

EKONOMİK

FORUM

TOBB

70
YIL

2023 / 349. SAYI

TEKNOLOJİ KORKULUĞU **AI**

Türkiye Yüzyılına İleri Teknoloji Damgası

www.aselsan.com

aselsan

Döviz mevduatını TL'ye dönüştürecek **Kur Korumalı TL Mevduat Hesabı İşCep'te!**

**%0
stopaj**

USD, EUR, GBP cinsinden mevduat hesaplarınızın kur değişimlerinden etkilenmeden TL'ye dönüşümünü sağlamak için İş Bankası'nın Kur Korumalı Mevduat Hesabı ürünlerinden açabilirsiniz. Hesap açılışlarınızı İşCep, İnternet Şube ve Şubelerimiz aracılığıyla 3-6-12 ay vadelerden dilediğiniz vadeyi seçerek gerçekleştirebilirsiniz. Vade bitiş tarihinde; vade başlangıç tarihindeki ürüne özel ilan edilen TCMB kuru ile vade sonundaki TCMB kuru arasındaki değişim hesaplanacak, kur farkı üzerinden hesaplanan getiri ile faiz karşılaştırılacak ve yüksek olan tutar üzerinden firmanız getiri elde edilecektir. Bu hesaplardan elde edilen gelirler stopaja tabi tutulmamaktadır. TCMB düzenlemelerine göre; tüzel kişiler "31 Aralık 2021 - 31 Aralık 2022" tarihleri arasında Bankamızda USD, EUR, GBP cinsinden mevduat hesaplarında ulaştığı en yüksek bakiye kadar Bankamızda hesap açabilmektedir (gerçek kişi tacirler için tarih sınırlaması bulunmamaktadır). Bu tarihlerde diğer bankalarda bulunan bakiyeleriniz ile hesap açmak için de Şubelerimiz ile iletişime geçebilirsiniz.

EKONOMİK FORUM

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Aylık Yayın Organı

YÖNETİM

TOBB Yönetim Kurulu Adına Sahibi
M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

SORUMLU MÜDÜR

Azmi ÖZGÜR
TOBB Dumlupınar Bulvarı No: 252
Eskişehir Yolu / ANKARA
Telefon : (0312) 218 20 00
Faks : (0312) 219 40 90

EDİTÖR

Murat AYDIN
murat.aydin@dunyaeko.com
Telefon: (0212) 285 10 12/14
Dahili: 1139

MUHABİR

Tuğçe İnce
tugce.ince@dunyaeko.com

HAZIRLANMASINDA KATKIDA BULUNANLAR

Hakan GÜLDAĞ, Musa ATA
Özgür ŞAHİN, İzzet ÜNALDI

GÖRSEL TASARIM

Dilek AROSKAY

FOTOĞRAF

Melih Cenk ÇEPEL, Mustafa KARACA
Gülhan KIRDI

EDİTORYAL HAZIRLIK

Ajans D
Dünya Eko Basım Yayın Dağıtım
Tic. ve San. A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. N0:37
Kat:4 Maslak İş Merkezi Sarıyer/İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14

GÖRSEL DESTEK

• TOBB Basın Yayın Müdürlüğü

REKLAM VE SATIŞ UZMANI

Özgür HASÇELİK
Tel: 0 (531) 685 23 54
ozgur.hascelik@dunyaeko.com

BASKI

BPC Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz
Kopuz Cad. No:17
Esenyurt / İSTANBUL
Telefon: (0212) 886 83 30
Sertifika No: 35428

DAĞITIM

POINT POST
Dağıtım ve Kurye Hizm. Tic. Ltd. Şti.
Adres: Çağlayan Mah. Park Sok.
Park Plaza No:10-309
Kağıthane/İSTANBUL

YAYIN TÜRÜ

Sürelî, ayda bir yayımlanır

Sayı: 2023/349. Sayı

Ekonomik Forum'da yer alan yazılar, aksi belirtilmedikçe TOBB'un resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Ekonomik Forum dergisi ayda bir yayımlanır. 15 bin adet basılır. Dergi ağırlıklı özel seçilmiş adreslere gönderilir. Abonelik için yeni taleplerin yayin@tobb.org.tr adresine yapılması gereklidir.

6 **Başyazı**

8 **Geçtiğimiz Ay Türkiye**

12 **Geçtiğimiz Ay Dünya**

16 **Ayın Sözü**

TOBB Ulusal

36 "30 Ağustos zaferi, milletimizin bağımsızlığından asla vazgeçmeyeceğinin ilanıdır"

TOBB Uluslararası

52 "Suudi Arabistan ile uzun vadede hedef, 30 milyar dolarlık ticaret"

AI'DE KORKULUK OLUŞTURMA ÇABALARI ALEVLENDİ**Büyük AI devrimi neden engellenmek isteniyor?****AI'DE OLİGOPOL DÖNEM VE SONRASI**

Üretken yapay zeka (AI) hızla artan sayıda endüstride uygulandıkça, son zamanlarda açılan çok sayıda dava, zirve, mevzuat ve düzenleyici eylem; maalesef teknoloji için korkuluk oluşturma çabalarını destekledi. Yapay zekanın ortaya çıkardığı bazı zorlukların çözülmesi nispeten kolay olsa da yapay zeka çemberinin dışında kalan ve yeniliğe ısrarla "DURI!" diyen gelenekçi politika yapımcıların, büyük yapay zeka devrimini geciktirecek çabalar içinde olduğunu gözlemliyoruz. Evet bugün itibarıyla yapay zeka hattında bir oligopolist (2, 3 veya 4 satıcının tüm piyasa üretici, aracı ve satım tarafında hakim olması) havası her yerde seziliyor ve böylesi bir devasa alan için tehlikeli sinyaller söz konusu. Ancak her şeye rağmen politika yapımcılarının dünyanın iyiliği için harekete geçip, yaratıcı düşünmeye ilave güçlü siyasi irade ortaya koyması gerekiyor.

GELECEĞİN CFO'LARI DUYGUSAL ZEKASI YÜKSEK KİŞİLERDEN OLUŞACAK

EKONOMİDE ÖNGÖRÜLEBİLİRLİK VE OLASI NOT ARTIRIMLARI YABANCI YATIRIMCIYI TÜRKİYE'YE ÇEKECEK

CEO'LAR ŞİRKETLERİNİN GELECEK 10 YILI İÇİN ENDİŞELİ

70

SİBER GÜVENLİK

74 Siber güvenlik yatırımlarıyla birlikte riskleri de artıyor

DİJİTAL TEKNOLOJİ

78 Dijital teknolojilere yapılan yatırımlar Türkiye'nin ihracatına doping olacak

KÜRESEL RİSKLER

84 2024 Küresel Riskler Raporu: Dezenformasyon 2024 yılının en önemli riskleri arasına girdi

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

86 Kalkınma ve karbonsuzlaşma için bütünlüklü sanayi politikası gerekiyor

VERİ GÜNLÜĞÜ

90 Şirketler, küresel vergi reformunun çifte vergilendirmeye yol açmasından endişeli

YAPAY ZEKÂ

94 Afetlere dirençli kentlerin anahtarı yapay zekâda

E-TİCARET

98 Türkiye kurumsallaşmış şirketleriyle global e-ticaretin tedarik merkezi olabilir

101 ODA VE BORSALARDAN HABERLER

- ▶ Batı Karadeniz Bölgesi TSO'ları BAKAP deklarasyonu yayınladı
- ▶ "Finansmana erişim sorunu çözülmeli"
- ▶ Tarsus TSO, Tarsus'un il olmasını istiyor
- ▶ MUTSO'da sağlık turizmi için yetki belgesi süreci anlatıldı
- ▶ Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB projeleri onaylandı
- ▶ NİTSO "Niğde Tavası" coğrafi işaret tescil belgesini aldı
- ▶ Diyarbakır TSO ve Tunceli TSO arasında Müşterek Meclis Toplantısı düzenlendi
- ▶ Şanlıurfa iş dünyası, uçak seferlerinin azaltılmasına tepkili

115 SEKTÖR MECLİSLERİDEN HABERLER

- ▶ Gıda Sanayi Meclisi, gıda güvenliğinin önemine değindi
- ▶ Tarım Meclisi, biriken KDV alacakları, artan girdi maliyetleri gibi sorunları masaya yatırdı
- ▶ Sağlık Hizmetleri Meclisi, Eren Usul ile sektör sorunlarını görüştü
- ▶ Eğitim Meclisi, Mustafa Otrar'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu
- ▶ Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi, biyosidal ürünlerin ruhsat sorunlarını isticare etti

TELEKOMÜNİKASYON

118 Telekomünikasyon sektörünü bekleyen riskler ve faydalar

ÇALIŞMA HAYATI

122 Türkiye, Avrupa'nın en uzun çalışma süresine sahip ülkesi

TOBB ETÜ MED

124 "OEM sayesinde iş hayatına dair neyi isteyip neyi istemediğimi daha net anladım"

DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM HEDEFLEYEN OVP'YE TAM DESTEK VERECEĞİZ

Türkiye 2024-2026 yılını kapsayan OVP ile tüm dünyaya değişim ve dönüşüm içinde olacağını ilan etti. Sürdürülebilir büyümeyi sağlayan, enflasyonunu kademeli olarak düşüren, makroekonomik ve finansal istikrarını güçlendiren, istihdamını artıran ve yüksek katma değerli bir ekonomi haline gelme hedefine iş dünyası olarak tam destek vereceğiz.

Türkiye, 2024-2026 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'ını (OVP) açıkladı. İş dünyası geleceğe dair yol haritasına ihtiyaç duyuyor ve bunu bekliyordu. OVP hem bu açıdan hem de belirsizliği azaltma ve öngörülebilirliği artırma noktasında kritik önem taşımaktaydı. Programda iş ve yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik kamu-özel sektör birlikteliğiyle yeni çalışmalar yapılacak olması, yeşil ve dijital dönüşüme odaklanılması, girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesinin hedeflenmesi nitelikli üretimin öne çıkartılıyor olması dikkat çeken hususlar.

Reformların takvime uygun bir şekilde ilerlemesi şart

Programın temel amaçlarına ulaşmak için ortaya konan reformların belirlenen takvimlendirme çerçevesinde hayata geçirilmesini bekliyoruz. Başta finansmana erişim olmak üzere iş dünyasının üretime ve yatırıma yönelik ihtiyaçlarının gözetilerek uygulanması da programın başarısını artıracaktır. Ayrıca OVP'de fiyat istikrarını ve finansal istikrarı gözetilen, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümeyi hedef alan, serbest piyasa ve rekabet ortamında verimliliği artırarak makroekonomik dengeleri gözetilen ve yapısal reformlarla desteklenen şeffaf, tutarlı, öngörülebilir ve uluslararası normlara uygun bir yaklaşım izleneceği vurgulanmaktadır.

Ülkede, iş ve yatırım ortamını iyileştirecek adımlar önemli

Yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen büyümenin sağlanması amacıyla para, maliye ve gelir politikaları koordinasyon içerisinde yürütülerek bu alanlardaki reform adımları kademeli bir şekilde devreye alınacaktır. Yatırımcıların faydalanması için uygun yatırım yerlerini içeren yatırım yeri envanteri oluşturulacaktır. Böylece Türkiye'de iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve sürdürülebilir büyüme için daha elverişli bir yapının tesisleriyle potansiyel büyümenin artırılması sağlanacaktır.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği
(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) Başkan Yardımcısı

baskanlik@tobb.org.tr

[f](#) [X](#) [i](#) [in](#) /@Rhisarciklioglu

Deprem sonrası yeniden yapılanma çalışmaları hızla sürdürülürken, afetlere dirençli ve bölgesel kalkınma dinamiklerini liman endüstrileriyle birleştiren bütünlüklü bir kalkınma yaklaşımı izlenecektir. Program döneminde üretken alanlara yönelik yatırımlara dayalı ve verimlilik artışlarıyla desteklenen bir büyüme stratejisiyle yıllık ortalama yüzde 4 ila 5 arasında büyümeye ulaşılması ve Türkiye'nin fert başına düşen milli gelirden orta-üst gelir grubundan üst gelir grubuna yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Veriye dayalı sanayi politikaları kaynak etkinliğini artırır

Bu kapsamda hedef ve politikalar belirlenmiştir. Buna göre, veriye dayalı sanayi politikaları oluşturulacak, yatırım kararlarının daha sağlıklı alınmasıyla kaynakların etkin kullanılması sağlanacaktır. Sanayide yapısal dönüşüme yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımıyla teknoloji odaklı yatırımlar desteklenecektir. Yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacak, mevcut demir yolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla bağlantıları güçlendirilecektir.

Kalkınma Planı ve Milli Teknoloji Hamlesi hedefleriyle uyumlu olarak yerli üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacak, stratejik ürün ve teknolojiler için ürün bazlı yatırım yol haritaları hazırlanacaktır. Patentli teknolojilerin sanayiye aktarılması desteklenecektir. Ar-Ge teşvikleri, stratejik teknoloji alanlarında ülkede birikim oluşumuna katkı sağlayacak şekilde güdümlü hale getirilecektir. Yapay zeka, otonom sistemler, bulut bilişim ve büyük veri analitiği gibi dijital teknolojilerin yanı sıra yeşil teknolojilerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. İlaç ve tıbbi cihaz sektöründe üretim, Ar-Ge ve ihracat altyapısı desteklenecek ve arz güvenliği güçlendirilecektir. Yarı iletken, elektrikli araç, batarya ve bunların değer zincirindeki kritik teknoloji ürünlerine yönelik yatırımlar teşvik edilecek, elektronik, havacılık, savunma ve biyomedikal gibi stratejik sektörlerde ihtiyaç duyulan kritik malzeme ve bileşenlere yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Tarımda etkinlik artıyor gıda fiyatlarında istikrar hedefleniyor

Tarım arazilerinin korunması, amacı dışında kullanımının önüne geçilmesi ve etkin kullanımı için zorlayıcı ve özendirici düzenlemeler hayata geçirilerek ekilebilir ve sulanabilir alanlar artırılacaktır. Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır. Gıda fiyatlarında istikrarı ve gıda arz güvenliğini sağlamayı teminen, arazinin verim kabiliyeti ile yağış ve sulama imkânları da gözetilerek, stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.

Yaş meyve sebze ürünlerinin arz sürekliliğinin sağlanması amacıyla jeotermal enerji kaynaklarının bulunduğu uygun alanlarda 'Sera Organize Tarım Bölgesi' kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacak, yeni sera kurulumu ile sera yenileme yatırımları desteklenecektir. Lojistik maliyetlerinin azaltılarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere önemli tüketim merkezi olan kentlerin çeperlerinde kent tarımı desteklenerek tarım sektöründe genç nüfusun istihdam edilmesi sağlanacaktır.

İnşaat sektörü, afet etkilerinin azaltılması ve sosyal konut ihtiyacının karşılanmasını teminen ülke genelinde dar ve orta gelirliye yönelik konut, iş yeri ve arsa projelerini hayata geçirecek şekilde yönlendirilerek ve fiyat istikrarı da gözetilerek sektörün büyümeye, seçici ve hedef odaklı katkı vermesi sağlanacaktır.

Sonuç olarak; Türkiye tüm bu süreçte kararlı bir şekilde hayata geçireceği değişim ve dönüşümle sürdürülebilir büyümeyi sağlayan, enflasyonunu kademeli olarak düşüren, makroekonomik ve finansal istikrarını güçlendiren, istihdamını artıran, daha rekabetçi ve daha yüksek katma değerli bir ekonomi haline gelecektir. Bizler de iş dünyası olarak ülkemizin hedefleri doğrultusunda tüm gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Reel kesimin döviz açığı 81.5 milyar dolara geriledi

Merkez Bankası, mayıs ayına ilişkin finansal kesim dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülükleri verilerini yayınladı. Nisan 2023 verilerine göre finansal kesim dışındaki firmaların varlıkları 813 milyon dolar, yükümlülükleri 3 milyar 539 milyon dolar azaldı. Böylece net döviz pozisyon açığı 81 milyar 472 milyon dolar olarak nisan dönemine göre 2.7 milyar dolar azaldı. Mayıs 2023 dönemi varlık dağılımı incelendiğinde; bir önceki aya göre yurt içi bankalardaki mevduat ve menkul kıymetler sırasıyla 2 milyar 236 milyon dolar ve 47 milyon dolar azalırken, ihracat alacakları ve yurt dışına doğrudan sermaye yatırımları sırasıyla 971 milyon dolar ve 499 milyon dolar arttı. Sonuç olarak varlıklar 813 milyon dolar azaldı.

Kısa vadeli dış borç stoku 162.8 milyar dolara çıktı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) yayımladığı verilere göre, kısa vadeli dış borç stoku artmaya devam etti. Haziran sonu itibarıyla, 2022 yıl sonuna göre yüzde 9.2 oranında artışla 162.8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 2.7 oranında artarak 64 milyar dolar olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku yüzde 0.8 oranında artarak 54.5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku 206.2 milyar dolar oldu.

İşsizlik oranı ikinci çeyrekte yüzde 9.7'ye geriledi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden derlediği bilgiye göre, Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı, bu yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 73 bin kişi azalarak 3 milyon 400 bin kişi olarak hesaplandı. İşsizlik oranı ise söz konusu dönemde yüzde 9.7 olarak hesaplandı. Böylece işsizlik oranı 20 çeyrek aranın ardından yeniden tek haneye düşmüş oldu. Ayrıca anılan oranla işsizlik 2014'ün ikinci çeyreğindeki seviyesine düştü. Hanehalkı İşgücü Araştırması Şubat ve Mart aylarına ilişkin anket uygulaması, ülkede yaşanan deprem felaketi nedeniyle bazı illerde yapılamadığından, yılın ilk çeyreğine ilişkin sonuçlar anket uygulaması gerçekleştirilebilen iller üzerinden Türkiye bazında tahmin verecek şekilde ağırlıklandırma yapılarak hesaplandı.

Bankacılık sektöründe kredi hacmi 10 trilyon 371 milyar TL oldu

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan haftalık bültenine göre, sektörün kredi hacmi 11 Ağustos itibarıyla 39 milyar 754 milyon lira arttı. Söz konusu dönemde toplam kredi hacmi 10 trilyon 331 milyar 735 milyondan 10 trilyon 371 milyar 488 milyona çıktı. Bankacılık sektöründeki toplam mevduat da (bankalararası dahil) geçen hafta 255 milyar 487 milyon lira arttı. Söz konusu haftada yüzde 2 yükselen bankacılık sektörü toplam mevduatı, 12 trilyon 849 milyar 201 milyon lira oldu. Söz konusu kredilerin 444 milyar 954 milyon lirası konut, 86 milyar 833 milyon lirası taşıt ve 889 milyar 946 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu.

Şimdi dünyada ne görseniz;

İSTANBUL'DAN

Nairobi ✈ İstanbul ✈ Tokyo

Dünyada en çok noktaya uçan hava kargo markası
Turkish Cargo ile yılda 2 milyon tondan fazla kargo
SMARTIST'ten dünyaya taşınıyor.

DÜNYANIN
LOJİSTİK
MERKEZİ

TURKISH CARGO
SMARTIST

Haziranda teşvik belgesi sayısı %6 düştü, sabit yatırım %6 arttı

Haziran ayında düzenlenen yatırım teşvik belgesi sayısı önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6 azalarak bin 249'a geriledi. Aynı dönemde sabit yatırım tutarı yüzde 6 artarak 69,8 milyar liraya çıktı. Teşvikli yatırım da yüzde 12 azalışla 32 bin 98'e indi. Yılın ilk yarısında ise teşvik belgesi sayısı yüzde 48, sabit yatırım tutarı yüzde 63 artış gösterdi. Bu dönemde 453 milyar lira yatırım öngören 8 bin 152 proje teşvik belgesine bağlandı. Bu kapsamda 174 bin 806 kişilik istihdam öngörüldü. Haziran'da 69,8 milyar liralık sabit yatırım ve 32 bin 98 kişilik istihdam öngören bin 249 adet teşvik belgesi düzenlendi. Bunların bin 216 tanesi yerli, 33'ü yabancı sermayeli firmalar için düzenlendi. Yerli sermayeli firmaların öngördükleri sabit yatırım, toplam sabit yatırımın yüzde 98'ini oluşturdu.

Fındıkta ihracat stratejisi güncellenecek

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Tarım Kurulu, ağustos ayı toplantısını fındık hasat mevsiminin devam ettiği Giresun'da gerçekleştirdi. TİM Başkanı Mustafa Gültepe ve tarım sektörlerinin temsilcilerinin yanı sıra, deri, tekstil ve maden sektörlerinin ihracatçı birlik başkanlarının katıldığı organizasyonda sektörler arası empati ve dayanışmaya dikkat çekildi. Geçen yıl 313 bin tonluk fındık ihracatı karşılığında elde edilen 1 milyar 750 milyon dolarlık geliri sektör temsilcileri tarafından yeterli bulunmuyor. Dünyadaki fındık üretiminin yüzde 70'ini üstlenen Türkiye'nin dünya standartlarındaki tesisleriyle birlikte daha fazla ihracat geliri elde etmesi gerektiğine dikkat çeken ihracatçılar, yol haritasını belirlediklerini ve ilgili bakanlıklara sunacaklarını söyledi.

Deride istihdam alarmı: Çare 'iş garantili' eğitim

Deri ve deri mamulleri sektörünün bünyesinde yer alan deri ve kürk konfeksiyonunda da bu sorun özellikle EYT'nin çıkmasıyla usta kaybına yol açtı. Yeni personel bulmakta zorlanan sektör, çareyi kendi personelini yetiştirmekte, eğitim alanlara asgari ücret, sonrasında da iş garantisi vermekte buldu. Sektörün çatı derneği olan Türkiye Deri Konfeksiyoncular Derneği (TDKD) Mayıs ayının sonunda yaptığı seçimle yeni yönetimini belirledi. Başkanlık görevine başlayan Fatih Dursun da özellikle iki konuya vurgu yaptı. Birincisi, sektörün önündeki en büyük tehdit olan istihdam kaybı için her yıl yeni personeller yetiştirmek. İkincisi ise azalan siparişler nedeniyle yeni pazarlar kazanmak ve Türk üreticisinin rakiplerinden iyi olduğunu kanıtlayarak önemli müşteriler kazanmak.

Perakende satışlar yıllık bazda yüzde 28,5 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu, Haziran ayına ilişkin perakende satış endekslerini açıkladı. Buna göre, sabit fiyatlarla perakende satış hacmi haziranda bir önceki aya göre yüzde 0,1 azaldı. Bu dönemde gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 1,3 ve otomotiv yakıtı satışları yüzde 0,1 düşerken gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 2,3 artış gösterdi. Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi Haziranda geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 28,5 arttı. Aynı dönemde, gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 26,6, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 32 ve otomotiv yakıtı satışları yüzde 19,4 artış kaydetti. Cari fiyatlarla perakende ciro, Haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 73 yükseldi.

Doğallığın sırrı, *bu şisede saklı*

Maden suyumuzun yerin en derin katmanlarında,
tam **60 yıllık süreçte** oluştuğunu biliyor muydunuz?

Beypazarı
Karakoca

Almanya, yapay zeka amaçlı kamu fonlarını iki katına çıkarıyor

A lmanya, ABD ve Çin'e karşı yapay zeka yarışında kamu fonlarını iki katına çıkarmayı planlıyor. Almanya Eğitim ve Araştırma Bakanı Bettina Stark-Watzinger, başkent Berlin'de ülkenin yapay zeka konusunda yeni eylem planını açıkladı. Watzinger'ın açıkladığı eylem planına göre, Almanya, yapay zekâ araştırmaları için üniversitelerde 150 yeni araştırma laboratuvarı kurmayı ve veri merkezlerini genişletmeyi planlıyor. Bu amaçla, Almanya Eğitim ve Araştırma Bakanlığı, Alman federal hükümetin yapay zekâ stratejisini diğer departmanlar ve paydaşlarla birlikte daha da geliştirmek amacıyla ödemeler yapacak. Böylece, bakanlık ülkede yapay zekânın araştırma, geliştirme ve uygulaması için kamu desteklerini gelecek 2 yılda yaklaşık 2 kat artırarak 1 milyar euroya çıkarmayı planlıyor.

Brezilya'dan agresif faiz indirimi

B rezilya Merkez Bankası(BCB), faiz indirim sürecine beklenenden daha agresif başladı ve 50 baz puan indirime gitti. BCB'dan yapılan açıklamaya göre, gösterge konumundaki Selic faiz oranı yüzde 13.75'ten yüzde 13.25'e çekildi. Piyasa beklentisi faizde 25 baz puan indirim olacağı yönündeydi. BCB, 12 toplantı üst üste toplamda 1175 baz puan olarak gerçekleştirdiği faiz artışına, 2022 yılı Eylül ayı toplantısında ara vermişti. BCB, o tarihten güne kadar olan 6 toplantısında faiz oranında değişikliğe gitmedi. 2022 yılı Nisan ayında yüzde 12.13 ile enflasyonda zirveyi gören ülkede, en son yüzde 3.16 seviyesi görüldü. Copom açıklamasında enflasyonun bu yıl yüzde 3.4, gelecek yıl yüzde 3 olacağı öngörüldü.

Arnavutluk ikinci kez BMGK Dönem Başkanlığı'na devralacak

A rnavutluk, yarından itibaren Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Dönem Başkanlığı'na devralacak. Arnavutluk'un Avrupa ve Dışişleri Bakanı Olta Xhaçka, düzenlediği basın toplantısında, bunun, Arnavutluk'a büyük ölçüde müttefikleri ve ortaklarıyla yakın iştişarelerde bulunarak BMGK'nin eylül gündemini belirleme fırsatı verdiğini ifade etti. Bu dönem başkanlığının, dünyanın her

yerinde insani yardım dağıtımı konusunda iş birliği platformu ve Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik yasa dışı saldırganlığı gibi iki önemli meseleyi kapsadığını söyleyen Xhaçka, Eylülde pek çok etkinlik ve önemli faaliyetlerin gerçekleştirileceğini ifade eden BMGK'nin gündeminin oldukça yoğun olduğunu vurguladı. Arnavutluk, 1 Eylül-30 Eylül'de BMGK Dönem Başkanlığı'na yürütecek.

Japonya'da çekirdek enflasyon fren yaptı

J aponya'da çekirdek tüketici fiyatlarında artış temmuz ayında yavaşladı. Petrol ürünlerinin dahil edildiği ancak taze gıda fiyatlarını içermeyen çekirdek tüketici fiyat endeksi temmuz yıllık yüzde 3.1 arttı. Ekonomistler haziran ayında yüzde 3.3 olan çekirdek enflasyonun temmuzda yüzde 3.1 olmasını bekliyorlardı. Çekirdek enflasyon 16 aydır BOJ'un yüzde 2'lik hedefinin üzerinde. Taze gıda ve enerji fiyatlarını dışarıda bıraktığı çekirdek enflasyon ise temmuz ayında yıllık bazda yüzde 4.3 arttı. Norinchukin Araştırma Enstitüsü baş ekonomisti Takeshi Minami, "Veriler, gıda ve konaklama gibi hizmet sektörlerinde fiyat baskılarının arttığını teyit ederken, enerji dahil ithalat enflasyonu sakinleştiriyor" dedi.

Simsek Aluminium

TÜRKİYE'NİN EN MODERN
ÜRETİM TESİSİ

LS - 55 LIFT
SCHEME SYSTEM

CW - 50
FACADE SYSTEM

WIN - 55 T
SYSTEME

S - 38 T
KLASSISCHE SCHIIBE SYSTEME - KLASSISCHE SCHIIBE SYSTEME

S - 38

STANDART
PROFLEN

PERGOLA
PROFLEN

SOLAR
PROFLEN

WIN - 55
SYSTEME

BİRLİKTE

ŞEKİLLENDİRİYORUZ

İtalya bankaların yüksek karlarına ek vergi getirecek

İtalya Başbakan Yardımcısı Matteo Salvini, ülkedeki bankaların aşırı kazançlarına karşı ek vergi uygulanmasına onay verildiğini açıkladı. Bankaların bu yılın ilk yarısındaki karlarının milyarlarca Euro'yu bulduğuna işaret eden Salvini, yüksek faiz oranları nedeniyle hane ve işletmelerin borçlanma maliyetinin iki kat arttığını, mevduat sahiplerine verilen faizin ise bu ölçüde artmadığını anlattı. Salvini, bankaların krediler ile mevduatlara uyguladıkları faiz oranları arasında büyük bir fark olduğunu vurguladı. Bir defaya mahsus ek vergilendirme kapsamında İtalya, bankaların kredi verme ile mevduat faizi arasındaki farktan elde ettikleri gelirleri yüzde 40 oranında vergilendirecek. Bu vergi ile İtalyan bankalarından 3 milyar Euro kadar ek vergi toplanması bekleniyor.

Gana yeşil enerjiye geçişte lityuma yöneliyor

Batı Afrika ülkelerinden Gana, yeşil enerjiye geçiş için ülkedeki lityum endüstrisini geliştirmek üzere "Yeşil Mineraller" politikasını onayladı. Arazi ve Tabii Kaynaklar Bakanı Samuel Jinapor, Bakanlar Kurulu'nun, ülkede yeşil enerjiye geçiş için lityum endüstrisini geliştirmek üzere hazırlanan "Yeşil Mineraller" politikası belgesini onayladığını açıkladı. Gana'nın kaynaklarını mümkün olduğunca en iyi şekilde kullanacak düzeyde faaliyet göstermeye çalıştığını söyleyen Jinapor, "Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan bu politika, ülkede üretilen tek bir lityum hacminin bile ham haliyle ihraç edilmesine izin verilmemesini gerektiriyor" dedi.

Norveç'te dünyanın en büyük yüzer deniz üstü RES'i hizmete girdi

Norveç merkezli enerji şirketi Equinor tarafından yapılan açıklamaya göre, toplam 88 megavatlık kurulu güce sahip santralin yıllık 200 bin ton karbon emisyonunu önlemesi bekleniyor. Norveç'in Kuzey Denizi'nin 140 kilometre açıklarında inşa edilen santral, toplam 11 türbinden oluşuyor. Santral, kapasitesiyle dünyanın en büyük deniz üstü RES'i olma özelliğinin yanında offshore petrol ve doğal gaz platformlarını besleyen ilk santral olma özelliğini taşıyor. Bölgedeki petrol ve doğal gaz platformlarının yıllık enerji ihtiyacının yüzde 35'ini karşılayacak santral için 7.4 milyar Norveç kronu yatırım yapıldı.

Libya Merkez Bankası birleşme kararı aldı

Libya Merkez Bankasından yapılan yazılı açıklamaya göre, bugün başkent Trablus'ta, Merkez Bankası Başkanı (Trablus'taki) es-Siddik Ömer el-Kebir, Başkan Yardımcısı Meri Miftah ve bankanın Trablus ve Bingazi'deki danışmanlarının katıldığı bir toplantı düzenlendi. Toplantıda, Trablus (batı) ve Bingazi (doğu) kentlerinde iki ayrı yapı olarak faaliyet gösteren bankanın birleştirilmesine karar verildi. Açıklamaya göre, toplantıyla, Libya tarafların birleşmeyi destekleyen çalışmalarını taahhüt edilmiş oldu. Libya Başkanlık Konseyi, Temsilciler Meclisi Başkanı Akile Salih ve Başbakan Abdulhamid ed-Dibeybe Merkez Bankasının birleşme kararından duydukları memnuniyeti dile getirdi.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE TİCARİ VE BİREYSEL GAYRİMENKUL YATIRIMI

Amerika Birleşik Devletleri Virginia eyaletinde ilk şubesini açan Antroya Danışmanlık ve Hukuk Bürosu kurucu ortağı Avukat Alper Kesriklioğlu ile Amerika'da gayrimenkul yatırımları üzerine söyleşi yaptık.

Avukat Alper Kesriklioğlu tüm yabancı gerçek ve tüzel kişilerin Amerika'da gayrimenkul yatırımı yapabileceklerini belirterek bu yatırımların birçok avantajı beraberinde getirdiğini ifade ediyor.

Avantajlardan ilki kira garantili gayrimenkul yatırımlarının olması. Alper Kesriklioğlu, gayrimenkul alırken uygun bir danışmana müracaatla kira garantili mülklerin değerlemelerinin yapılmasının önem taşıdığına dikkat çekiyor. Ticari veya bireysel gayrimenkullerin kira gelirlerinin değerlendirilmesi raporları ile belirlenmesi ve devamında uygun sigorta koşulları ile sigortalanması nın büyük önem taşıdığına işaret eden Alper Kesriklioğlu bu sayede kimsenin yapmış olduğu yatırımın karşılığını almakta tereddüt etmesine gerek olmadığını ifade ediyor.

Unutmamak gerekiyor ki satın almak istediğiniz bireysel veya ticari mülklerin satın alım bedeli ve gelir karşılaştırmasında avantajlı olması en önemli etken. Bu aşamada gelir ve harcama dağılımının doğru şirketler eliyle belirlenmesi önemli hale geliyor.

Bir diğer avantaj ise vergilendirme ve hukuki altyapı için verilen tüm hizmetlerin ana dilde olması. Alper Kesriklioğlu başvurulacak olan danışman şirketin Türkiye'de olması halinde mesleki sorumluluk sigortası ile tüm işlemlerin sigortalı olmasının ve tüm hizmetlerin anadilde olmasının faydalarının altını çiziyor. Bu sayede olası bir gecikme ve hataya maruz kalmadan işlemler tek bir merkezden sonuçlanmakta ve siz Amerika'ya gitmeden Türkiye'den garantili ve güvenilir şekilde sonuçlandırılıyor.

Otel, alışveriş merkezi, ofis binası, mağaza gibi ticari mülkleri satın alarak yatırım yapmak isteyen tüm iş adamları için ise birçok finansman, vize, vergi avantajları mevcut olan sistemde, satış bedeli ödeme riskinin de yediemin hesapları vasıtası ile ortadan kalktığını belirten Alper Kesriklioğlu, bu tedbirleri alabilen uluslararası danışmanlık şirketleri ile bu süreçlerin yönetiminin önemli olduğunu işaret ediyor.

Sistemin önemli avantajlarından bir diğeri ise ticari veya bireysel gayrimenkullere kiracı temini, kiracılarınızın ödemelerinin denetimi, kirasını ödemeyen kiracılar ile ilgili işlemlerin yapılması, kiracıların tahliyesi sonrası gayrimenkule bakım onarım gibi hizmetlerin verilmesi ve diğer tüm işletme faaliyetinin bizzat o eyalette bulunan yönetim şirketlerince yürütülmesi. Siz bu şirketlere oldukça makul aylık hizmet bedelleri ödeyerek hizmet alabiliyorsunuz. Alper Kesriklioğlu bu noktada Amerika Birleşik Devletleri'nde şubesi bulunan Türk şirketlerinin büyük avantaj sağladığını ve tıpkı yurtiçindeymiş gibi kolaylıkla tüm süreçlerin yönetilebildiğini belirtiyor.

Sistemde alım gibi satım işlemlerinin de kolaylıkla yapılabildiğini, hatta bazı gayrimenkullerde geri alım garantisi ile gayrimenkul edinmenin mümkün olduğunu ifade eden Alper Kesriklioğlu, ihtiyacınız olması halinde bireysel veya ticari gayrimenkullerinizin kısmen veya tamamen nakde çevrilmesinin hızla mümkün olabileceğinin önemine değiniyor.

Bireysel ve ticari gayrimenkul yatırımlarında Amerika Birleşik Devletleri pazarının cazip teklifler ve fırsatlar ile dolu olduğunun altını çizen Avukat Alper Kesriklioğlu gayrimenkul yatırımı düşünen herkesi bu konuda profesyonel ve uluslararası danışmanlardan bilgi almaya davet ediyor.

Av. Alper KESRİKLİOĞLU

Antroya Danışmanlık ve Hukuk Bürosu
Kurucu Ortağı

Preferred partner of

eOs

TCM Group
Global Debt Collection
Shareholder

**“Yaşamayı seviyor musun?
Öyleyse zamanını boşa
harcama. Çünkü yaşamı yaşam
yapan şey budur.”**

BENJAMIN FRANKLIN

(17 Ocak 1706- 17 Nisan 1790)

Dünya Standartlarında Eğitim TOBB ETÜ'de Seni Bekliyor!

AI'DE KORKULUK OLUŞTURMA ÇABALARI ALEVLENDİ

Büyük AI devrimi neden engellenmek isteniyor?

AI'DE OLİGOPOL DÖNEM VE SONRASI

Üretken yapay zeka (AI) hızla artan sayıda endüstride uygulandıkça, son zamanlarda açılan çok sayıda dava, zirve, mevzuat ve düzenleyici eylem; maalesef teknoloji için korkuluk oluşturma çabalarını destekledi. Yapay zekanın ortaya çıkardığı bazı zorlukların özölmesi nispeten kolay olsa da yapay zeka çemberinin dışında kalan ve yeniliğe ısrarla "DUR!" diyen gelenekçi politika yapıcıların, büyük yapay zeka devrimini geciktirecek çabalar içinde olduğunu gözlemliyoruz. Evet bugün itibarıyla yapay zeka hattında bir oligopolist (2, 3 veya 4 satıcının tüm piyasa üretici, aracı ve satım tarafında hakim olması) havası her yerde seziliyor ve böylesi bir devasa alan için tehlikeli sinyaller söz konusu. Ancak her Şeye rağmen politika yapıcılarının dünyanın iyiliği için harekete geçip, yaratıcı düşünmeye ilave güçlü siyasi irade ortaya koyması gerekiyor.

Şimdi iki soru ile 'Büyük AI devriminin'son dönemde hangi zorluklarla baş etmeye çalıştığını açıklamaya çalışacağız. İlk olarak büyük yapay zeka devrimi neden engellenmek isteniyor? İkinci olarak da yapay zeka konusunda neden ısrarla bir korku duvarı meydana getiriliyor? Bu sorulara cevap aramadan önce birkaç noktanın da altını çizmek gerekiyor. Öncelikle yapay zekanın üretkenlik ve ekonomik büyüme için neler yapabileceği konusunda umut ve heyecan noktasında herhangi bir sıkıntı bulunmuyor. Fakat "küresel politikaların geleceğimize yönelik en bariz tehditleri bile yönetemeyecek kadar işlevsiz olmasının yanı sıra yanlış ellerde, yanlış hedeflere doğru yönlendirilme halini" cevapları ararken aklımızda tutmalıyız.

HAKİM OYUNCULAR İŞ BAŞINDA

İçinde bulunduğumuz dünyada büyük teknolojinin hakim oyuncuları hali hazırda konularını güçlendirmek için yapay zeka modellerini kullanıyor. Bunu artık hepimiz biliyoruz. Burada Terminatör ya da Matrix filmi gibi robotların dünyayı ele geçirdiği ya da hepimizin uyutulan bir yazılım olduğuna dair güzeleme yapmak için ise henüz erken olduğunu artık kabul etmeliyiz. Çünkü önce o noktaya varmak gerekiyor ki gerçek anlamda neyi tartışacağımızı artık bir belirsizlik halinden çıkaralım. Bu arada politika yapıcılar ve diğer karar vericilerin herhangi bir yapay zeka uzmanlığından yoksun olmaları belirli konulara yönelik politika yanıtlarının yetersiz kalmasını sağlıyor. Dolayısıyla yanlış ellerde lobicilik faaliyetlerinden etkilenmiş

Yapay zekanın üretkenlik ve ekonomik büyüme için neler yapabileceği konusunda umut ve heyecan noktasında herhangi bir sıkıntı bulunmuyor. Fakat "küresel politikaların geleceğimize yönelik en bariz tehditleri bile yönetemeyecek kadar işlevsiz olmasının yanı sıra yanlış ellerde, yanlış hedeflere doğru yönlendirilme halini" cevapları ararken aklımızda tutmalıyız.

Terminatör ya da Matrix filmi gibi robotların dünyayı ele geçirdiği ya da hepimizin uyutulan bir yazılım olduğuna dair güzelleme yapmak için ise henüz erken olduğunu artık kabul etmeliyiz. Çünkü önce o noktaya varmak gerekiyor ki gerçek anlamda neyi tartışacağımızı artık bir belirsizlik halinden çıkaralım.

ve tartışmalı bir AI devriminin eşiğinde de bulunuyor olabiliriz. İşte bu ayrımların farkına varıp, herkese hizmet eden bir AI geleceğine şimdiden sahip olmak, dünyadaki eşitsizliklerin de azalması anlamına geliyor.

"YAPANLAR VE SAHİP OLANLAR" AYRIMI; EŞİTSİZLİK SİGORTASI

Yapay zeka devrimi "yapanlar ve sahip olanlar" diye maalesef ikiye ayrılacak. Bu durum ise gelir eşitsizlikleri noktasında keskin bir ayrımın habercisi demek. Her şeyden önce icatlar kayda değer bir biçimde işçilik maliyetlerinden tasarruf ederek, muazzam bir zenginlik biriktirecek. Dolayısıyla AI düzenlemeleri üretkenlikteki çarpıcı artışlar da dahil olmak üzere zenginlik uçurumunu

Yapay zeka devrimi "yapanlar ve sahip olanlar" diye maalesef ikiye ayrılacak. Bu durum ise gelir eşitsizlikleri noktasında keskin bir ayrımın habercisi demek. Her şeyden önce icatlar kayda değer bir biçimde işçilik maliyetlerinden tasarruf ederek, muazzam bir zenginlik biriktirecek. Dolayısıyla AI düzenlemeleri üretkenlikteki çarpıcı artışlar da dahil olmak üzere zenginlik uçurumunu artıracığı için "eşitsizlik sigortası" artık hayati önem taşıyor.

Birkaç özel aktörün yapay zeka gelişimi ve uygulamaları üzerindeki gücünün, iklim bilimi de dahil olmak üzere bilimsel araştırmalar için önemli sonuçları olacağını kabul etmek gerekiyor. Ancak "hesaplamalı altyapı" gibi araştırma araçlarının tamamen özel ellerde olması nedeniyle politika yapıcıların bu yeni araçların yalnızca özel faydalar yerine kamu yararı da sağladığından emin olmak için dikkatli olmaları gerekiyor.

artıracağı için "eşitsizlik sigortası" artık hayati önem taşıyor. Bununla beraber birkaç özel aktörün yapay zeka gelişimi ve uygulamaları üzerindeki gücünün, iklim bilimi de dahil olmak üzere bilimsel araştırmalar için önemli sonuçları olacağını kabul etmek gerekiyor. Ancak "hesaplamalı altyapı"

gibi araştırma araçlarının tamamen özel ellerde olması nedeniyle politika yapıcıların bu yeni araçların yalnızca özel faydalar yerine kamu yararı da sağladığından emin olmak için dikkatli olmaları gerekiyor. Farklı bir görüşe göre ise AI'nin ortaya çıkardığı benzersiz zorluklar, yönetime yönelik koordineli bir küresel yaklaşım gerektiriyor. Böyle bir yanıtı organize etmek için gereken kapsayıcı meşruiyete ise yalnızca Birleşmiş Milletler sahip.

BÜYÜK DİL MODELLERİ DESTEKLENİNCE UMUT VE HEYECANIN ATEŞİ ARTTI

Davos'ta düzenlenen bu yılki Dünya Ekonomik Forumu (WEF) toplantısında en çok tartışılan konulardan birini de "üretken yapay zeka (GenAI)" kavramı meydana getiriyordu. Yakın zamanda büyük dil modellerinin (ChatGPT'yi destekleyen model gibi) benimsenmesiyle birlikte, yapay zekanın gelecekte üretkenlik ve ekonomik büyüme için neler yapabileceği konusunda çok fazla umut ve heyecanın ateşi yükseltilmiş oluyordu.

Fakat ortada şöyle bir sorun var. Gü-

Davos'ta düzenlenen bu yılki Dünya Ekonomik Forumu (WEF) toplantısında en çok tartışılan konulardan birini de "üretken yapay zeka (GenAI)" kavramı meydana getiriyordu. Yakın zamanda büyük dil modellerinin (ChatGPT'yi destekleyen model gibi) benimsenmesiyle birlikte, yapay zekanın gelecekte üretkenlik ve ekonomik büyüme için neler yapabileceği konusunda çok fazla umut ve heyecanın ateşi yükseltilmiş oluyordu.

nümüz dünyası yapay zekadan çok insan hırslarına dayanan yönetim şekliyle kaosa doğru sürükleniyor. Her biri daha geniş bir "çoklu krizin" unsuru olan mega tehditlerin çoğalması, politikalarımızın geleceğimize yönelik en ciddi ve bariz riskleri bile ele alamayacak kadar işlevsiz ve yanlış yönlendir-

Günümüz dünyası yapay zekadan çok insan hırslarına dayanan yönetim şekliyle kaosa doğru sürükleniyor. Her biri daha geniş bir "çoklu krizin" unsuru olan mega tehditlerin çoğalması, politikalarımızın geleceğimize yönelik en ciddi ve bariz riskleri bile ele alamayacak kadar işlevsiz ve yanlış yönlendirildiğini doğruluyor.

dirildiğini doğruluyor. Bunlar arasında; büyük ekonomik maliyetlere yol açacak olan iklim değişikliği, iklim mültecileri dalgalarını daha da büyütecek başarısız devletler ve ekonomik açıdan COVID-19'dan çok daha

zararlı olabilecek tekrarlayan, öldürücü salgınlar dikkati çekiyor.

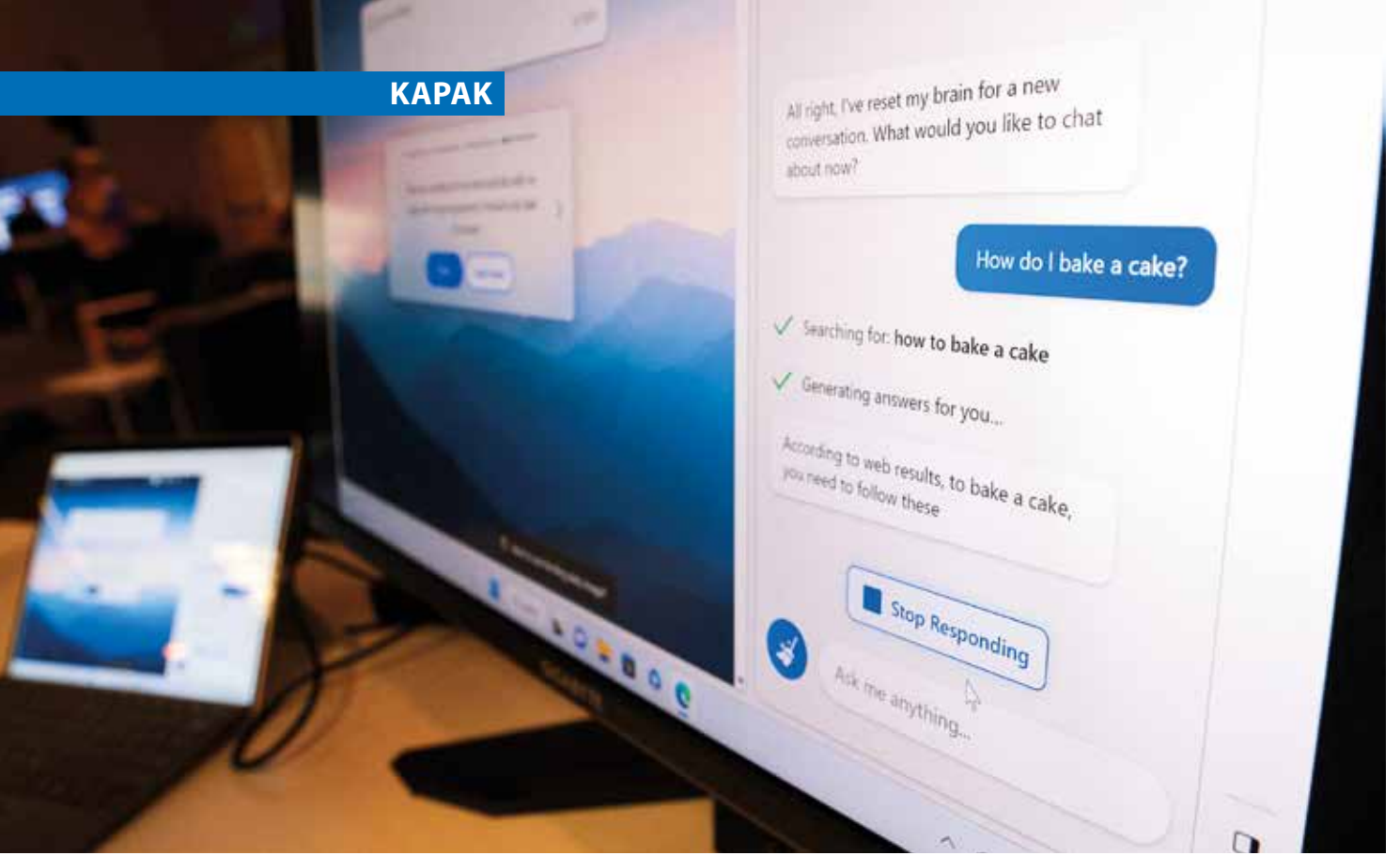
Daha da kötüsü tehlikeli jeopolitik rekabetler, ABD ile Çin arasında olduğu gibi yeni soğuk savaflara ve Ukrayna ve Ortadoğu'daki gibi potansiyel olarak patlayıcı sıcak savaflara dönüşüyor. Dünya çapında, kısmen hiper küreselleşme ve emek tasarrufu sağlayan teknolojilerin etkisiyle artan gelir ve servet eşitsizliği, liberal demokrasiye karşı bir tepkiyi tetikleyerek popülist, otokratik ve şiddet yanlısı siyasi hareketler için fırsatlar yarattı.

Sürdürülemez düzeydeki özel ve kamu borcu, borç ve mali krizleri hızlandırma tehlikesi yaratıyor ve yine de enflasyonun geri dönüşünü ve stagfasyonist negatif toplam arz şoklarını görebiliriz. Küresel çaptaki daha geniş eğilim, korumacılığa, küreselleşmeden uzaklaşmaya, ayrıştırmaya ve doların ortadan kaldırılmasına doğru ilerliyor. Üstelik büyümeye ve insan refahına katkıda bulunabilecek aynı cesur yeni yapay zeka teknolojileri aynı zamanda

Tehlikeli jeopolitik rekabetler, ABD ile Çin arasında olduğu gibi yeni soğuk savaflara ve Ukrayna ve Ortadoğu'daki gibi potansiyel olarak patlayıcı sıcak savaflara dönüşüyor. Dünya çapında, kısmen hiper küreselleşme ve emek tasarrufu sağlayan teknolojilerin etkisiyle artan gelir ve servet eşitsizliği, liberal demokrasiye karşı bir tepkiyi tetikleyerek popülist, otokratik ve şiddet yanlısı siyasi hareketler için fırsatlar yarattı.

büyük bir yıkıcı potansiyele de sahip. Zaten dezenformasyonu, deepfake'leri ve seçim manipülasyonlarını aşırı hızla, ayrıca

kalıcı teknolojik işsizlik ve hatta daha keskin eşitsizlikle ilgili korkuları artırmak için kullanılıyorlar. Otonom silahların ve yapay zeka destekli siber savaşın yükselişi de aynı derecede kaygı verici. Buraya kadar mevcut kaygıları anlatmaya çalıştık. Bu kaygıları biraz daha ileri taşıyalım mı?

WEF RUHU NEREYE GİDERSE KÜRESEL EĞİLİM ORAYA KAYAR

Yapay zekanın göz kamaştırıcılığı karşısında gözleri kör olan Davos katılımcıları, büyük tehditlerin çoğuna odaklanmadı. Bu hiç de sürpriz olmadı. Halbuki Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) ruhu dünyanın gerçekte nereye doğru ilerlediğinin bir karşı göstergesidir. Politika yapıcılar ve iş dünyası liderleri kitaplarını kırbaçlamak ve basmakalıp sözler kusmak için orada yer almaya artık bir son vermeli. Genellikle küresel ve makroekonomik gelişmelerin arkadan görünümüne dayanan geleneksel bilgelik içinde bulunduğumuz yeni çağda açıkçası bir anlam ifade etmekten çok uzak.

Yapay zeka söz konusu olduğunda, teknolojinin önümüzdeki yıllarda dünyayı gerçekten değiştirme ihtimali çok yüksek. Ancak geleceğin yapay zeka teknolojileri ve endüstrilerinin bu modellerin çok ötesine geçeceği göz önüne alındığında, WEF'in GenAI'ya odaklanması zaten yanlış görü-

Yapay zekanın göz kamaştırıcılığı karşısında gözleri kör olan Davos katılımcıları, büyük tehditlerin çoğuna odaklanmadı. Bu hiç de sürpriz olmadı. Halbuki Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) ruhu dünyanın gerçekte nereye doğru ilerlediğinin bir karşı göstergesidir. Politika yapıcılar ve iş dünyası liderleri kitaplarını kırbaçlamak ve basmakalıp sözler kusmak için orada yer almaya artık bir son vermeli.

nüyor. Örneğin, robotik ve otomasyonda devam eden devrimi düşünün; bu devrim yakında bizim gibi öğrenebilen ve çoklu görev yapabilen, insan benzeri özelliklere sahip robotların geliştirilmesine yol açacak. Buna ilave yapay zekanın biyoteknoloji, tıp, nihayetinde insan sağlığı ve ömrü için neler yapabileceğini düşünün. İleri kriptografi ve siber güvenlik uygulamaları üretmek için sonunda yapay zeka ile birleşecek olan kuantum bilişimdeki gelişmeler de daha az ilgi çekici değil.

Aynı uzun vadeli bakış açısı iklim tartışmalarına da uygulanmalı. Sorunun, önemli bir fark yaratamayacak kadar yavaş büyüyen yenilenebilir enerji veya karbon yakalama, ayrıştırma ve yeşil hidrojen gibi pahalı teknolojilerle çözülmemesi ihtimali giderek artıyor. Bunun yerine, önümüzdeki 15 yıl içinde ticari bir reaktörün inşa edilmesi şartıyla, füzyon enerjisinde bir devrim görebiliriz. Bu bol miktardaki ucuz ve temiz enerji kaynağı, pahalı olmayan tuzdan arındırma ve tarımsal teknolojiyle birleştiğinde, bu yüzyılın sonuna kadar gezegende yaşayacak olan 10 milyar insanı beslememize olanak tanıyacak

OLUMSUZ YAN ETKİLER YÖNETİLEBİLİRSE DAHA İYİ BİR DÜNYA MÜMKÜN

Benzer şekilde, finansal hizmetlerdeki devrim de merkezi olmayan blok zincirleri veya kripto para birimleri etrafında yoğunlaşmayacak. Bunun yerine, halihazırda ödeme sistemlerini, borç verme ve kredi tahsisini, sigorta yükleniciliğini ve varlık yönetimini geliştiren yapay zeka destekli merkezi fintech türünü içerecek. Malzeme bilimi yeni bileşenlerde, 3 boyutlu baskı üretiminde, nanoteknolojilerde ve sentetik biyolojide bir devrime yol açacak. Uzun araştırmaları ve kullanımı, gezegeni kur-

tarmamıza ve gezegen dışı yaşam tarzları yaratmanın yollarını bulmamıza yardımcı olacak.

Bunlar ve diğer pek çok teknoloji dünyayı daha iyiye doğru değiştirebilir; ancak bunların olumsuz yan etkilerini yönetebilirsek ve yalnızca karşı karşıya olduğumuz tüm mega tehditleri çözmek için kullanılabilirlerse. Yapay zekanın bir gün insan egosunun üstesinden geleceğini umuyoruz. Ama önce kendimizi yok edersek, asla bu şans bulamayacağız.

HER SEKTÖRÜN CAN DAMARI AI AHTAPOTU

Öte yandan, yapay zeka vaadini yerine getirirse ve ekonominin her sektörünün can damarı haline gelirse, ekonomik yoğunlaşmanın ve kurumsal siyasi gücün daha önce

gelen her şeyi gölgede bırakacak bir geleceği bekleyebiliriz. Bir avuç oyuncu arasındaki gizli anlaşma ve koordinasyon, bu sonucu neredeyse kaçınılmaz kılıyor.

Google, Apple ve Amazon'a karşı uzun süredir devam eden antitröst davalarının sonuç vermesiyle birlikte birçok gözlemci 2024'ün Büyük Teknoloji için bir dönüm noktası olabileceğini düşünüyor. Yetkililer bu davayı sürdürürken bile yapay zekanın yükselişle hazırlıksız yakalanma riskiyle karşı karşıyalar ve bu durum Büyük Teknoloji'nin ekonomideki hakimiyetini güçlendirmesi muhtemel.

OpenAI CEO'su Sam Altman'ın yakın zamanda görevden alınması ve yeniden işe alınması, yapay zekanın risklerinden endişe duyan ihtiyatlı yönetim kurulu üyeleri ile Altman gibi meraklılar arasındaki

Google, Apple ve Amazon'a karşı uzun süredir devam eden antitröst davalarının sonuç vermesiyle birlikte birçok gözlemci 2024'ün Büyük Teknoloji için bir dönüm noktası olabileceğini düşünüyor. Yetkililer bu davayı sürdürürken bile yapay zekanın yükselişle hazırlıksız yakalanma riskiyle karşı karşıyalar ve bu durum Büyük Teknoloji'nin ekonomideki hakimiyetini güçlendirmesi muhtemel.

bir çatışma olarak yorumlandı. Ancak bu bölümün asıl önemi, OpenAI'nin ticari operasyonlarındaki en büyük yatırımcı olan Microsoft ile olan ilişkisini ortaya çıkarmasıydı. OpenAI'nin kar amacı gütmeyen yapısı, nominal olarak onu yalnızca yönetim kurulunun kontrol ettiği anlamına gelse de Microsoft'un bir çalışan isyanını kıskırtmaya yardımcı olan endişelerini dile getirmesinin ardından yönetim kurulu, Altman'ı yeniden işe almak zorunda kaldı.

Microsoft yalnızca OpenAI'nin yatırımcısı değildir; aynı zamanda bir rakiptir. Her iki şirket de yapay zeka ürünleri geliştirip satıyor ve Microsoft, antitröst sorunlarını önlemek için OpenAI'yi satın alma konusunda yetersiz kaldı. Ancak Microsoft, OpenAI'yi kısmen kontrol ediyorsa, iki şirket yasa dışı bir gizli anlaşma ilişkisine sahip olabilir. Bu nedenle ABD Federal Ticaret Komisyonu ve Birleşik Krallık rekabet otoritesi konuyu araştırıyor.

OLİGOPOL DAĞININ GÖRÜNEN KÜÇÜK BİR KISMI

OpenAI-Microsoft ilişkisi, hızla büyüyen yapay zeka oligopolünün yalnızca küçük bir kısmıdır. Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi'nden hukuk profesörleri Tejas Narechania ve Vanderbilt Üniversitesi'nden Ganesh Sitaraman'ın yakın tarihli bir makalesine göre, pazar gücü yapay zeka tedarik zincirinin her yerinde yaygın. Tekelci Nvidia, yapay zeka gelişimi için gereken çiplerin çoğunu üretiyor. Amazon, Google ve Microsoft, yapay zeka modellerinin eğitildiği verilerin depolanması için gerekli olan bulut bilişime hakim durumda. Bu şirketler ve Meta (Facebook/Instagram'ın ana şirketi), bu tür verileri toplayıp saklayabilen yegâne şirketler arasında olduğundan, aynı zamanda en önemli yapay zeka modellerini ve uygulamalarını geliştiren ve bunlardan kazanç sağlayanlar da onlardır. Mic-

OpenAI-Microsoft ilişkisi, hızla büyüyen yapay zeka oligopolünün yalnızca küçük bir kısmıdır. Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi'nden hukuk profesörleri Tejas Narechania ve Vanderbilt Üniversitesi'nden Ganesh Sitaraman'ın yakın tarihli bir makalesine göre, pazar gücü yapay zeka tedarik zincirinin her yerinde yaygın.

rosoft, kendi tescilli AI uygulamalarının yanı sıra ChatGPT'ye de kilitlemiş olsa da Google'ın Bard'ı var ve Amazon'un yanı sıra Anthropic'e (Claude'un geliştiricisi) milyarlarca yatırım yapıyor.

Tekelci Nvidia, yapay zeka gelişimi için gereken çiplerin çoğunu üretiyor. Amazon, Google ve Microsoft, yapay zeka modellerinin eğitildiği verilerin depolanması için gerekli olan bulut bilişime hakim durumda. Bu şirketler ve Meta (Facebook/Instagram'ın ana şirketi), bu tür verileri toplayıp saklayabilen yegâne şirketler arasında olduğundan, aynı zamanda en önemli yapay zeka modellerini ve uygulamalarını geliştiren ve bunlardan kazanç sağlayanlar da onlardır.

Neredeyse tüm büyük teknoloji şirketleri ve yöneticileri, kurumlar ve profesyonel ağlar aracılığıyla birbirine bağlıdır. Bunlar arasında başlangıç kuluçka merkezi Y Combinator (Altman'ın OpenAI'ye geçmeden önce başkan ola-

rak görev yaptığı yer); ortak araştırma projeleri (Google, Facebook, Amazon ve Microsoft'u içeren yapay zeka ile ilgili bir ortaklık gibi); kurumsal kurullar ve sosyal ilişkiler de mevcut. Bu yakın bağlantılar ağı, gizli anlaşma (ki bu yasa dışıdır) veya koordinasyon (ki bu yasaldır ama yine de tüketiciler için kötüdür) için önemli fırsatlar yaratır. Ancak kamuoyunun dikkati büyük ölçüde bireysel Büyük Teknoloji şirketlerinin tekel gücünü kötüye kullanımına odaklandığından, insanlar teknoloji şirketlerinin pazar güçlerini genişletmek için birbirleriyle gizlice anlaşabilecekleri birçok yolu gözden kaçırdılar.

YAKIN TARİHİ HATIRLAMAK TEKNOLOJİ DEVLERİNİ VE DOLAPLARINI AÇIĞA ÇIKARIR

Teknoloji devlerinin yakın tarihte yaptığı gizli anlaşmaları hatırlamak açıkçası dönen dolapları açığa çıkarma noktasında kritik öneme sahip. 2010 yılında birçoğu Adalet Bakanlığı tarafından açılan ve birbirlerinin yazılım mühendislerini işe almamayı kabul etmekle suçlandıkları bir dava sonuçlanmıştı. Apple'dan Steve Jobs, maillerde işe alım görevlilerinin Apple çalışanlarını

Kamuoyunun dikkati büyük ölçüde bireysel Büyük Teknoloji şirketlerinin tekel gücünü kötüye kullanımına odaklandığından, insanlar teknoloji şirketlerinin pazar güçlerini genişletmek için birbirleriyle gizlice anlaşabilecekleri birçok yolu gözden kaçırdılar.

işe almasına izin verdiği için Google'dan Eric Schmidt'i azarladı ve Schmidt, "kağıt izi bırakmamak" için bir astına işe alım görevlisini "sözlü olarak" kovmasını emretti.

Google'ın arama alanındaki hakimiyetine meydan okuyan devam eden bir davada mahkeme, Apple'ı Google'ın tekel-leştirdiği arama pazarının dışında tutmak amacıyla Google'ın iPhone'un varsayılan durumu için Apple'a ödeme yaptığına dair kanıtlar duydu. Dijital reklamcılığı tekelleş-tirmesi nedeniyle Google'a karşı açılan bir başka davada Adalet Bakanlığı, Google'ın

Teknoloji yöneticileri arasındaki samimi ilişkiler, hem dönemin endüstriyel devlerine sermaye sağlayan hem de onlarla ve birbirleriyle gizli anlaşma yapan önemli bankaların ve finans kuruluşlarının Yıldızlı Çağ "para güvenini" anımsatıyor.

Facebook'a bu pazardaki baskısını ortadan kaldırmak için para ödediğini iddia ediyor. Ayrıca yıllar önce Apple, kitap yayıncıları arasında gizli bir plan düzenlerken yakalanmıştı. OpenAI çalışanları, Altman'ın devrilmesinin ardından Microsoft'a geçmekle tehdit ettiğinde, aslında OpenAI'yi Microsoft'a satmaya çalışıyorlardı. Bu, antitröst yasasının ruhunu ve muhtemelen lafzını ihlal edecek bir birleşmeyi gerçekleştirmek için çalışanlar arasında yapılan bir tür gizli anlaşmaydı.

YALDIZLI ÇAĞ DÖNEMINE ALDUKÇA BENZİYOR

Teknoloji yöneticileri arasındaki samimi ilişkiler, hem dönemin endüstriyel devlerine sermaye sağlayan hem de onlarla ve birbirleriyle gizli anlaşma yapan önemli bankaların ve finans kuruluşlarının Yıldızlı Çağ "para güvenini" anımsatıyor. Para tröstünün olağanüstü gücü, antitröst yasalarına (1890 ve 1914'te), düzenlemelere (1913'te ABD Merkez Bankası'nın kurulması dahil) ve sonunda bankaları parçalayan, şirket sahibi

Büyük Teknoloji firmaları artık ekonomi üzerindeki etkileri bakımından bankalara benziyor, ancak bu daha da güçlü bir seviyede. Verilere erişimleri sayesinde tüketici ve iş davranışları hakkında daha fazla bilgi sahibi oluyorlar ve bunlar üzerinde bankaların şimdiye kadar olduğundan daha fazla kontrol sahibi konumundalar.

olmalarını sınırlayan ve faaliyetlerini sınırlayan yasalara 1930'lu yıllarda yol açmıştı. Bir petrol şirketinden veya demiryolundan farklı olarak bankalar, ekonomi genelinde konsolidasyonu teşvik edecek benzersiz bir konuma sahiptirler çünkü çeşitli ekonomik sektörlerdeki hemen hemen her şirket üzerindeki mali kaldıraçlarını, birleşmeleri teşvik etmek de dahil olmak üzere davranışlarını kontrol etmek için kullanabilirler.

Büyük Teknoloji firmaları artık ekonomi üzerindeki etkileri bakımından bankalara

benziyor, ancak bu daha da güçlü bir seviyede. Verilere erişimleri sayesinde tüketici ve iş davranışları hakkında daha fazla bilgi sahibi oluyorlar ve bunlar üzerinde bankaların şimdiye kadar olduğundan daha fazla kontrol sahibi konumundalar. Ekonomideki işletmelere hayati önem taşıyan girdilerin yanı sıra neredeyse tüm tüketicilere ürün ve hizmet sağlıyorlar. Hiçbir bankanın bu kadar erişimi olmadı.

Teknoloji şirketlerinin aynı zamanda ekonominin hakim olduğu finansal kurum-

ların yerini alması da şartıcı değil. Pişman bir finansçının Financial Times'da yorumladığı gibi Big Tech, yapay zeka şirketlerini satın alma yarışında sürekli olarak finansal kurumları bir kenara itti. Yalnızca ABD merkezli en büyük altı şirket (piyasa kapitalizasyonuna göre) teknoloji şirketi değil, aynı zamanda aralarında en küçüğü (Meta) JPMorgan'ın neredeyse iki katı büyüklüğünde. En büyük yedi teknoloji şirketi artık tüm S&P 500'ün yüzde 30'unu oluşturuyor. 1920'lerde piyasa hakimiyetinin en parlak

döneminde bile bankacılık sistemi yalnızca yüzde 16 ila 19 arasında bir paya sahipti.

Antitröstün erken dönemlerinden karikatüristler, bankalar ile reel ekonomi tekelleri arasındaki mali bağlantıları, hem politikacıları hem de tüketicileri kuşatan ve sıkıştıran ahtapot dokunaçları olarak tasvir ediyorlardı. Benzer hatta daha ileri bir durum AI'de var. Yapay zeka bir girdi olarak ekonominin her sektörünün can damarı haline gelirse, ekonomik yoğunlaşmanın ve kurumsal siyasi güçte daha önce gelen

Big Tech, yapay zeka şirketlerini satın alma yarışında sürekli olarak finansal kurumları bir kenara itti. Yalnızca ABD merkezli en büyük altı şirket (piyasa kapitalizasyonuna göre) teknoloji şirketi değil, aynı zamanda aralarında en küçüğü (Meta) JPMorgan'ın neredeyse iki katı büyüklüğünde. En büyük yedi teknoloji şirketi artık tüm S&P 500'ün yüzde 30'unu oluşturuyor. 1920'lerde piyasa hakimiyetinin en parlak döneminde bile bankacılık sistemi yalnızca yüzde 16 ila 19 arasında bir paya sahipti.

Antitröstün erken dönemlerinden karikatüristler, bankalar ile reel ekonomi tekelleri arasındaki mali bağlantıları, hem politikacıları hem de tüketicileri kuşatan ve sıkıştıran ahtapot dokunaçları olarak tasvir ediyorlardı. Benzer hatta daha ileri bir durum AI'de var.

her şeyi gölgede bırakacak bir gelecek bekleyebiliriz. Bu geleceğin karanlık bir çağa mı aydınlık bir çağa mı hizmet edeceği işte bu tam olarak vicdani bir yükün omuzlanmasıyla belirlenecek.

AI'NİN POTANSİYELİ HERKES İÇİN ORTAYA ÇIKARILMALI

Bununla beraber antitröst yetkililerinin Big Tech'in pazar gücüyle ilgili endişelerinin arttığı bir dönemde, sektörün önde gelen oyuncularını güçlendirmek için yapay zeka modellerini kullanıyor. Bu güçlü yeni teknolojilerin herkese hizmet etmesini sağlamak için politika yapımcıların bazı temel kuralları koyması gerekiyor. Çünkü insanlar yeni hizmetler oluşturmak ve mevcut görevleri gerçekleştirmek için üret-

Yapay zeka bir girdi olarak ekonominin her sektörünün can damarı haline gelirse, ekonomik yoğunlaşmanın ve kurumsal siyasi güçte daha önce gelen her şeyi gölgede bırakacak bir gelecek bekleyebiliriz. Bu geleceğin karanlık bir çağa mı aydınlık bir çağa mı hizmet edeceği işte bu tam olarak vicdani bir yükün omuzlanmasıyla belirlenecek.

ken yapay zeka ve büyük dil modellerini (LLM'ler) kullanıyor ve altta yatan teknolojinin kendisi de hızla ilerliyor. Nobel ödüllü ekonomist Michael Spence'in gözlemlediği gibi bu benimseme dalgası, neredeyse 20 yıllık cansız büyümenin ardından, önemli üretkenlik kazanımları sağlayabilir. Her gün, Google'ın yapay zekasının American Airlines'ın kontra izlerini yüzde 54 oranında azaltmasına yardımcı olduğunu ve her uçuşun iklim ayak izini azalttığını duyurması gibi haberler geliyor.

Büyük Teknoloji'nin birçok ülkedeki katıksız gücü göz önüne alındığında, politika yapımcıların güçlü, etkili ve tutarlı tepkiler tasarlamak için çabalaması pek de şartıcı değil. Bazı yargı bölgelerinde, politika yapımcılar ve sektör liderleri halihazırda siyasi

Nobel ödüllü ekonomist Michael Spence'in gözlemlediği gibi bu benimseme dalgası, neredeyse 20 yıllık cansız büyümenin ardından, önemli üretkenlik kazanımları sağlayabilir. Her gün, Google'ın yapay zekasının American Airlines'ın kontra izlerini yüzde 54 oranında azaltmasına yardımcı olduğunu ve her uçuşun iklim ayak izini azalttığını duyurması gibi haberler geliyor.

çekişmelerin içinde kalmış durumda. Örneğin Meta (Facebook), Kanada hükümetinin platformların haber yayıncılarına tazminat ödemesi zorunluluğuna yanıt olarak yakın zamanda Kanada kaynaklı haber bağlantılarını engelledi. Benzer bir tartışma daha önce Avustralya'da da yaşanmıştı. Hükümet o zamandan beri yanlış bilgilerin yayılmasını teşvik eden çevrimiçi platformlara ceza verilmesine yönelik yeni planlar açıklamıştı.

Birleşik Krallık'ta çokça eleştirilen bir "çevrimiçi güvenlik tasarısı", bazı teknoloji şirketlerinin piyasadan tamamen çekilme tehdidinde bulunmasına yol açtı. ABD'de ise Kongre, önerilen Açık Piyasalar Yasası gibi rekabet yanlısı müdahaleleri değerlendirdi ve Biden yönetimi içindeki yeni akti-

vist antitröst otoriteleri Google, Amazon, Meta ve Apple'a karşı çeşitli davalar açtı.

Ancak bazı politika yapımcılar yapay zeka hakkında derin bilgiye sahip olsa da uzmanlıkları dar olma eğiliminde ve diğer karar vericilerin çoğu konuyu mantıklı politikalar oluşturacak kadar iyi anlamıyor. Bu nispeten düşük bilgi tabanı ve düzenleyiciler ile düzenlenenler arasındaki kaçınılmaz bilgi asimetrisi nedeniyle, belirli konulara yönelik politika yanıtlarının yetersiz kalması, lobicilikten yoğun şekilde etkilenmesi veya oldukça tartışmalı olması muhtemeldir.

İLKELER ÖNEMLİ

Peki ne yapılmalı? Belki de en iyi seçenek daha çok ilkelere dayalı bir politika

Bazı politika yapımcılar yapay zeka hakkında derin bilgiye sahip olsa da uzmanlıkları dar olma eğiliminde ve diğer karar vericilerin çoğu konuyu mantıklı politikalar oluşturacak kadar iyi anlamıyor. Bu nispeten düşük bilgi tabanı ve düzenleyiciler ile düzenlenenler arasındaki kaçınılmaz bilgi asimetrisi nedeniyle, belirli konulara yönelik politika yanıtlarının yetersiz kalması, lobicilikten yoğun şekilde etkilenmesi veya oldukça tartışmalı olması muhtemeldir.

Öngörülebilir API'lere erişimin sağlanması- na ilişkin politika tartışmalarının herhangi bir ilerleme kaydedememesinin nedeni budur. Ancak birlikte çalışabilirliğin bir kısmının yeniden sağlanamamasının teknik bir nedeni yok. Sonuçta, Büyük Teknoloji şirketleri, rakiplerini devrildiklerinde edindikleri yeni hizmetleri entegre etmede pek sorun yaşıyor gibi görünmüyor. Sonuç olarak eğer yapay zeka topluma verdiği sözü yerine getirecekse, herkes için geniş çapta erişilebilir olması ve serbest ve adil rekabetin getirdiği gelişmelere tabi olması gerekiyor.

AI ÇAĞI, MALESEF EŞİTSİZLİK SİĞORTASI GEREKTİRİYOR

Peki AI devrimi eşitsizliklere yol açacak mı? Teknoloji şirketlerinin çekişmelerine baktığımızda bu soruya kesinlikle evet demek gerekiyor. Yapay zeka devrimi neredeyse kesin olarak gelir eşitsizliklerinin artmasına yol açacak. Gelişen teknolojinin servet açığını genişletmemesini sağlamak için hükümetlerin vergi sistemini reform etmesi, böylece yüksek gelirli olanların oranlarının eşitsizlik eşiği aşıldığında otomatik olarak artması gerekiyor. Bu elbette bir öneri.

Avrupa Birliği milletvekilleri kısa süre önce yapay zekanın insanlık için oluşturduğu riskleri azaltmaya yönelik dönüşüm noktası niteliğindeki bir düzenleme üzerinde geçici bir anlaşmaya vardı ve diğer ülkeler

izlemektir. Bu yaklaşım, birçok uzmanın ve savunucunun Büyük Teknoloji şirketlerinin genel bir özen yükümlülüğüne (varsayılan olarak tedbir ve zararı azaltmaya yönelik bir yönelim anlamına gelir) sahip olması gerektiğine inandığı yanlış bilgilendirme ve trolleme gibi sorunlar bağlamında halihazırda ivme kazanmıştır. Bazı ülkelerde, doğruluk peşinde koşmak ve tarafsızlığı korumakla yükümlü olan haber yayıncıları için de benzer ilkeler halihazırda geçerlidir. Her ne kadar bu alanlardaki yaptırımlar zor olsa da sonuç olarak teknoloji sağlayıcılarından toplumsal açıdan daha az zarar verici davranışlar elde etmek için halihazırda yasal bir temele sahip olduğu savunulabilir.

Rekabet ve pazar hakimiyeti söz konusu

olduğunda telekomünikasyon düzenlemesi, birlikte çalışabilirlik ilkesiyle kullanışlı bir model sunuyor. Telekomünikasyon şirketlerinin hepsinin ortak teknik standartlara ve karşılıklılık anlaşmalarına uyması gerektiğinden, rakip hizmet sağlayıcıları olan kişiler yine de birbirlerini arayabilirler. Aynı şey ATM'ler için de geçerlidir. Bir ücret ödemeniz gerekebilir, ancak yine de herhangi bir bankadaki makineden nakit çekebilirsiniz.

BİRLİKTE ÇALIŞMA ÖNEMLİ

Dijital platformlar söz konusu olduğunda, kullanıcıları kitlemenin ve "hendekler" yaratmanın bir yolu olarak, genellikle tasarımla birlikte çalışabilirlik eksikliği söz konusu. Veri erişiminin iyileştirilmesi ve

Yapay zeka devrimi neredeyse kesin olarak gelir eşitsizliklerinin artmasına yol açacak. Gelişen teknolojinin servet açığını genişletmemesini sağlamak için hükümetlerin vergi sistemini reform etmesi, böylece yüksek gelirliilerin oranlarının eşitsizlik eşiği aşıldığında otomatik olarak artması gerekiyor. Bu elbette bir öneri.

AB'nin liderliğini takip etmeye hazır görünüyor. Ancak bu düzenleme, yapay zekanın getirebileceği en büyük felaketlerden biri olan kitlesel işsizlik ve keskin biçimde artan gelir eşitsizliği olasılığını ele almıyor. Düzenlemeler, dünyanın yapay zekanın potansiyel faydalarından, yani üretkenlikteki çarpıcı artışlardan ve devasa servet yaratımlarından faydalanmasını engellemeden bu riskleri ortadan kaldıramaz. Bu nedenle politika yapıcıların, bu felaketlerin meydana gelmesi durumunda vatandaşların zararını telafi edecek politikalar da yürürlüğe koyması gerekiyor.

Açık olalım: Yapay zekanın düzenlenmesine karşı değiliz. Ancak tıpkı sele karşı savunmasız evleri korumak için deniz du-

Avrupa Birliği milletvekilleri kısa süre önce yapay zekanın insanlık için oluşturduğu riskleri azaltmaya yönelik dönüm noktası niteliğindeki bir düzenleme üzerinde geçici bir anlaşmaya vardı ve diğer ülkeler AB'nin liderliğini takip etmeye hazır görünüyor. Ancak bu düzenleme, yapay zekanın getirebileceği en büyük felaketlerden biri olan kitlesel işsizlik ve keskin biçimde artan gelir eşitsizliği olasılığını ele almıyor.

varları inşa etmek ve sel sigortası sağlamak gibi iki yönlü bir yaklaşım benimsiyorsak, hükümetler de yapay zekanın servet açığını genişletmemesini sağlamak için eşitsizlik sigortası sunmalıdır. Gelecekteki yönetimler böyle bir programın şartlarını muhtemelen değiştirebilirken, yaygın olarak deneyimlenen faydalardan kesinti yapmak politik açıdan zor olacaktır.

HOLLYWOOD SENARİSTLERİNİ BİLE KIZDIRACAK SEVİYEDE

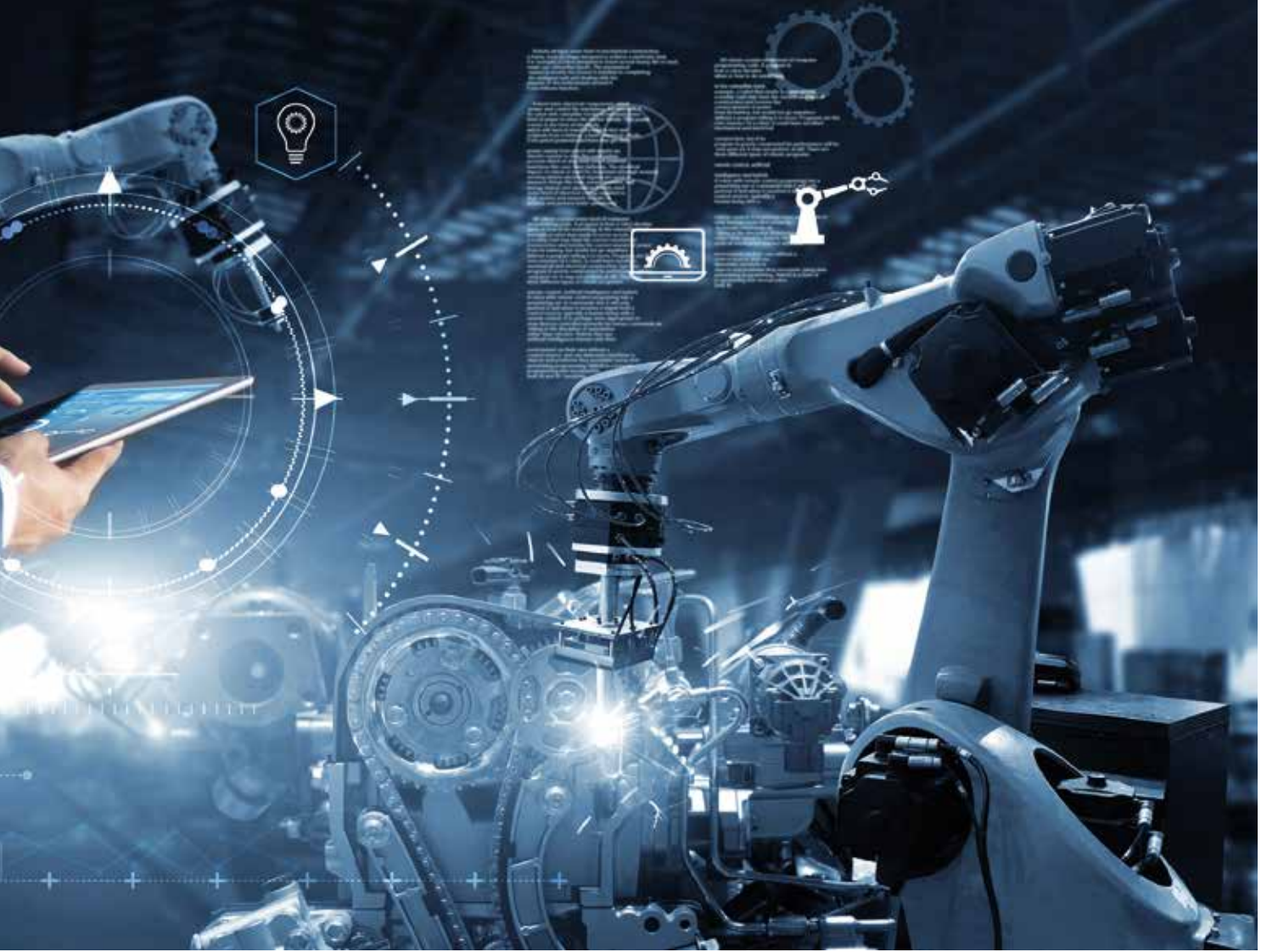
2023 yılında Hollywood aktörleri, 60 yılı aşkın bir süredir sektör çapındaki ilk grevde senaristlere katıldı; ana taleplerinden biri üretken yapay zekaya karşı koruma sağlamaktı. Ancak yapay zeka, doktorlardan avukatlara, taksi şoförlerinden kasa memurlarına kadar her türden profesyonel için işin geleceğinde devrim yaratacak ve toplam üretimde bundan sonraki artışlar eşit olarak paylaşılmayacak. Buluşları yapanlar ve sahipleri, büyük bir kısmı işgücü maliyetlerinden tasarruf ederek elde edecekleri

muazzam bir zenginliğe sahip olabilirler.

Yapay zekanın iş gücünün büyük bir bölümünü hamburger yüzgeçlerine dönüştüreceğine inanmak cazip geliyor, ancak bu iş bile otomatikleştiriliyor. Belki insanların sunabileceği başka düşük değerli hizmetler de olacaktır. Aksi takdirde kronik işsizlerin sayısı artacak. Her iki durumda da gelir eşitsizlikleri neredeyse kesin olarak derinleşecektir.

Politika yapıcılar vergi sisteminde reform yaparak eşitsizlikte ortaya çıkan artışları sınırlandırabilir, hatta önleyebilir. Örneğin, eşitsizlik belirli sınırları aşarsa yüksek gelirliilere uygulanan federal gelir vergisi oranları otomatik olarak artabilir. Eşitsizliğin daha da artmasını önlemek için, en tepedeki yüzde 1'lik kesimin vergileri her yıl belirlenerek, bunların toplam ulusal vergi sonrası gelirden aldıkları payın hiçbir zaman mevcut seviyelerin üzerine çıkmaması sağlanabilir.

Yapay zekanın getirebileceği devasa işsizlikle başa çıkmak için, 1943'teki Juliet Rhys-Williams'tan 2018'deki ABD başkan

Yapay zekanın iş gücünün büyük bir bölümünü hamburger yüzgeçlerine dönüştüreceğine inanmak cazip geliyor, ancak bu iş bile otomatikleştiriliyor. Belki insanların sunabileceği başka düşük değerli hizmetler de olacaktır. Aksi takdirde kronik işsizlerin sayısı artacak. Her iki durumda da gelir eşitsizlikleri neredeyse kesin olarak derinleşecektir.

adayı Andrew Yang'a kadar pek çok kişi, ne yaparlarsa yapsınlar herkes için garantili bir asgari temel gelir önerdiler. Nobel ödüllü Edmund Phelps gibi diğer ekonomistler bunun yerine, düşük gelirli aileler için negatif gelir vergisinin genişletilmesi

veya kurumlar vergisi kesintilerinin ayarlanması yoluyla ücretlerin sübvansede edilmesini önerdiler. Her iki durumda da bu planlar finansman gerektiriyor ve vergi sistemine eşitsizlik sigortasının yerleştirilmesi uzun vadeli bir düzenleme olabilir. Ancak sistem kesinlikle denenmelidir. ABD Yüksek Mahkemesi Yargıcı Louis Brandeis'in ifade ettiği gibi "Demokrasinin veya büyük zenginliğin az sayıda kişinin elinde toplanması mümkündür, ancak her ikisinin birden olması mümkün değildir."

Örneğin eşitsizliğin üst sınırı mevcut seviyelerin üzerine belirlenebilir; bu da eşitsizliğin hemen tetiklenmeyeceği anlamına gelir. Psikologlar, insanların şimdiki zamandan ziyade uzak gelecek hakkında karar verirken daha idealist olduklarını gösterdi. Seçmenler gelecekteki gelir dilimlerini bilmedikleri için soyut ahlaki ilkelere dayanan eşitsizlik sigortasından yana karar verebilir. Diğer bir nokta eğer sigorta tetiklenirse, yararlanan sınıfın sayısı, daha yüksek marjinal oranı ödeyen en çok kaza-

nanlardan çok daha fazla olacaktır. Aslına bakılırsa, yüzde 1'lik kesimden gelen servet transferi, gelir elde edenlerin en alttaki yarısına gitmeli, ancak onların desteğini almak için daha yüksek gelir elde edenlerle de paylaşılması düşünülebilir. Sigorta devreye girdiğinde, mevzuat çoğu işçi için vergileri düşürebilir.

Aşırı eşitsizliğe karşı sigorta sağlamak için vergi oranlarının açıkça tanımlanması, aramızdan biri bunu yirmi yıl önce ilk kez önerdiğinde iyi bir fikirdi. Ama bugün çok daha iyi bir fikir. Yapay zekanın faydalarından yararlanmak için, zenginlik ve gelir eşitsizliklerinde potansiyel olarak yıkıcı bir artışa şimdiden hazırlanmak toplumsal patlamaların önünü kesecektir.

İKLİM BİLİMİNDE AI DEVRİMİ

Burada biraz soluklanıp, yapay zeka devriminin iklim bilimi üzerindeki etkisine da bakalım. Dijital devrimin ve hızla değişen doğal ortamın sonuçlarıyla uğraşırken yapay zeka, kavrayışımızı aşan bazı karma-

şıklıkları çözümlerin anahtarını elinde tutabilir. Ancak araştırma araçlarının endüstrinin elinde olması nedeniyle, politika yapıcıların yeni araçların kamu yararına olmasını sağlamaları gerekecek. Hatırlanacağı üzere, yer bilimlerinde bir paradigma değişiminin başlangıcına tanık olduk. 2023 yılının Temmuz ayında Nature dergisinde yayınlanan bir makale, bir sinir ağının (yapay zeka), hava durumunu dünyanın en gelişmiş tahmin sistemine sahip olan Avrupa Orta Vadedeli Hava Tahminleri Merkezi'nden daha iyi tahmin ettiğini gösterdi. Daha sonra Kasım ayında Google'ın DeepMind'ı, hava tahmini yapay zekasının daha da güçlü tahminler ürettiğini duyurdu.

Hava tahminine yönelik geleneksel yaklaşım, fiziksel prensiplere dayalı denklemler için başlangıç koşulları olarak belirli bir zamanda alınan gözlemleri kullanmaktır. Bunun aksine, yapay zeka uzun süre boyunca toplanan verileri alacak ve ardından geleneksel denklemlerin açıkça tanımlaması gereken dinamikleri öğrenecek. Hem geleneksel hem de yapay zeka tabanlı yöntem süper bilgisayarlara dayanıyor ancak yapay zekanın resmi olarak geliştirilmiş teorilere ihtiyacı yok.

Hava durumu tahmini, uçakların ne zaman ve nereye uçacağını, gemilerin hangi rotaları izleyeceğini belirler ve değişken bir ortamın getirdiği her türlü sivil ve askeri riskin yönetilmesine yardımcı olur. Bu alandaki yapay zeka uygulamaları için hala nispeten erken günler olmasına ve diğer sektörlerde olduğu gibi hala üzerinde çalışılması gereken çok şey olmasına rağmen, sinir ağları dinamik meteoroloji bilgisini gerektirmediklerinden yapay zeka odaklı tahminler vasıflı emeğin yerini alabilir.

VERİ HIZI ARTIŞ KAYDETTİ

1950'lerde istatistiksel tahmin sorunu hakkında yazan sibernetiğin babası Norbert Wiener, belirli özellikler sergileyen bir sistemin geçmişini zaten biliyorsak, dinamiklerini yöneten denklemlere ilişkin bilgiyi eklemenin, bilgimizi mutlaka geliştirmeyeceğini belirtti. tahminler. Wiener büyük ölçüde teorik bir noktaya değiniyordu çünkü gözlemlerdeki, verilerdeki, hesaplama gücündeki ve diğer faktörlerdeki sınırlamalar o zamanlar başka hiçbir şeye izin vermiyordu. Ancak şimdi onun argümanı, yapay zekadaki son gelişmelerin daha geniş

sonuçlarını yakalayarak konunun özüne vuruyor.

Sadece son birkaç yılda dünyaya ilişkin gözlemsel verilerimizi büyük ölçüde artırdık. 1993 ile 2003 yılları arasında uzaya yalnızca 25 dünya gözlem uydusu fırlatıldı ancak 2014 ile 2022 arasında sayı 997'ye çıktı ve şu anda yörüngede bulunan dünyayı gözlemleyen ve diğer uydulardan oluşan toplam filo yaklaşık 7 bin 560'a ulaştı. Bitki büyümesi, su buharı ve altyapı kurulumlarından kızılötesi radyasyona ve atmosferin durumu ölçümlerine kadar hemen hemen her şeye ilişkin verileri ışınlayan geniş bir uzay altyapısıyla, dünya gözleminin altın çağına girdik. Büyüyen bu veri arşivi, hem bizim hem de doğanın dünya üzerinde yaptığı hemen hemen her şeyi açıklıyor. Yeni yapay zeka modelleri ve sürekli genişleyen bilgi işlem altyapımızla birleştirildiğinde, gezegene ve onun üzerindeki rolümüze dair anlayışımızı altüst edebilir.

İKLİM MODELLEMESİ ÜSTÜNE

İklim değişikliğini düşünün. Son 40 yıldır, insanlığın iklim krizine tepkisi, disiplinlere göre bölümlere ayrılmış bir bilimsel organ olan Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli tarafından yönlendiriliyor. Fizik bilimleri, hava durumu analizlerinde kullanılanlarla pek çok ortak noktaya sahip olan büyük dünya sistemi modellerini kullanıyor. Ekonomistler ve coğrafyacılar ayrı ayrı etkiyi ölçer ve uyum ve azaltım politikalarının toplulumlarımız üzerindeki rolüne odaklanıyor.

IPCC'nin üçlü çalışma gruplarına yansayan bu işbölümü, metodolojilerdeki bir ayrılığa karşılık gelmektedir. Fizik tabanlı dünya sistemi modelleri ilk prensip denklemlerini takip ederken, ekonomistler ve etki modelleyicileri ampirik yöntemler ve indirgenemez teorilerden oluşan bir portföy kullanır. Yapay zeka tüm bunları bozabilir. Geleneksel iklim modellemesinin tamamen yerini alması pek mümkün olmasa da (gözlemsel kayıtlarımız yüzyıllar boyunca iklim olaylarının istatistiksel olarak bol bir resmini sunmaya yetecek kadar uzun değil), bu alanda halihazırda önemli bir rol oynuyor.

Daha da önemlisi, bizim için en önemli olan, iklim sisteminin nasıl davrandığı değil, bizim ve diğer canlıların yaşadığı dünyayı nasıl etkilediğidir. Güncel bilimsel teorilerden veya disiplinler paradigmalardan

dan bağımsız olan yapay zeka modelleri, çıkarımda bulunmamıza ve muhtemelen tahminde bulunmamıza yardımcı olabilir. Peyzajdaki biyokütlenin zamanla nasıl değiştiği. Bu da ormanları ve tarımı yönetme, yangın veya sel riski için teşhis araçları ve erken uyarı sistemleri oluşturma, enerji ekonomisinin bu değişikliklerle nasıl bağlantılı olduğunu anlama veya bunların daha geniş ekonomi ve hatta iklim müzakereleri üzerindeki etkilerini tahmin etme şeklimizi geliştirebilir. tüm bunlar, yapay zekanın düşük karbonlu bir ekonomiye geçişi nasıl hızlandırabileceğinin zirvesinde yer alacak.

DOĞRU SORUYU SORMAK HER ZAMAN DEĞERLİ OLACAK

Yapay zeka elbette bilimsel anlayışın yerini alamaz. Bilim, yalnızca verilerden bir yanıt çıkarmaktan ziyade doğru so-

Dijital devrimin sonuçlarıyla ve gözlerimizin önünde değişen doğal çevreyle boğuşurken yapay zeka, kavrayışımızı aşan bazı karmaşıklıkları çözmenin anahtarını elinde tutabilir. Ancak araştırma araçlarının tamamen özel ellerde olması nedeniyle, politika yapımcıların bu yeni araçların sadece özel faydalar değil, kamu yararları da sağladığından ve onlara sorulan soruların ülkelerin meşru politika hedeflerini bilgilendiren cevaplar ürettiğinden emin olmak için dikkatli olmaları gerekiyor.

ruyu sormanın daha değerli olduğu, özü itibarıyla insani bir uğraş olarak kalmaya devam edecek. Yine de yapay zekanın yükselişinin müjdelediği epistemolojik değişimden en iyi şekilde yararlanmaya çalışmalıyız. Şimdiye kadar disiplinler arası merceklerden kaçan yeni gözlemlenebilir olguları tanımlamamıza yardımcı olabilir. Kuramsallaştırılmayacak kadar karmaşık olan peyzaj ölçeğindeki sistemleri yönetmemizde bize yardımcı olabilir. Disiplin sınırlarını yıkmak için nihai keşif aracıdır.

Bu değişim aynı zamanda derin bir politika sorununu da beraberinde getiriyor. Bunu yönlendiren altyapı giderek daha fazla özel sektör tarafından kontrol ediliyor. Dünyayı gözlemleyen uyduların en büyük sahibi Planet Labs adlı bir şirket. IBM ve Nvidia'dan DeepMind ve Huawei'ye (çalışanları Temmuz Natu-

re makalesini yazan) kadar yüksek teknoloji şirketleri, makine öğreniminin sınırında yer alıyor. Benzersiz sermaye ve kaynaklara erişim sayesinde bu şirketler, çoğu kamu araştırma merkezini kolayca geride bırakabilir. Bazıları oldukça hayırsever olabilir, ancak sonuçta kamu mallarını sunma veya altyapılarına adil erişim konusunda endişelenme yükümlülükleri yoktur.

Dijital devrimin sonuçlarıyla ve gözlerimizin önünde değişen doğal çevreyle boğuşurken yapay zeka, kavrayışımızı aşan bazı karmaşıklıkları çözmenin anahtarını elinde tutabilir. Ancak araştırma araçlarının tamamen özel ellerde olması nedeniyle, politika yapımcıların bu yeni araçların sadece özel faydalar değil, kamu yararları da sağladığından ve onlara sorulan soruların ülkelerin meşru politika hedeflerini bilgilendiren cevaplar ürettiğinden emin olmak için dikkatli olmaları gerekiyor.

“30 Ağustos zaferi, milletimizin bağımsızlığından asla vazgeçmeyeceğinin ilanıdır”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu 30 Ağustos Zafer Bayramı dolayısıyla bir mesaj yayımladı. Hisarcıkıoğlu mesajında “30 Ağustos zaferi, milletimizin bağımsızlığından asla vazgeçmeyeceğinin ilanıdır. Milletimiz tarih boyunca birlik ve beraberlikle her şeyi başarabilecek güç ve kararlılıkta olmuştur” dedi. Hisarcıkıoğlu mesajında şu ifadelere yer verdi: “30 Ağustos Zafer Bayramı ulusumuzun övünç kaynağı, şanlı tarihimizin özel günlerinden birisidir. Tarihimiz göstermiştir ki, milletimiz hiç kimsenin boyunduruğu altında, tutsaklık içerisinde yaşamamıştır, yaşayamaz. En zor şartlar altında kazanılan Başkomutanlık Meydan Muharebesi, bunun en güzel örneğidir. Milletimizin, vatanına sahip çıkmadaki gücü ve medeniyet yarışındaki azmi, hiçbir zaman kaybolmayacaktır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının tarih sahnesindeki kararlılıkları, mücadeleleri bizlere, yarınlara bakarken büyük güç katmaya devam ediyor. Türk iş dünyası adına, tüm milletimizin 30 Ağustos Zafer Bayramını kutluyorum.”

30 AĞUSTOS 1922
ZAFER BAYRAMI

Kutlu Olsun...

Mezuniyet Öncesi 1 Yıl İş Deneyimi TOBB ETÜ'de Seni Bekliyor

etu.edu.tr

tobbetum

tobbetum

tobbetum

tobb etü

tobb etü

TOBB Ekonomi Şurası'nın gündemi finansman sorunu oldu

TOBB Türkiye Ekonomi Şurasında konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Biz koşturaya, üretmeye hazırız" dedi. Oda ve Borsa Başkanları da taleplerini ilettikleri ekonomi yönetimine, "Zemini hazırlayın" mesajını verdi ve finansman ile istihdam sorununa acil çözüm istedi.

TOB B Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun ev sahipliğini yaptığı TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'na, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve oda-borsa başkanlarının yanı sıra; Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŐimŐek, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, ŐalıŐma ve Sosyal GŐvenlik Bakanı Vedat IŐıkhan, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve BŐtçe Başkanı İbrahim Őenel katıldı. Hisarcıkloğlu, yaptığı konuşmada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla başlatılan ekonomi Őuralarının, kamu ile özel sektö rün bir araya geldiği, sıkıntılarını ve önerilerini doğrudan icra makamına iletebildiği çok önemli bir platform olduğunu söyledi. Bu platformda

dile getirilen pek çok meselenin, geđmiŐte çö züme kavuŐturulduđuna işaret eden Hisarcıkloğlu, TOBB Genel Kurulu'nda Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan ekonomi Őurasını tekrar toplamasını talep ettiklerini ve kendisinin de bunu uygun bulduğunu anlattı. Burada gündeme getirilen konularla ilgili geđmiŐte olduğu gibi çö züm üretileneğine inandığını belirten Hisarcıkloğlu, "Bizler için en önemli si, bugünkü gibi devletimizi yanımızda görmek. Ekonomide elbette bazı sıkıntılar yaşıyoruz. Ama enseyi karartmıyor, mücadeleden kesinlikle vazgeçmiyoruz" diye konuştu.

"KOBİ'lerimizin uygun finansman imkanlarına ulaşmalarını sağlamalıyız"

Ekonomide deneyimli isimlerin iş başında olmasının kendilerine moral verdi-

đine dikkati çeken M. Rifat Hisarcıkloğlu, "Hep birlikte ekonomiyi daha sağlam temellere kavuŐturacađımıza inanıyoruz" ifadesini kullandı. Hisarcıkloğlu, Anadolu'yu sürekli dolaŐan, firma ve sektörleri

"Yatırım yeri sorunu çö zülmeli"

Yatırımların önünü açabilmek üzere, yatırım yeri sorununun çö zülmesinin de talep eden M. Rifat Hisarcıkloğlu, sanayi yatırımlarının ülke yüzölçümü içindeki payının Almanya'da yüzde 4, İtalya'da yüzde 2.8, OECD ortalamasının bile yüzde 2.4, bizde ise sadece binde 3 olduğundan bahsetti. Sanayinin, dünyadaki rakiplerinin onda biri kadar alanda faaliyet gösterdiğini, buna rağmen küresel rekabette ayakta kalmayı baŐarabildiđimize dikkat çeken Hisarcıkloğlu, "Sanayi arzilerinin kapasitesinin en az 2 katına çıkarılmasına ilişkin bir master plan hazırlanmalı, arsa alımı ve bina inŐaatına ilişkin finansman çö zümleri geliştirilmeli. Böylece sanayicimiz kısıtlı sermayesini daha verimli alanlarda yatırım yaparak değerlendirmeli" ifadelerini kullandı. İç Anadolu-Doğu Akdeniz kuŐađında yeni bir sanayi havzası planlaması yapılması gerektiğine dikkati çeken Hisarcıkloğlu, "Bu yeni sanayi havzasıyla, bir taraftan Marmara'daki yükü azaltabilir, aynı zamanda da yüksek teknoloji yatırımlar için Marmara'da alan açabiliriz" Şeklinde konuştu.

devamlı dinleyen birisi olarak öne çıkan birkaç konuyu paylaşmak istediğine işaret etti. Reel sektör firmalarının son dönemde finansmana erişimde büyük zorluklar yaşadığından söz eden Hisarcıklioğlu, özellikle KOBİ kredilerinin reel olarak artmamasının, zincirleme etkiyle ülkenin ve sektörlerin tamamına olumsuz yansıdığını ifade etti.

“Büyümenin bereketi her kesime yansın istiyorsak, KOBİ’lerimize destek vermeli, uygun finansman imkanlarına ulaşmalarını sağlamalıyız” diyen Hisarcıklioğlu, OECD katılık endeksinde İskandinav ülkeleri dahil en katı iş gücü piyasasının bizde olduğunu, bundan da herkes muzdarip olduğunu belirtti. Mevzuatın, daha fazla istihdam sağlayabilecek girişimcileri, adeta bundan caydırır bir halde olduğuna değinen Hisarcıklioğlu, “Vatandaşlarımızın da daha fazla iş imkanına ulaşmasına,

daha çok kazanmasına engel çıkarıyor. İstihdamı cezalandıran değil, ödüllendiren bir yaklaşımla çalışma hayatına bakılmalı” diye konuştu.

“Yapısal reformlara ilişkin somut bir yol haritası ortaya konulmalı”

Bu konularda adım atmak ve çözüm sağlamak için Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz ve Bakanların icracı ve reformcu iş yapma tarzına güvendiklerine işaret eden M. Rifat Hisarcıklioğlu, iş dünyasının her şeyden önce öngörülebilirlik ve geleceğe dair yol haritası beklediğini ifade etti. İş planları yapmak ve güven içinde ilerlemek için kamu idaresinin hazırlayacağı orta ve uzun vadeli planların gayet önemli olduğunu düşündüklerini söyleyen Hisarcıklioğlu, “Dengeli ve kapsayıcı büyüme için makroekonomide istikrar ve güven

sağlanmalı. Yapısal reformlara ilişkin somut bir yol haritası ortaya konulması lazım” değerlendirmesinde bulundu.

Yeni ekonomi yönetiminin bu yönde hareket ederek, para politikasında başlattığı normalleşme adımlarının memnuniyet verici olduğunu ve devam etmesi gerektiğini belirten Hisarcıklioğlu, şöyle devam etti: “Yine bu kapsamda Cumhurbaşkanı Yardımcımız Cevdet Yılmaz’ın liderliğinde hazırlanan Orta Vadeli Program’ı yakından takip ediyoruz. Biz, koşmaya, çalışmaya, üretmeye hazırız. Allah’ın izniyle tüm sıkıntıları aşacak, yola devam edeceğiz. Ülkemizi daha güçlü, daha zengin, daha müreffeh yapmak için üretmeyi, emek vermeyi sürdüreceğiz.” Açılış konuşmalarının ardından söz alan oda ve borsa başkanları, kürsüye çıkarak reel sektörden gelen konu ve çözüm önerilerini dile getirdi.

TOBB Yönetim Kurulu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı ziyaret etti

ANKARA

M. Rifat Hisarcıklıoğlu Başkanlığındaki TOBB Yönetim Kurulu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı ziyaret etti. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu ziyarete ilişkin açıklamasında, "TOBB Yönetim Kurulu olarak Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı ziyaret ettik. İş dünyamızın gündemindeki konuları görüştük" ifadesini kullandı.

Hisarcıklioğlu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Göktaş ile iş birliği imkanlarını istişare etti

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Mahinur Özdemir Göktaş ile TOBB İkiz Kuleler'de çalışma yemeğinde bir araya geldi. Hisarcıklioğlu konuya ilişkin açıklamasında, "TOBB ve Bakanlık koordinasyonunda yapılabilecek projeler ve iş birliği imkânlarını değerlendirdik. Sayın Bakan'a nazik ziyaretleri için teşekkür ederim" dedi.

Hisarcıklioğlu, Milli Eğitim Bakanı Tekin'i ziyaret etti

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'i ziyaret etti. Basına kapalı olarak gerçekleşen ziyarette, Hisarcıklioğlu'na TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Seyit Ardiç, Kredi Garanti Fonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdoğan Özegen ile TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz eşlik etti.

Rifat Hisarcıklıoğlu, Sağlık Bakanı Koca'yı ziyaret etti

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'yı ziyaret etti. Basına kapalı olarak gerçekleşen ziyarete, Hisarcıklıoğlu'na TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Seyit Ardıç ile TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz eşlik etti.

TOBB Başkanı, Kültür ve Turizm Bakanı Ersoy ile bir araya geldi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'u ziyaret etti. Basına kapalı olarak gerçekleşen ziyarete, Hisarcıklıoğlu'na TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Seyit Ardıç, GTİ A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Arif Parmaksız ile TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz eşlik etti.

Hisarcıklioğlu, Ankara İl Emniyet Müdürü Dinç'e tebriklerini iletti

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Ankara İl Emniyet Müdürü Engin Dinç'i ziyaret ederek, hayırlı olsun dileklerini ilettiler. Basına kapalı olarak gerçekleşen ziyarette, Hisarcıklioğlu'na TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Seyit Ardıç, Kredi Garanti Fonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdoğan Özegen ile TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz eşlik etti.

Hisarcıklioğlu, Sungurlu TSO ve TB heyetini makamında kabul etti

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Sungurlu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Kürbüz, Sungurlu Ticaret Borsası Meclis Başkanı Kadir Kolcu, Sungurlu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İlhan Ambarkütükoğlu, Sungurlu Ticaret ve Sanayi Odası Meclis üyesi Ömer Karaman ve Milli Savunma Eski Bakan Yardımcısı Muhsin Dere'yi makamında kabul etti.

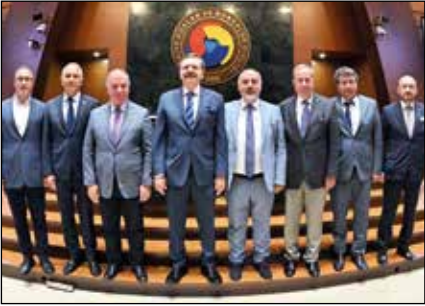

TOBB Komisyon ve Kurulları buluştu

ANKARA

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu; görev dağılımlarını gerçekleştiren TOBB Komisyon ve Kurulları ile bir araya geldi. Toplantıya; Ekonomik Raporu İnceleme Komisyonu, İnşaat ve Taahüt Hizmetleri Kurulu, Tarım Kurulu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Hayvancılık Kurulu, Ekonomi Politikası Komisyonu, Dış İlişkiler Komisyonu, KOBİ Politikaları Kurulu, Sosyal Politikalar Kurulu, Basın Yayın Komisyonu, Dilekleri İnceleme Komisyonu, Turizm Kurulu, Mesleki Eğitim Kurulu, Mevzuat Komisyonu, Hesapları İnceleme Komisyonu, İklim Değişikliği ve evre Kurulu, Vergi Komisyonu, Kadın alışmaları Kurulu ve Arge ve İnovasyon Kurulu Başkan, Başkan Yardımcısı, Sözcü ve Raportör ile üyeleri katıldılar. Komisyon ve kurulların çalışmalarını çok önemsediklerini ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, "Katkılarınız kendiniz, şehriniz ve ÷lke ekonomisi için çok önemli. Akıl akıldan üstündür. Bunu unutmayın. Ben her şeyi bilirim yerine iştişare alışkanlığını benimsedik hep. Tartışacağız. Ortak akılı bulacağız" dedi.

Hisarcıkloğlu, Konya SO Başkanı Büyükeğen ile görüş alışverişinde bulundu

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Büyükeğen ve Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyelerini kabul etti. TOBB İkiz Kulelerdeki ziyarette karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

TOBB Başkanı, Antalya TSO Başkanı Bahar ile bir araya geldi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Bahar'ı makamında kabul etti. Görüşmede karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

TİM Eski Başkanı Gülle'den TOBB'a ziyaret

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Eski Başkanı İsmail Gülle, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nu makamında ziyaret etti.

TOBB Başkanı, Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Düzgün ile görüştü

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Ömer Düzgün ve Yönetim Kurulu üeleriyle TOBB İkiz Kulelerde bir araya geldi. Hisarcıkloğlu görüşmeye ilişkin açıklamasında, "Perakende sektörünün mevcut durumunu ve sıkıntılarını değerlendirdik. Eylül ayında düzenlenecek Yerel Zincirler Buluşuyor Fuarı hakkında görüş alışverişinde bulunduk. Sayın Düzgün ve yönetim kurulu üelerine nazik ziyaretleri için teşekkür ederim" ifadesini kullandı.

Hisarcıkloğlu, Ankara Uluslararası Fuar Alanı ve Kongre Merkezi'nin Yönetim Kurulu toplantısına katıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ankara Uluslararası Fuar Alanı ve Kongre Merkezi'nin Yönetim Kurulu toplantısına katıldı.

Rifat Hisarcıklioğlu, YOİKK toplantısında istişarelerde bulundu

ANKARA

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında gerçekleştirilen Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) toplantısına katıldı. Hisarcıklioğlu toplantı sonrasında sosyal medya hesabından yaptığı değerlendirmede, "Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz başkanlığında toplanan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) toplantısında önümüzdeki dönemde yatırımların artırılmasına ilişkin eylem önerilerimizi sunduk. Finansmana erişim, yatırım ve ihracat teşvikleri, yapısal reformlar, dijital-yeşil dönüşüm, yeni sanayi havzası gibi birçok konuda istişarelerde bulunduk" dedi.

Hisarcıklioğlu, Kutbettin Arzu'nun ailesine taziye dileklerini ilettiler

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu; TOBB Genel İdare Kurulu Üyesi, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası eski Başkanlarından, Gıda, Tarım ve Hayvancılık eski Bakanı Kutbettin Arzu'nun vefatından derin üzüntü duyduğunu bildirerek, Arzu'ya Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve TOBB camiasına başsağlığı diledi.

Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye Çimse-İş Sendikası Genel Başkanı Nazım ile görüştü

ANKARA

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye Çimse-İş Sendikası Genel Başkanı Zekeriyeye Nazım ile bir araya geldi.

Denizli Platformu'ndan Hisarcıkloğlu'na ziyaret

ANKARA

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Denizli Platformu'nu oluşturan Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Selim Kasapoğlu, Denizli Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Erdoğan, Denizli Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Tefenlili ve Denizli İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Memişoğlu'nu makamında kabul etti.

“Suudi Arabistan ile uzun vadede hedef, 30 milyar dolarlık ticaret”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Türkiye-Suudi Arabistan Yuvarlak Masa Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, “Yakalanmış olan ivme ile ilk aşamada 10 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşabileceğimizi düşünüyorum. Orta ve uzun vadede ise 30 milyar dolarlık ticaret hacmini gerçekleştirebiliriz” dedi.

TOBBA İki Kuleler'de Türkiye-Suudi Arabistan Yuvarlak Masası Toplantısı düzenlendi. Toplantıya, Suudi Arabistan Sanayi ve Maden Kaynakları Bakanı Bender bin İbrahim El-Harif ve iş adamları katıldı. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Türkiye'nin ekonomik faaliyetlerini ve büyüklüğünü anlattığı konuşmasında, Türk iş dünyası olarak ülkeler arasındaki iktisadi ilişkilerin yeniden canlanmasından son derece mutlu olduklarını söyledi. Veliht Prens Muhammed bin Selman'ın ortaya konduğu Suudi Arabistan 2030 Vizyonu'nun, güçlü, yenilikçi, bölgesinde lider bir ülke olma hedeflerine ciddi katkı sağlayacağını belirten Hisarcıkıoğlu, “Özellikle, ekonomide petrol dışı sektörü geliştirmeye ve girişimciliği teşvik etmeye dönük adımları çok değerli buluyorum. Bu çerçevede teknoloji, turizm, ulaşım ve enerji gibi çeşitli alanlarda gerçekleştirilecek projelerde Türk iş dünyası olarak yer almaya hazırız” diye konuştu.

Hisarcıkıoğlu, iki ülkenin ticari ve ekonomik ilişkilerinin tarihi köklerinin ve temelini sağlam olduğunu ve yeni dönemde ilişkileri çeşitlendirerek derinleştirmek istediklerini bildirdi.

“Karşılıklı yatırımlar ve müteahhitlik alanında büyük bir potansiyel var”

Geçen yıl karşılıklı ticaretin olumlu yönde geliştiğine işaret eden M. Rifat Hisarcıkıoğlu, bu yıl ise karşılıklı ticarete ciddi bir büyüme gördüklerini ifade etti. Türkiye'de Suudi Arabistan tarafından bugüne kadar 2 milyar dolar civarında doğrudan yatırım gerçekleştirildiğine dikkati çeken Hisarcıkıoğlu, bu meblağın ülkelerin potansiyelini

yansıtmaktan uzak olduğunu, çok daha fazla Suudlu yatırımcıya ülkemize beklentilerini dile getirdi. Öte yandan Suudi Arabistan'ın, müteahhitlik sektörü için çok önemli olduğunu vurgulayan Hisarcıkıoğlu, “Müteahhitlik firmalarımız Suudi Arabistan'da bugüne kadar 25 milyar dolar değerinde 390 projeyi başarıyla tamamlamıştır. Karşılıklı yatırımlar ve müteahhitlik alanında büyük bir potansiyel var. Önümüzdeki dönemde, birlikte daha çok iş birliği yapmak istiyoruz” ifadelerini kullandı.

Sadece iki ülkede değil, Suudi Arabistan'ın etkili coğrafyalarda, Suudlu iş insanlarıyla beraber üçüncü ülkelerde de daha çok iş birliği yapmak istediklerini belirten Hisar-

H.E. Bandar bin Ibrahim Alkhorayef

Minister of Industry and Mineral Resource

Kingdom of Saudi Arabia

2 August 2023 – Ankara

cıkıoğlu, inşaat alanında geçmişteki uyumsuzlukların sulh yoluyla çözümlenmesini beklediklerini kaydetti. Teminat mektubu konusunun da çözülmüş olmasından son derece mutlu olduklarını söyleyen Hisarcıklıoğlu, "Bu çerçevede iş insanlarımızın vize almalarında sağlanan kolaylık için teşekkür ediyorum" dedi.

"Türk yatırımcılarına sanayi ve madencilik sektörü olmak üzere yatırım fırsatlarını tanıtmaya çalıştık"

Suudi Arabistan Sanayi ve Maden Kaynakları Bakanı Bender bin İbrahim el-Hureyf ise başta sanayi ve madencilik sektörleri olmak üzere Suudi Arabistan'daki yatırım fırsatlarını tanıtmaya çalıştıklarını belirtti. Türk yatırımcısına güvendiklerini söyleyen Hureyf, Türkiye'nin bu fırsatlardan yararlanmasını gönülden temenni ettiklerini dile getirdi. TOBB İkiz Kuleler'de TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve birçok iş insanının katılımıyla düzenlenen Türkiye-Suudi Arabistan Yuvarlak Masası Toplantısı'nın ardın-

dan basın mensuplarına Türkiye ziyaretine dair değerlendirmede bulunan Hureyf, Türkiye'yi ziyaret etmekten çok memnun olduğunu dile getirdi. İki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin ileri düzeyde olduğunu ve büyük gelişme kaydettiğini ifade etti.

Hureyf, bu ziyaretin esasında Türk yatırımcılarına Suudi Arabistan'daki başta sanayi ve madencilik sektörü olmak üzere yatırım fırsatlarını tanıtmak ve önemini göstermek için olduğunu aktardı. Ziyaretinin 5 gün süreceğini, bu kapsamda hükümet yetkilileri ve özel sektör temsilcileri ile görüşeceğini kaydeden Hureyf, bugün birçok toplantıya katıldığını, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile madencilik alanında iş birliğine ilişkin bir anlaşma imzaladıklarını söyledi. Türkiye-Suudi Arabistan Yuvarlak Masası Toplantısı'nda da bir grup Türk iş insanı ile bir araya geldiklerini söyleyen Hureyf, "Suudi Arabistan'daki sanayi stratejisi ve madencilik planlarını anlattık. Türkiye ziyaretimizi İstanbul'da tamamlayacağız" ifadelerini kullandı. Hureyf, daha

sonra Hisarcıklıoğlu ile TOGG kullandı.

Türkiye-Egypt Business Round Table 1 August 2023 – Ankara

“Mısır’la ticaretimizi 20 milyar dolara çıkarabileceğimize inanıyoruz”

Türkiye-Mısır Yuvarlak Masası Toplantısı, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu’nun ev sahipliğinde TOBB İki Kuleler’de gerçekleştirildi. Hisarcıkloğlu konuşmasında, “Kısa süre içinde, karşılıklı ticaretimizi 20 milyar dolar düzeyine çıkarabileceğimize inanıyoruz” diye konuştu.

Toplantıya TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu’nun yanı sıra; Mısır Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmed Samir Salih, Mısır Sanayiler Federasyonu Başkanı Muhammed Zeki es-Süveydi, İskenderiye Ticaret Odası Başkanı Ahmed el-Vekil katıldı. Türkiye ile Mısır arasındaki diplomatik ilişkilerin büyükelçilik seviyesine çıkarılmasından dolayı mutlu olduklarını ifade eden Hisarcıkloğlu, zor dönemlerde dahi, iş dünyası temsilcileri olarak, her zaman siyaset ile ekonomiyi ayrı tutmaya çalıştıklarını karşılıklı temaslarını sürdürdüklerini söyledi. Türkiye ile Mısır arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması bulunduğunu belirten Hisarcıkloğlu, Mısır’ın, ülkemizin Afrika’daki en büyük

ticaret ortağı olduğunu belirterek, 2022 yılında ticaret hacmimizin 10 milyar dolar düzeyine geldiğini aktardı. Hisarcıkloğlu, Türkiye’nin Mısır’ın en büyük ihracat pazarları arasında olduğuna dikkati çekerek, “Aynı zamanda Türkiye, Mısır gazını satın alan en önemli müşteriler arasındadır” dedi. Mısır’da özellikle başta demir yolları olmak üzere, ulaşım alanında hız kazanan altyapı projelerinde yer almak istediklerini belirten Hisarcıkloğlu, “Mısırlı firmalarla, Afrika ve Orta Doğu başta olmak üzere, üçüncü ülkelerde iş birliği fırsatlarımızın olduğuna inanıyoruz. İkili ilişkilerimizin kapsamını genişletmek ve daha fazla derinleştirmek istiyoruz” ifadelerini kullandı.

“Nitelikli teknik personel için, çalışma ve oturma izni sorunlarına çözüm bulunmalı”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, 2012-2015 yıllarındaki Mersin-İskenderiye ve İskenderun-Dimyat Ro-Ro seferlerinin ikili ticareti ve üçüncü ülkelerle birlikte iş yapmayı kolaylaştırdığını söyledi. Bu iş birliklerinin devam etmesi için anlaşmanın yenilenmesinin, hem Türkiye hem de Mısır’a fayda sağlayacağını dile getiren Hisarcıkloğlu, “Özellikle vize konusunun iş dünyası için rahatlatılmış olmasından dolayı teşekkür ediyoruz. Geçmişte üretici kayıt sistemi gibi sorunları yaşadık. Ancak, sorunlara çözüm bulunmasında Mısır makamları da-

ima yardımcı oldu" değerlendirmelerinde bulundu. Hisarcıklıoğlu, özellikle, nitelikli teknik personel için, çalışma ve oturma izni dahil yaşanan sorunlara çözüm bulunmasının, Türk iş insanlarını yeni iş imkanları ve yatırımlar için cesaretlendireceğini belirterek, "Biz TOBB olarak, Türk iş dünyası olarak ilişkileri geliştirmek için destek vermeye, sorumluluk üstlenmeye devam edeceğiz" diye konuştu.

"İki ülke ticaretinin ve iş birliğinin artırılmasını hedefliyoruz"

Mısır Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmed Semir Salih de yaptığı konuşmada, ülke-siyle Türkiye arasındaki ticaret hacminin 10 milyar dolara ulaştığını belirterek, iki ülke ticaretinin ve iş birliğinin artırılmasını hedeflediklerini söyledi. Hisarcıklıoğlu'na daveti için teşekkür eden Mısır Sanayi ve Ticaret Bakanı Salih, "Hisarcıklıoğlu'nun geçen yıllar içerisinde etkin bir rol üstlenip iletişimi ve ziyaretleri devam ettirmesinin şüphesiz ki Türkiye-Mısır ticari ilişkilerinin desteklenmesinde büyük katkısı olmuştur" ifadesini kullandı. Salih, toplantının karşılıklı iş birliği ve ikili ticaret hacminin artırılmasına katkı sağlayacağını umduğunu belirterek, Türkiye ile iş birliğini geliştirmek istediklerini kaydetti.

Mısır hükümetinin, Türkiye ile Mısır arasındaki ticari ilişkileri geliştirmek ve zorlukların üstesinden gelmek için istekli olduğuna işaret eden Salih, bu doğrultuda Türk vatandaşlarına vize kolaylığı sağlandığını, daha önce vize konusunun Türk iş insanları için zorluk oluşturduğunu dile getirdi. Mevcut ekonomik zorluklara rağmen iki ülke arasındaki ticaret hacminin 10 milyar

dolara ulaştığına dikkati çeken Salih, Türkiye ve Mısır'ın ikili ticareti daha fazla artırmak istediğini aktardı. İki ülke arasında tıbbi ve kimyevi sanayi, potasyum, gıda, mühendislik ve otomotiv sanayisi alanında ekonomik ilişkileri geliştirmek istediklerinin altını çizen Salih, Mısır ile Türkiye arasında ortak tarih ve kültür ilişkisi bulunduğunu ve ekonomik ilişkileri geliştirmenin her iki halkın çıkarına olacağını vurguladı.

"İki tarafın sahip olduğu imkânlar kullanılırsa, üçüncü ülkelerin piyasalarına intikal edilebilir"

Mısır Sanayiler Federasyonu Başkanı Mohamed Al-Sewedy de, Mısır hükümetinin ülkedeki yabancı yatırımların artması için çaba gösterdiğini belirterek, (Mısır) Başbakanının bazı teşvikler vermeye hazır olduğunu dile getirdiğini, bu fırsatlardan

istifade ederek yatırımları artırmaları gerektiğini ifade etti. Al-Sewedy, Türk iş insanlarının, Mısır'ın zor zamanlarında da yatırımlarını sürdürdüğüne dikkati çekerek, "Biz sanayi ve ekonomi alanına siyaseti karıştırmıyoruz. Politika gelip geçer fakat yatırım devam etmelidir" değerlendirmesinde bulundu.

İskenderiye Ticaret Odası Başkanı Ahmed Al Wakeel ise, iki ülke arasındaki ticaret hacminin arttığını söyleyerek, "Mısırlı iş insanlarının, sizinle entegrasyon yapmaya hazır olduklarını söyleyebilirim" ifadesini kullandı. Al Wakeel, ikili ticaretin gelişmesinin iki ülkenin halklarına daha iyi bir yaşam ve gençlerine iş fırsatı sağlayacağını altını çizerek, iki tarafın sahip olduğu imkânlar kullanılırsa, üçüncü ülkelerin piyasalarına intikal edebilme şansına sahip olunabileceğini kaydetti. Konuşmaların ardından toplantı basına kapalı devam etti.

Hisarcıkloğlu, Irak Cumhurbaşkanı Reşid ile görüş alışverişinde bulundu

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile birlikte katıldığı Bağdat ziyareti kapsamında Irak Cumhurbaşkanı Abdullatif Reşid ile bir araya geldi. Görüşmede iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin yanı sıra bölgesel konularda da görüş alışverişinde bulunulurken, Hisarcıkloğlu görüşmeye ilişkin "Dünyada artık bir marka haline gelen Türk müteahhitlik sektörü, Irak'ta yeni projelerde de etkinliğini artıracak" dedi.

Hisarcıkloğlu ve Ticaret Bakanı Bolat, Irak Başbakanı Sudani ile istişarede bulundu

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat Irak Başbakanı Muhammed Şiya El Sudani'yle bir araya geldi. Hisarcıkloğlu konuya ilişkin açıklamasında, "Türkiye ile Irak arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri değerlendirdik. İki ülke geçtiğimiz yıl 24 milyar doları aşan ticaret hacmini daha da artırma potansiyeline sahip" ifadesini kullandı.

TOBB Başkanı, Irak İmar, İskan, Belediyeler ve Kamu İşleri Bakanı Rekani'ye firma taleplerini aktardı

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile birlikte katıldığı Bağdat ziyareti kapsamında Irak İmar, İskan, Belediyeler ve Kamu İşleri Bakanı Bengin Rekani ile görüştü. Hisarcıkıoğlu görüşmede, Türk özel sektörünün Irak'ın imar ve kalkınma sürecine katkı sağlamaya hazır olduğu mesajını verirken, Türk firmalarının talep ve önerilerini aktardı.

Rifat Hisarcıkıoğlu, Irak Ticaret Bakanı Selman ile bir araya geldi

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile birlikte gittiği Irak programı kapsamında Irak Ticaret Bakanı Etir Davud Selman ile bir araya geldi. Hisarcıkıoğlu görüşmeye ilişkin değerlendirmesinde, "Irak ile iktisadi ve ticari ilişkilerin daha üst seviyelere çıkarılması için Bağdat'tayız" mesajını verdi.

Hisarcıkloğlu ve Bakan Bolat, Irak Ulaştırma Bakanı El Sadavi ve iş dđnyası temsilcileriyle buluştu

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile birlikte Bağdat ziyareti kapsamında Irak Ulaştırma Bakanı Rezzak Muheybis El Sadavi ve iş dđnyası temsilcilerinin katılımıyla dđzenlenen toplantıya katıldı. Hisarcıkloğlu toplantıya ilişkin olarak, "Ulaştırma sektöründe başarılı projelere imza atan Türk şirketlerinin tüm alt ve st yapı projelerinde aktif rol almaya ve iş birliğine hazır olduğunu ifade ettik. TIR Sözleşmesi'ni yürürlüğe koymaya hazırlanan Irak'a TOBB olarak tüm teknik desteği sağlayabileceğimizi belirttik" ifadesini kullandı.

TOBB Başkanı, Irak Başbakan Yardımcısı ve Planlama Bakanı Muhammed Ali Temim ile görüştü

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile birlikte gittiği Irak programı kapsamında, Irak Başbakan Yardımcısı ve Planlama Bakanı Muhammed Ali Temim ile bir araya geldi.

Hisarcıkloğlu, Türkiye-Suudi Arabistan ticaret ve iş birliği toplantısına iştirak etti

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilen, Suudi Arabistan Sanayi ve Maden Kaynakları Bakanı Alkhorayef ve beraberindeki heyetin de katılımıyla dzenlenen toplantıya katıldı. Toplantıda karşılıklı ticaret ve iş birliği imkânları ele alındı. Hisarcıkloğlu burada yaptığı konuşmada, "Ülkelerimiz arasındaki iktisadi ilişkilerin yeniden canlanmasından son derece mutluyuz" derken, ikili ticari ilişkilerde önemli bir canlanma yaşandığına işaret etti.

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Saleh TOBB'da

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Ahmed Samir Saleh ve beraberindeki heyetle TOBB'da bir araya geldi. Hisarcıkloğlu, sosyal medyadan yaptığı değerlendirmede, "Yaklaşık 10 yıl aradan sonra Mısır'dan ölkemize gerçekleşen bu ziyaret, ikili ticaretimizi daha üst seviyelere çıkarmak ve ekonomik ilişkilerimizi geliştirme konusunda önemli adım olmuştur" dedi.

“Türk iş dünyası olarak ilişkileri geliştirmek için destek vermeye hazırız”

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıda Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Ahmed Samir Saleh ve beraberindeki heyetle bir araya geldi. Hisarcıkloğlu basına kapalı gerçekleşen görüşmenin ardından yaptığı değerlendirmede, başta devlet başkanları olarak sürece katkı veren herkese teşekkür etti. Türk iş insanlarının Mısır'da milyar dolarlık yatırımlarının olduğuna vurgu yapan Hisarcıkloğlu, Mısır'a güvenildiği için bu yatırımların yapıldığını kaydetti. Başta demiryolu olmak üzere ulaşım ve altyapı projelerinde yer almak istediklerini dile getiren Hisarcıkloğlu, Mısır'daki Türk iş insanlarının nitelikli personel bulmada

sıkıntı çektiğini ifade ederek, personele oturma izni verilmesinde kolaylık sağlanmasını istedi. Türk iş dünyası olarak ilişkileri geliştirmek için destek vermeye hazır olduklarını da sözlerine ekledi.

Büyükelçi Orhan Işık, TOBB Genel Sekreteri Saraçöz ile görüştü

1 4'üncü Büyükelçiler Konferansı kapsamında Türkiye'de bulunan T.C. Viyentiyan (Laos) Büyükelçisi Orhan Işık, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni ziyaret ederek, TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz ile görüştü. Görüşmede Büyükelçi Işık, Laos'ta enerji alanındaki projeler ve potansiyel iş birliği alanları hakkında bilgi verdi.

Hisarcıkloğlu, El Salvador Büyükelçisi Calderon ile görüş alışverişinde bulundu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, El Salvador Büyükelçisi Hector Enrique Jaime Calderon ile Türkiye-El Salvador iktisadi ve ticari ilişkilerini görüştü. Görüşmede, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi değerlendirildi.

Rifat Hisarcıkloğlu, Uruguay Büyükelçisi Cayrus ile iki ülke arasındaki ticari ilişkileri değerlendirdi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Uruguay Büyükelçisi Hugo Cayrus ile bir araya geldi. Görüşmede, Türkiye - Uruguay iktisadi ve ticari ilişkileri ve iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler değerlendirildi.

Geleceğin CFO'ları duygusal zekası yüksek kişilerden oluşacak

EY, dünya genelinde 1000 CFO ve üst düzey finans yöneticisiyle anket yaparak, CFO'ların DNA'sını çıkardı. Raporla göre; birçok finans lideri CFO rolünü CEO pozisyonuna giden bir basamak olarak görüyor. Araştırma, ayrıca geleceğin CFO'larında aranacak en önemli özelliğin duygusal zekâ olduğunu gösteriyor.

FO

Finans liderlerinin yüzde 67'si kısa ve uzun vadeli önceliklerin nasıl dengeleneceği konusunda liderlik içinde gerilimler ve anlaşmazlıklar yaşıyor. CFO'ların yüzde 50'si uzun vadeli önceliklerde kesintiler yaparak kısa vadeli kazanç hedeflerini tutturdıklarını söylüyor. Bu durumdan en çok etkilenen programların başında ise Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim programları geliyor. Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), finans liderlerinin görev ve sorumlulukları bakımından geçirdiği dönüşümü mercek altına alan CFO'nun DNA'sı raporunun 2023 yılı sonuçlarını açıkladı. Dünya genelinde 1000 CFO ve üst düzey finans yöneticisiyle gerçekleştirilen anket sonucu oluşturulan rapor; finans ekiplerinde daha cesur değişimler gerçekleştiren CFO'ların gelecekte kendilerine yer edinebileceklerini ortaya koyuyor.

CFO, CEO pozisyonuna giden yol

Araştırma sonuçlarına göre birçok finans lideri CFO rolünü CEO pozisyonuna giden bir basamak olarak görüyor. Ankete katılanların yüzde 84'ü CFO rolünün oldukça zorlayıcı olduğunu kabul ederken, CEO'luk yolunda zorluklara hazırlanmak

için gereken stratejik temeli ve değerli deneyimleri edindiğini düşünüyor. Araştırma, duygusal zekânın geleceğin CFO'ları için önemini vurguluyor. Veriler; önümüzdeki 5 yıl içinde başarılı CFO'lardan beklenen en önemli beceri veya özelliğin, yüksek düzeyde gelişmiş duygusal zekâ, çeşitlilik ve refah gibi insani konularda deneyim olduğunu gösteriyor. Ankete katılan finans liderlerinin yalnızca yüzde 16'sı finans fonksiyonlarını teknoloji ve iş modeli gibi temel değişim öncelikleri açısından sınıfının en iyisi olarak görüyor. Aynı şekilde finans liderlerinin yalnızca yüzde 14'ü fonksiyonu geleceğe yönelik dönüştürmek için cesur bütünsel değişiklikler yaptıklarını söylüyor.

"CFO'lar ulaşılabilir hedefler belirlemeli ve etkin performans yönetimi uygulamalı"

EY Türkiye Finansal Muhasebe ve Danışmanlık Hizmetleri Şirket Ortağı Ozan Özarıkça araştırma sonuçlarıyla ilgili olarak, cesur değişimler gerçekleştiren CFO'ların hem bugün hem de gelecekte değer yaratma olasılığının, değişime direnen CFO'lara kıyasla yüksek olduğunu dile getirdi. Cesur değişimler gerçekleştiren CFO'ların farklı öncelikleri benimsediğini

ve finans dönüşümü için bir yol haritası sunduğunu söyleyen Özarıkça, aynı zamanda finans ekiplerinin kültürünü değiştirmeye, teknoloji ve analitiği dönüştürmeye, liderlik becerilerini geliştirmeye ve yeni nesil liderleri belirlemeye daha fazla önem verdiğini ifade etti. CFO'ların işletmenin geneline fayda sağlamak için bir yandan uzun vadeli değere yönelik bir strateji ortaya koyarken diğer yandan ulaşılabilir hedefler belirlemesi ve etkin performans yönetimi uygulaması gerektiğinin altını çizen Özarıkça, "CFO'lar, stratejik görevlerini yerine getirmeye ve geleceğin CFO'larını yetiştirmeye odaklanmalıdır. Bu alanlara öncelik vererek, zorlukların üste-

sinden gelmek ve kurumları üzerinde anlamlı bir etki yaratmak için daha donanımlı olacaklardır" değerlendirmesini yaptı.

CFO'nun, CEO ve yönetici ekibine meydan okuyabilecek güvenilirliğe ve etkiye sahip olması gerekiyor

Araştırmada deneyimlerini paylaşan katılımcıların yarısı, uzun vadeli öncelikler olarak kabul edilen alanlarda finansmanı keserek kısa vadeli kazanç hedeflerini karşıladıklarını söylüyor. Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim programları bu kesintilere karşı en savunmasız olanlar arasında yer alıyor. Katılımcıların yüzde 37'si ESG'yi uzun vadeli bir öncelik olarak görmelerine rağmen kuruluşlarının yıllık planı içinde harcamaları azaltmayı veya duraklatmayı planlıyor. Ancak CFO'lar, sürdürülebilirliğin uzun vadeli değer yaratmadaki önemi göz önüne alındığında, bu alandaki harcamaları kısma konusunda temkinli olmaları gerektiğinin farkında. Ankete katılanların yüzde 67'si, liderlik ekipleri içinde kısa ve uzun vadeli öncelikleri dengeleme sürecinde gerginlikler ve anlaşmazlıklar olduğunu söylüyor.

Kısa vadeli talepleri uzun vadeli değerle etkili bir şekilde dengelemek, finans liderleri ile yönetici ekip arasında iş birliği, yardımlaşma ve güven gerektiriyor. Ancak, gerginlikler ve anlaşmazlıklar bu ortak ça-

bayı baltalayabiliyor ve bu noktada çözüm için en önemli rol CFO'ya düşüyor. Bu rolü yerine getirmek için de CFO'nun, CEO ve yönetici ekibine meydan okuyabilecek güvenilirliğe ve etkiye sahip olması gerekiyor. Ancak araştırma, finans liderlerinin fikirlerini her zaman dile getirmeye istekli olmadığını gösteriyor. Katılımcıların üçte birinden azı (yüzde 32'si) farklı bir görüşe sahip olduğunda sesini yükseltiyor ve sadece yüzde 30'u önemli bir konuda aynı fikirde olmadıklarında yönetim ekibine her zaman güçlü bir şekilde meydan okuyabiliyor.

Riski, inovasyon ve cesur dönüşümle dengelemek gerekiyor

Katılımcıların yüzde 72'si geleneksel ofis davranışı ve zihniyetlerinin finans fonksiyonunun modernizasyonunu yavaşlattığını düşünüyor. CFO'lar sürdürülebilir, uzun vadeli büyümeyi desteklemek için dijitalleştirilmiş finans fonksiyonları oluşturmaya çalışırken, en önemli öncelikleri finans teknolojisini dönüştürmek ve gelişmiş veri analitiği. Bununla birlikte, katılımcıların sadece yüzde 19'u bahsetmiş olsa da iş gücünün başarılı bir dönüşüm için öncelikler arasında yer alması gerekiyor.

EKONOMİDE ÖNGÖRÜLEBİLİRLİK VE OLASI NOT ARTIRIMLARI YABANCI YATIRIMCIYI TÜRKİYE'YE ÇEKECEK

Türkiye'nin öncü yatırım hizmetleri ve varlık yönetimi grubu ÜNLÜ & Co, 2024 yılına ilişkin strateji raporunu yayımladı. Raporda enflasyonla mücadele programının başarısına ilişkin göstergeler ve makroekonomik göstergelerdeki daha yüksek öngörülebilirliğin, hisse senetlerine daha güçlü yabancı girişlerini çekebileceği vurgulandı.

8.1005

Gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz indirimleri ile birlikte Türkiye ekonomisine yönelik olası not artırımlarının da yabancı girişlerini daha da destekleyebileceğine dikkat çekilen raporda, yurtdışı swap piyasasının açılmasının piyasaya katılım ve likidite için ek yollar sunacağı anlatıldı. Türkiye'nin öncü yatırım hizmetleri ve varlık yönetimi grubu ÜNLÜ & Co, 2024 yılına ilişkin strateji raporunu yayımladı. ÜNLÜ & Co'nun raporunda 2024 için temel varsayım, yavaşlayan ancak güçlü bir ekonomik faaliyetin yanı sıra yüksek olsa da düşüşe geçmiş enflasyon, güçlü TL ve siyasi risklerdeki potansiyel azalmadan oluşuyor. 2023'teki yüzde 4.5'lik büyümenin ardından, 2024'te GSYH'nin yüzde 3.5 oranında büyüyeceğinin öngörüldüğü raporda, "İç talebi etkileyen daraltıcı politikalar ve zayıf ihracat pazarlarının devam etmesi nedeniyle büyümede potansiyel riskler

aşağı yönlüdür. Enflasyon yılın ilk yarısında yükselecek, ancak sonrasında kademeli olarak gerileyerek yılı yüzde 45 seviyesinde kapatacağı diye düşünüyoruz. Ocak 2024'teki yüzde 45'lik zirve politika faizinin ardından, ilk faiz indiriminin Ekim ayında yapılacağını ve yılsonuna kadar kümülatif olarak 750 baz puan indirim yapılacağını öngörüyoruz" denildi.

Reel faiz enflasyonda düşüşü getirebilir

Ocak 2024 itibarıyla politika faizinin yüzde 45'e yükselmesiyle bileşik politika faizi yüzde 57'ye çıkmış olacağına değinilen raporda, bu oranın piyasanın ileriye dönük 12 aylık enflasyon beklentisi olan yüzde 39'a kıyasla oldukça önemli bir reel faiz içerdiğine, bunun da ekonomiyi dezenflasyon yürüngesine doğru yönlendirebileceğine vurgu yapıldı. Ancak, yüksek reel faiz oranı-

nın yerli yatırımcıları BIST'ten sabit getirili varlıklara ve TL mevduata yöneltebileceği belirtilen raporda, "Ayrıca yerel seçimlere ve mevcut politika setinin enflasyonu kontrol altına alma konusundaki etkinliğine ilişkin belirsizlikler, yılın ilk aylarında öngörülebilirliği azaltabilecektir.

Ancak yıl ilerledikçe, enflasyonla mücadele programının başarısına ilişkin göstergeler ve enflasyonun düşürülmesine yönelik daha net bir patikanın ortaya çıkması ve makroekonomik cephede daha yüksek öngörünürlük, hisse senetlerine daha güçlü yabancı girişlerini çekebilir. Ayrıca, bu dönemde gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz indirimleri ve derecelendirme kuruluşlarının olası not artırımları yatırımcıların risk iştahını artırarak yabancı girişlerini daha da destekleyebilir. Yurtdışı swap piyasasının açılması ve hisse senetleri için açığa satış yasağının kaldırılması da

yabancı yatırımcılar açısından önemli katalistler olarak ortaya çıkmakta ve piyasaya katılım ve likidite için ek yollar sunmaktadır” ifadelerine yer verildi.

Geliri dövize bağlı şirketler yerine TL yoğunluklu şirketler öne çıkacak

TL'deki potansiyel değerlenme ve makroekonomik görünümdeki iyileşmenin belirli sektörler için güçlü bir katalizör görevi göreceğine dikkat çekilen raporda, bankacılık, telekom ve perakende gibi gelirleri TL yoğunluklu olan sektörlerin, makroekonomik görünümün iyileşmesinden ve TL'nin güçlenmesinden faydalanabilecekleri kaydedildi. Bununla birlikte raporda, ekonomik yavaşlamanın etkisini göstermesi ve TL'nin reel olarak değer kazanmasının, gelirleri dövize bağlı sektörlerin kâr marjlarında baskı yaratabilmesi nedeniyle döngüsel sektörler, ihracatçılar ve gelirleri döviz

bazlı sektörlerin BIST endeksinin altında performans gösterebileceği ifade edildi.

BIST100 hedefi yüzde 43 artışla 11.425 puan

BIST100'ün şu anda F/K bazında gelişmekte olan piyasalara kıyasla yüzde 61 iskontolu işlem gördüğünün kaydedildiği ÜNLÜ & Co Strateji Raporu'nda, şu ifadeler yer aldı:“Bu raporda, en güncel makro varsayımlarımızı modellerimize dahil ediyoruz. Vakıfbank'ı TUT'tan AL'a yükseltiyoruz. Yeni fiyat hedeflerimizi eklediğimizde, önümüzdeki 12 ay için endeks hedefimiz 11.425'e ulaşıyor ve bu da yüzde 43 yukarı yönlü bir artış anlamına geliyor. Coca-Cola İçecek'i model portföyümüzden çıkarırken Yapı Kredi ve Şok Marketler'i ekliyoruz. Turkcell, Türkiye Sigorta, MLP Sağlık, Sabancı Holding, Ülker, Yapı Kredi ve Şok Marketler model portföyümüzü oluşturuyor.”

Enflasyon muhasebesiyle vergi giderleri düşebilir

Raporda, enflasyonun üç yıllık kümülatif bazda yüzde 100'ü aşması durumunda enflasyon muhasebesinin uygulanması zorunlu hale geldiği hatırlatılırken, “Sermaye Piyasası Kurulu, finansal olmayan şirketlerin 2023 yılsonu finansal tablolarından başlamak üzere finansal tablolarında enflasyon muhasebesi uygulamasına geçmelerini zorunlu kılmıştır. Diğer yandan, Bankalar enflasyon muhasebesini 2025 yılında uygulamaya başlayacak, sigorta şirketleri ise daha fazla erteleme olmaması halinde 1Ç24'te uygulamaya geçecek. Vergi amaçlı enflasyon muhasebesi uygulanması durumunda, ödenen vergiler etkilenecektir. Genel olarak karlılık üzerinde olumsuz bir etki öngördüğümüzden, bu durumun şirketler için daha düşük vergi giderlerine yol açmasını bekliyoruz” denildi.

CEO'LAR ŞİRKETLERİNİN GELECEK 10 YILI İÇİN ENDİŞELİ

PwC'nin 105 ülke ve bölgede 4 bin 702 CEO'nun katılımı ile gerçekleştirdiği 27'nci Küresel CEO araştırmasına göre, CEO'ların yüzde 38'i gelecek 12 ayda küresel ekonomik büyüme konusunda iyimser. CEO'ların yaklaşık yarısı (yüzde 45) işletmelerinin yeni bir yapılanma olmadan mevcut gidişatla gelecek 10 yıl içinde ayakta kalamayacağından endişe duyduklarını belirtiyor.

CEO

Araştırmaya göre, dünya ekonomisinin önümüzdeki 12 ayda büyümeye devam edeceğini düşünen CEO'ların oranı geçen yıla göre iki kattan fazla arttı. Davos'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu'nda açıklanan raporun bulgularına göre, CEO'ların yüzde 38'i gelecek 12 ayda küresel ekonomik büyüme konusunda iyimser. CEO'ların yaklaşık yarısı (yüzde 45) işletmelerinin yeni bir yapılanma olmadan mevcut gidişatla gelecek on yıl içinde ayakta kalamayacağından endişe duyduklarını belirtiyor. Küresel büyüme beklentileri konusunda iyimser olan CEO'ların oranı geçen yıla göre iki kat artışla yüzde 38'e yükseldi. CEO'ların yüzde 45'i şirketlerini yeniden yapılandırmamaları durumunda şirketlerinin gelecek 10 yıl içinde ekonomik olarak ayakta kalabileceğine inanmıyor. Bu oran 2023'te yüzde 39'du. CEO'ların yüzde 70'i, üretken yapay zekânın gelecek üç yıl içinde şirketlerinin değer yaratma biçimini önemli ölçüde değiştireceği beklentisinde. Enflasyon hem küresel (yüzde 28) hem Türkiye'deki (yüzde 56) CEO'lar için önümüzdeki yıl için ilk sıradaki riski oluşturuyor.

CEO'ların ekonomik gerilemeye yönelik endişeleri bu yıl yüzde 45 düzeyine geriledi

Raporun Türkiye verilerine göre mevcut gidişat devam ederse şirketlerinin 10 yıldan fazla ekonomik olarak varlığını sürdüre-

meyeceğine inanan CEO'ların Türkiye'deki oranı ise yüzde 29 oldu, bu oran geçen sene yüzde 34 olmuştu. Raporda üretken yapay zekânın da dahil olduğu yıkıcı yenilik niteliğindeki teknolojik atılımlar ve iklim geçişi gibi mega trendler birbirine yaklaşırken güven ise daha kırılgan bir hale geliyor. CEO'ların ekonomik gerilemeye yönelik endişeleri geçen yıl ulaştığı rekor seviyeden (yüzde 73) bu yıl yüzde 45 düzeyine geriledi. Enflasyona ilişkin kaygılar geçen yıla oranla 16 puanlık düşüşle yüzde 24'e, makroekonomik dalgalanmaya yönelik endişeler ise 7 puanlık düşüşle yüzde 24'e geriledi. PwC Türkiye Kıdemli Ortağı Cenk Ulu rapor sonuçlarına ilişkin değerlendirmesinde, "27'nci kez gerçekleştirdiğimiz Küresel CEO Araştırmamız, bu yıl bize iş dünyası liderlerinin makroekonomik zorluklarla daha az meşgul oldukça kendi sektörlerindeki dönüştürücü etkenlere daha fazla odaklandıklarını gösteriyor. Bu yıl önceki döneme göre küresel ekonomiye ilişkin iyimserliğin arttığını görüyoruz" dedi.

"Türkiye'deki CEO'lar en önemli risk olarak enflasyonu işaret ediyor"

Şu anda, CEO'ların hem üretken yapay zekânın etkin kullanımı ve sunulmasını hızlandırma hem de iklim değişikliğinin getirdiği zorlukları ve fırsatları ele alacak şekilde işlerini yeniden yapılandırmaları için en uygun zaman olduğunu söyleyen Cenk Ulu, "Yine, her zamankinden daha fazla

bilgi ve farkındalığa sahip olduklarını gördüğümüz CEO'lar, iş modellerini dönüştürdüklerini, teknolojiye ve iş gücüne yatırım yaptıklarını aynı zamanda iklim geçişinin sunduğu risklere ve fırsatlara yöneldiklerini belirtiyor" şeklinde konuştu. Türkiye'deki CEO'ların en önemli risk olarak enflasyonu işaret ettiğini belirten Ulu, Türkiye'deki CEO'ların yapay zekâ konusundaki farkındalığına da dikkat çekti. Çok yakında Türkiye sonuçlarını ayrıntılarıyla paylaşacaklarını aktaran Ulu, "Küresel CEO Araştırması'nın ilk bulgularına göre araştırmaya Türkiye'den katılan CEO'lar, üretken yapay zekânın hem benimsenme hızının, hem de dönüşüm yaratma potansiyelinin çok yüksek olduğunu düşünüyor" diye konuştu.

Araştırmada öne çıkan sonuçlar şöyle:

- ✓ Sürmekte olan çatışmalara karşın, şirketlerinin orta veya yüksek düzeyde jeopolitik çatışma riski ile karşı karşıya kaldığını düşünen CEO'ların oranı 7 puanlık düşüşle yüzde 18'e geriledi.
- ✓ CEO'lar önümüzdeki 12 ay içinde çalışan sayısında azaltma yerine artırmaya gidecekleri yönünde görüş bildiriyor.
- ✓ İşverenlerin personel sayılarını azaltma yerine artırma olasılığının daha yüksek olduğu görülüyor. İşe alım konusunda olumlu beklentinin en fazla olduğu bölge ise yüzde 65 ile Orta Doğu.

- ✓ CEO'ların yüzde 97'si son beş yılda değer yaratma, sunma ve yakalama yöntemlerini değiştirmek için adımlar attıklarını belirtiyor.
- ✓ CEO'ların yüzde 64'ü düzenleyici ortamın iş modellerini yeniden keşfetme yeteneklerini engellediğini belirtiyor.
- ✓ Enflasyon hem küresel (yüzde 24) hem Türkiye'deki (yüzde 56) CEO'lar için önümüzdeki yıl için ilk sıradaki riski oluşturuyor.
- ✓ CEO'ların yüzde 58'i önümüzdeki 12 ay içinde neredeyse ürün veya hizmetlerinin kalitesinin artmasını bekliyor. Kârlılığa etki konusunda en olumlu görüşe sahip sektörler (yüzde 54) teknoloji, medya ve iletişim sektörü olurken, enerji, kamu hizmetleri ve kaynaklar ise en az iyimser (yüzde 36) sektörler.
- ✓ Türkiye'den katılan her 10 CEO'dan neredeyse 7'si önümüzdeki üç yılda üretken yapay zekânın rekabeti artıracağını, iş modellerini değiştireceğini ve yeni yetenek ihtiyacı doğuracağını düşünüyor.
- ✓ CEO'lar taahhütlerini eyleme dönüştürme konusunda ilerleme kaydediyor. Yüzde 76'sı enerji verimliliğini artırmaya yönelik adımları başlattığını ya da tamamladığını; yüzde 58'i ise yeni, iklim dostu ürünler, hizmetler veya teknolojiler geliştirme konusunda adımlar attığını belirtiyor.

SİBER GÜVENLİK YATIRIMLARIYLA BİRLİKTE RİSKLERİ DE ARTIYOR

EY Küresel Siber Güvenlik Liderliği İçgörülerini Araştırmasına göre kuruluşlar her geçen gün siber güvenlik alanına yönelik yatırımlarını artırıyor. Ancak siber saldırganların ileri teknolojilerden yararlandıkça, saldırı çeşitliliğinin yoğunlaştığını ve siber saldırı sayısında son 5 yılda yaklaşık yüzde 75 artış olduğunu gösteriyor.

Uluslararası danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), Küresel Siber Güvenlik Liderliği İlgörürleri Araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, artan siber saldırı tehditlerine karşı bu alanda yapılan düzenli yatırımlara rağmen, bilgi güvenliği liderleri (CISO'lar) ve üst düzey yöneticilerden sa-

dece beşte biri, yaklaşımlarının bugünün ve yarının zorluklarına karşı etkili olduğunu düşünüyor. Araştırma; kuruluşların yılda ortalama 44 önemli siber vakayla karşı karşıya kaldığını ve bilinen siber saldırı sayısının son beş yılda yaklaşık yüzde 75 arttığını gösteriyor. Kuruluşların dörtte üçünün bir vakayı tespit etmesi ve müdahale etmesi ortalama 6 ay veya daha uzun sürüyor. Fidyeye yazılımı saldırılarının şirketlere maliyetleri 2021'de 20 milyar ABD dolarıyken, 2031 yılına kadar 265 milyar ABD doları seviyesine ulaşacağı öngörülüyor.

Siber güvenliği benimsemek şirketleri hem koruyor hem de değer katıyor

EY araştırmasına göre; en etkili siber güvenliğe sahip şirketler daha düşük performans gösterenlere göre daha az siber vakayla karşılaşılıyor. Vakaları tespit etme ve yanıt verme konusunda da daha hızlı aksiyon alıyorlar. Ayrıca, günümüz siber güvenlik yaklaşımlarından memnun olma (yüzde 51'e karşı yüzde 36) ve yarının teh-

ditlerine karşı kendilerini hazırlıklı hissetme olasılıkları daha yüksek (yüzde 53'e karşı yüzde 41). Bunun yanı sıra şirketlerin etkili bir siber güvenlik yaklaşımını benimsemesi, kuruluşlara koruma sağlarken aynı zamanda değer katıyor. Pazar fırsatlarına yanıt verme becerileri, dönüşüm ve inovasyon hızları önemli ölçüde yükseliyor.

Siber güvenlik için bütünsel bir teknoloji stratejisi geliştirilmeli

Araştırma sonuçlarına göre; 2010 ile 2022 yılları arasında siber güvenlik alanına 1.3 trilyon dolar yatırım yapıldı ve bu yatırım yıllık olarak yüzde 16.6 oranında arttı. Siber güvenlik araçları ve uygulamaları karmaşıklık, hız ve etkililik bakımından gelişti. Ancak ironik olarak etkili siber güvenliğe yönelik en büyük tehdidi de güvenlik önlemlerinin ölçeği ve karmaşıklığı oluşturuyor. Çünkü teknoloji ortamınızda ne kadar dağınıklık varsa, sinyalleri almak ve sorunlara hızla çözüm bulmak da o kadar zor oluyor. Karmaşıklığı azaltan en etkili yöntem ise donanım otomasyonu. Bu doğrultuda,

şirketlerde teknolojiyi tek bir platformda birleştirmek entegrasyonu kolaylaştırıyor ve ilgili ekiplerin siber vakaları daha verimli bir şekilde tespit etmesine yardımcı oluyor.

Siber riskte öne çıkan alanlar; Bulut, IoT ve tedarik zincirleri

Ankete katılan dört kişiden üçü, bulut ve IoT (nesnelerin interneti) konularını önümüzdeki 5 yıldaki en büyük teknoloji başlıkları olarak gördüğünü belirtiyor. Araştırmaya göre; bulut teknolojisinin benimsenmesiyle siber saldırı alanları da katlanarak arttı. Değişimin hızı ise artmaya devam ediyor ve şirketler buna ayak uydurmaya çalışıyor. Bu hızlı değişimler, bulut arayüzleri ve ortamı etrafında yeterli analiz ve planlama yapılmadan bulut ve IoT sistemlerine geçiş yapıldığında, şirketleri veri kaybına, ihlallerine ve kesintilerine maruz bırakma potansiyeline sahip. Bu riskleri önlemek ve zorlukların üstesinden gelmek için şirketlerin otomasyon teknolojilerinden faydalanması gerekiyor. Etkili siber güvenliğe sahip şirketlerin CISO'larının yarı, kuruluşlarının siber güvenlik yaklaşımlarında bulut düzenlemesini ve otomasyonunu kullandığını belirtiyor.

Araştırmada öne çıkan bir diğer risk faktörü ise tedarik zincirleri. Artık tüm kuruluşlar, tedarik zincirlerindeki işletmelere ayrılmaz bir şekilde ve dijital olarak bağlı. Son 5 yılda tehdit aktörlerinin en zayıf halka olarak gördükleri tedarik zincirlerini hedef aldığı görünüyor. Bu sebeple CISO'ların, yalnızca bir defaya mahsus değil düzenli olarak kuruluşlarının tedarik zincirlerini kontrol altında tutması gerekiyor. Ayrıca tedarik zincirindeki tüm siber saldırı alanlarının tespit edilebilmesi için operasyon direktörleri (COO'lar) ve diğer operasyon liderleriyle iş birliği içinde olunması kritik önem taşıyor.

CISO'lar yönetim masasında

CISO rolü daha önceden öncelikli olarak operasyonel ve teknik alanı ilgilendirirken, belli bir olgunluğa erişmiş organizasyonlarda artık siber güvenlik başlı başına bir departman olarak faaliyet gösteriyor ve üst yönetim katında da söz sahibi oluyor. EY araştırması, giderek daha fazla öne çıkan rolleri sayesinde, CISO'ların günümüzün yüksek riskli ortamında gerekli kaynakları güvence altına alma konusunda genel olarak başarılı olduklarını ortaya koyuyor. EY Türkiye Siber Güvenlik Hizmetleri Lideri ve Danışmanlık

Bölümü Şirket Ortağı Ateş Sünbül, EY Küresel Siber Güvenlik Liderliği İçgörülerini Araştırmasının, üst düzey liderlerin mevcut ve beklenen bir dizi tehditle mücadele ettiğine dair çarpıcı bulgular ortaya koyduğunu dile getirdi. Ancak şirketlerin; teknolojilerinde basitliği ve bütünsel bakış açısını göz önünde bulundurarak siber riskleri minimuma indirebildiklerini belirten Sünbül, bununla birlikte, siber güvenliğin yalnızca varlıkların korunmasıyla ilgili olmadığını unutmamak gerektiğinin altını çizdi. İyi uygulandığın-

da kurum çapında inovasyonu ve katma değeri destekleyip hızlandırabileceğini aktaran Sünbül, "Dolayısıyla siber güvenliğin organizasyonun ve işletim modelinin her parçasına entegre edilmesi, fonksiyonun değer yaratan bir itici güce dönüşmesini sağlayabilir. Belli bir olgunluk seviyesindeki kuruluşlar, personelin siber güvenlik alanında düzenli eğitim almasını sağlayarak, en yeni otomasyon ve önleyici araçlardan yararlanarak daha etkili bir siber güvenlik sistemi elde edebilirler" şeklinde konuştu.

DİJİTAL TEKNOLOJİLERE YAPILAN YATIRIMLAR TÜRKİYE'NİN İHRACATINA DOPİNG OLACAK

Startups.watch verilerine göre geçen yıl Türk startup şirketleri, 325 anlaşmayla 722 milyon dolar yatırım aldı. Dünyada girişim finansmanı büyüklüğünün son 5 yılın en düşük seviyelerine gerilediği 2023'te, Türkiye tüm olumsuz koşullara karşın anlaşma sayısı bakımından Avrupa'da 5'inci ve MENA'da birinci sırada yer aldı.

Yerli GSYF'ler yatırımlara öncülük ediyor

DEİK Dijital Teknolojiler İş Konseyi Başkanlığı görevini de yürüten yeni nesil teknoloji şirketi Cerebrum Tech Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdem Erkul, startupların girişim sermayesine erişiminde ciddi bir daralma yaşandığını söyledi. Raporu değerlendiren Dr. Erkul, dünya genelinde 2023'te 100 girişimin unicorn olurken, 2022'de bu sayının 348, 2021'de ise 622 olarak gerçekleştiği bilgisini verdi. Küresel ekonomideki çalkantılarla birlikte girişim finansmanına olan erişimin zorlaştığını söyleyen Erkul, rekabetin daha çetin şartlarla ilerlediğini dile getirdi. AB'de startup finansmanının bir önceki yıla göre yüzde 39 düştüğünü belirten Erkul, "Türkiye'de ise anlaşma büyüklüklerindeki düşüşe rağmen anlaşma sayısı salgın öncesi seviyelerin neredeyse iki katı olmaya devam etti" şeklinde konuştu. 2023 yılında gerçekleşen 325 anlaşmanın yalnızca 31'inde yabancı yatırımcıların yer aldığını söyleyen Dr. Erdem Erkul, yabancı yatırımcı ilgisindeki düşüşe karşın yerli Girişim Sermayesi Yatırım Fonları'nın (GSYF) sayısında ciddi bir artış olduğunu ifade etti. 244'ünün son 3 senede kurulan toplamda 323 GSYF'nin, 2023'te neredeyse her 2 yatırımdan birinin yatırımcıları arasında yer aldığı dile getirdi.

Sanayide büyümenin lokomotifini teknoloji üretimi

Ülke ekonomisinin güçlenebilmesi için teknoloji ihracatını artırmak gerektiğini vurgulayan Dr. Erdem Erkul, Türkiye'nin dış ticaret açığını tersine çeviri-

rebilmenin yolunun, yüksek teknolojlili ürünler üretmekten geçtiğini vurguladı. Fortune 500'deki marka sayımızı artırma, yeni Turcon'lar çıkarma hedefiyle yol alırken yeni teknoloji girişimlerine olan desteğin sürmesinin çok önemli olduğunu ifade eden Erkul, teknoloji şirketlerini ekonominin dinamolarından biri haline getirmemiz gerektiğinin altını çizdi. DEİK bünyesindeki çalışmalarda da ana hedefin, teknoloji ihracatı 10 milyar dolara çıkarabilmek ve şu an 7 olan Türk unicorn sayısını artırabilmek olduğunu söyleyen Erkul, "Küresel ekonomideki sıkıntılara karşın ülkemizdeki teknoloji girişimciliği

gerek uluslararası standartlarda üretim kabiliyeti gerek insan kaynağı ile büyük potansiyel taşıyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre geçen sene sanayi üretimi yıllık yüzde 4 yükseldi. Bu yükselişin lokomotifini yıllık yüzde 50.1 büyüyen yüksek teknolojlili üretim oldu" ifadelerini kullandı.

Yatırımcının gözdesi yapay zekâ ve oyun sektörü

Türkiye'deki startup yatırımları incelendiğinde yazılım, yapay zekâ, oyun girişimlerine olan yatırımların öne çıktığını vurgulayan Erdem Erkul, yapay zekâ ve oyun sektörlerinde bir önceki yıla göre yüzde 50'den fazla anlaşma gerçekleştiğini dile getirdi. Erkul, Türkiye'nin, oyun anlaşmalarının büyüklüğü açısından İngiltere, Fransa, İsviçre ve İsveç'in ardından Avrupa'da 5'inci sırada yer alırken, anlaşma sayıları açısından birinci sırada yer aldığını ifade etti. 2030 yılında 665 milyar dolar büyüklüğe ulaşacağı tahmin edilen oyun sektöründe Türkiye'nin bugüne dek imza attığı önemli başarıları sürdürmesinin mümkün olduğunu belirten Erkul, "Öte yandan yazılım, fintek, perakende ve enerji verimliliğine dönük teknoloji üretiminin de yatırımcı ilgisini çektiğini görüyoruz" şeklinde konuştu.

2024 KÜRESEL RİSKLER RAPORU: DEZENFORMASYON 2024 YILININ EN ÖNEMLİ RİSKLERİ ARASINA GİRDİ

2024 Küresel Riskler Raporuna göre, yanlış bilgi ve dezenformasyon kısa vadede en önemli riskler olarak değerlendirilirken; aşırı hava olayları ve dünya sistemlerindeki kritik değişimler uzun vadede en önemli riskler olarak değerlendiriliyor.

Araştırmaya katılan uzmanların üçte ikisi, önümüzdeki 10 yıl içerisinde dünya genelinde çok kutuplu ve parçalara ayrılmış bir düzen öngörüyor. Rapor, acil harekete geçilmesi gereken küresel konularda iş birliğinin yetersiz kalabileceği ve yeni yaklaşımlar ve çözümler gerekebileceği konusunda uyarıyor. Yaklaşık 20 yıldır risk algı anketi verilerinden yararlanarak Dünya Ekonomik Forumu tarafından, Marsh & McLennan Şirketleri, SK Group ve Zurich Sigorta Grubu stratejik ortaklığında hazırlanan, 2024 Küresel Riskler Raporu, insani gelişmelerdeki ilerlemenin yavaş yavaş azaldığı, devletleri ve bireyleri yeni ve yeniden ortaya çıkan risklere karşı savunmasız bırakan küresel risk ortamı konusunda uyarıda bulunuyor. Küresel güç dinamikleri, iklim, teknoloji ve demografik yapıdaki sistemik değişimler karşısında, küresel riskler dünyanın uyum kapasitesini sınırlarına kadar zorluyor. Bugün yayımlanan 2024 Küresel Riskler Raporu acil harekete geçilmesi gereken küresel sorunlara ilişkin iş birliğinin giderek azalabileceği ve risklerle başa çıkabilmek için yeni yaklaşımlar ve çözümler geliştirilmesi gerekliliğini savunuyor. Dünya genelinde uzmanların üçte ikisi, orta ve büyük güçlerin yeni kurallar ve normlar için yarıştığı ve bu normları belirlediği (aynı zamanda uyguladığı) çok kutuplu veya parçalı bir düzenin önümüzdeki 10 yılda şekilleneceğini öngörüyor.

Uzmanların yüzde 30'u iki yıl içinde küresel felaket olasılığının artmasını bekliyor

Zurich Sigorta Grubu ve Marsh McLennan stratejik ortaklığı ile hazırlanan rapor, Eylül 2023'te ankete katılan bin 400'den fazla küresel risk uzmanı, politika yapıcı ve sektör liderinin görüşlerinden yararlanarak oluşturuluyor. Sonuçlar, kısa vadeli olarak dünya için çoğunlukla olumsuz bir görünümü ve bu durumun uzun vadede daha da kötüleşmesinin beklendiğini vurguluyor. Rapora katkı sunan uzmanların yüzde 30'u önümüzdeki iki yıl içinde küresel felaket olasılığının artmasını beklerken, neredeyse üçte ikisi önümüzdeki 10 yıl içinde bunu bekliyor. Dünya Ekonomik Forumu Genel Müdürü Saadia Zahidi, "Kutuplaştırıcı söylemler ve güvensizlikle karakterize edilen istikrarsız bir küresel düzen, aşırı hava olay-

ları ve ekonomik belirsizliğin giderek daha da kötüleşen etkileri, yanlış bilgi ve dezenformasyon da dahil olmak üzere hızla artan risklerin yayılmasına neden oluyor. Dünya liderleri, kısa vadeli krizlere çözüm bulmanın yanı sıra daha dirençli, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir geleceğin temellerini oluşturmak için bir araya gelmeleri gereklidir" şeklinde düşüncelerini aktardı.

Dezenformasyon ve çatışmaların yükselişi

Süregelen hayat pahalılığı krizi, yapay zeka ile ilişkili olarak yayılan yanlış bilgi ve dezenformasyon riski ile toplumsal kutuplaşma riski, 2024 yılı risk görünümünü domine ediyor. Yanlış bilgi ile toplumsal huzursuzluk arasındaki bağlantı, önümüzdeki iki yıl içinde birçok büyük ekonomide yapılması planlanan seçimler sırasında merkezi bir rol oynayacak. Devletlerarası silahlı çatışmalar önümüzdeki iki yılın en önemli beş riski arasında yer alıyor. Birçok çatışmanın devam ettiği bir dönemde, önde gelen jeopolitik gerilimler ve zayıflayan toplumsal dayanıklılık riski çatışmaların yayılmasına neden oluyor.

Ekonomik belirsizlik ve gerileyen kalkınma

Önümüzdeki yıllara kalıcı ekonomik belirsizlik ile büyüyen ekonomik ve teknolojik bölünmeler damgasını vuracak. Ekonomide fırsat eşitsizliği önümüzdeki iki yıl içerisinde öne çıkan riskler arasında 6'ncı

sırada yer alıyor. Uzun vadede ise, ekonomik hareketliliğin önünde engeller oluşarak nüfusun büyük bir kesiminin ekonomik fırsatlardan mahrum kalmasına neden olabilir. Çatışma riski taşıyan veya iklim açısından savunmasız ülkeler, yatırımlardan, teknolojilerden ve ilgili istihdam yaratma faaliyetlerinden giderek daha fazla izole edilebilirler. Güvenli ve emniyetli geçim kaynaklarına giden yolların yokluğunda bireyler suça, askerileşmeye veya radikalleşmeye daha yakın olabilirler.

2024'te yaşanacak aşırı hava olaylarından endişe ediliyor

Çevresel riskler, tüm zaman dilimlerinde risk ortamını domine etmeye devam ediyor. Uzmanların üçte ikisi 2024 yılında yaşanacak aşırı hava olaylarından endişe ediyor. Aşırı hava olayları, dünya sistemlerinde kritik değişiklikler, biyoçeşitlilik kaybı ve ekosistem çöküşü, doğal kaynak kıtlığı ve kirlilik önümüzdeki 10 yıl boyunca karşılaşılması beklenen en ciddi 10 riskten 5'ini temsil ediyor. Bununla birlikte, rapora katkı sunan uzmanlar, risklerin aciliyeti konusunda farklı düşüncelere sahipler. Özel sektör katılımcıları, çoğu çevresel riskin sivil toplum ve hükümetlere kıyasla daha uzun bir zaman çerçevesinde gerçekleşeceğine inanıyor. Bu durum, çevresel riskler ile mücadelede dönüşü olmayan bir noktaya gelme riskinin arttığına işaret ediyor.

Küresel iş birliğine odaklanılmalı

Rapor, liderleri küresel riskleri ele almak için aksiyonları yeniden düşünmeye çağırıyor. Rapor, yapay zekânın anlaşmazlık karar alma süreçlerine entegrasyonunu ele alan anlaşmalar gibi, ortaya çıkan en

yıkıcı risklere karşı hızla koruma önlemleri inşa etmeye yönelik küresel iş birliğine odaklanılmasını öneriyor. Bununla birlikte raporda, yanlış bilgi ve dezenformasyona karşı dijital okuryazarlık kampanyalarıyla bireysel ve devletlerin dayanıklılığının güçlendirilmesi veya hem kamu hem de özel sektörün rol oynayacağı, enerji dönüşümünü hızlandırma potansiyeline sahip iklim modellemesi ve teknolojileri konusunda daha fazla araştırma ve geliştirmenin teşvik edilmesi gibi, yalnızca sınır ötesi iş birliğine bağlı olması gerekmeyen diğer eylem türleri de ele alınıyor. Marsh McLennan Avrupa CCO'su Carolina Klint, yapay zekâdaki atımların; yanlış bilgilendirme, araçların ortadan kalkması ve stratejik yanlış hesaplamalardan kaynaklanan tehditlere karşı tepki vermede zor-

luk yaşayan birçok organizasyon için risk görünümünü kökten değiştireceğini ifade etti. Aynı zamanda şirketlerin, jeopolitik ve iklim değişikliğinin daha karmaşık hale getirdiği tedarik zincirleri ve sayıları giderek artan kötü niyetli aktörlerin siber tehditleri ile mücadele etmek zorunda kaldığını belirten Klint, "Hızla değişen bu risk ortamını yönetmek için kurumsal, ülke ve uluslararası düzeylerde dayanıklılık oluşturmaya ve kamu ile özel sektörler arasında daha fazla iş birliğine odaklanmak gerekecek" şeklinde düşüncelerini aktardı.

"Bireysel eylemler, küresel risklerin azaltılmasında önemli rol oynayabilir"

Zurich Sigorta Grubu, Sürdürülebilirlik Riskler Lideri John Scott, dünyanın yapay zekâ, iklim değişikliği, jeopolitik değişimler ve demografik değişimlerle önemli yapısal dönüşümlerden geçtiğine dikkat çekti. Bilinen risklerin yoğunlaştığını ve yeni risklerin ortaya çıktığını ifade eden Scott, bunların aynı zamanda fırsatlar da sunduğunu belirtti. Kolektif ve koordine edilmiş sınır ötesi aksiyonların önemli rol oynadığını söyleyen Scott, "Küresel risklerin etkisini azaltmak için yerleştirilmiş stratejiler kritiktir. Vatandaşların, şirketlerin ve ülkelerin bireysel eylemleri, küresel risklerin azaltılmasında önemli bir rol oynayarak, daha aydınlık ve güvenli bir dünyaya katkıda bulunabilir" şeklinde düşüncelerini aktardı.

KALKINMA VE KARBONSUZLAŞMA İÇİN BÜTÜNLÜKLÜ SANAYİ POLİTİKASI GEREKİYOR

SHURA Enerji Dönüşüm Merkezi, yeni raporu 'Adil Dönüşüm Kapsamında Türkiye İçin Sanayi Politikası Alternatifleri'ni yayınladı. Raporda, kalkınmada önemli paya sahip sanayi sektöründe yapısal dönüşümle birlikte yeşil dönüşümün önemi vurgulandı. Türkiye'de sanayinin enerji yoğunluğu düşük, orta-yüksek ve yüksek teknolojiye sektörlere kayması gerektiğinin altı çizildi.

Raporda, ekonomik kalkınma ve karbonsuzlaşma hedeflerine ulaşmak için sektör spesifik büyüme veya sadece yeşil/ikiz dönüşüm odaklı politikaların ötesine geçerek sürdürülebilir kalkınma ile uyumlu, sanayi, ulaştırma, finans ve ticaret politikalarının tümünü içeren 'Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması' önerildi. Bu sayede Türkiye'nin rekabet gücünü artırırken adil dönüşüm için de güçlü bir potansiyel yaratılacağı ifade edildi. SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü, sanayi politikasından başlayarak ticaret, ulaşım ve finansman politikalarının yeşil dönüşüm ekseninde yeniden tasarlanması gerektiğini vurguladı. Güllü, Türkiye'de sanayi kompozisyonunun, enerji yoğunluğunun yüksek olduğunu ancak teknoloji açısından düşük ve orta-düşük kategoride yer alan, düşük katma değerli sektörlerden, enerji yoğunluğunun düşük olduğunu, buna karşılık orta-yüksek veya yüksek teknolojili ve yüksek katma değerli sektörlerle doğru kaydırılması gerektiğini dile getirdi. Bu yapısal dönüşümün yanı sıra sanayi stratejisinin en kritik unsurlarından birinin ise yeşil dönüşüm olduğunu vurgulayan

Güllü, "Bu kapsamda enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kaynakları ile elektrifikasyon ve doğrudan elektrifikasyonun mümkün olmadığı alanlarda yeni temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması, yeşil sanayi stratejisinin önemli bir parçası olmalı" dedi.

Enerji dönüşümü, sanayinin ve kalkınmanın önceliği

Çalışmaya göre Türkiye'nin net sıfır karbon hedefine ulaşmasında, enerji kaynaklarının karbonsuzlaşması kadar ekonomik kalkınmayla birlikte enerji tüketimindeki artışın dizginlenmesi de önemli rol oynuyor. Sanayi sektörünün, kalkınmada kritik role sahip olduğu kadar enerji tüketimi ve karbon salımında da büyük payı olması sebebiyle mutlaka enerji dönüşümüne öncelik verilmesi gerektiği vurgulandı. Sanayide gereken dönüşüm için hem yapısal hem de çevresel sürdürülebilirlik boyutlarıyla kapsamlı ve bütünlüklü bir sanayi politikası ile planlı bir yaklaşıma, köklü bir paradigma değişikliğine ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekildi. Raporda, Türkiye'nin birincil enerji tüketiminde sanayinin payının yaklaşık yüzde 35 olduğu, ancak ürünlerin taşınması ve depolanması gibi faaliyetlerin

tükettiği enerji de dahil edildiğinde sanayi üretiminden kaynaklanan tahmini payın yüzde 50'ye ulaştığı belirtiliyor. Söz konusu pay, yeşil dönüşüm ve net sıfır karbon hedefi bağlamında enerji talebinin yapısı ve gelişiminin, dolayısıyla sanayi stratejisi tasarımının önemini ortaya koyuyor.

Yüksek katma değerli ekonomi için sanayi ve enerji dönüşümü şart

Türkiye’de imalat sanayinin dönüşüm ihtiyacı çerçevesinde spesifik sektör stratejileri/politikalarını önceleyen, bütünlüklü bir sanayi politikası tasarımına ihtiyaç olduğu vurgulanan raporda, bu konudaki projeksiyonlar şöyle sıralandı:

- ✓ Öncelikle imalat sanayi üretiminde teknoloji düzeyi yüksek sektörlerin payının artırılması ve ticaret politikası önceliklerinde orta-yüksek ile yüksek teknoloji sektörlerin rekabet gücünün geliştirilmesi, ayrıca uluslararası değer zincirlerine entegrasyonlarının güçlendirilmesi gerekiyor.
- ✓ Kimya, metal gibi temel sektörlerin dönüşümünde ise toplam katma değer artışına yönelik politika ve düzenlemeler geliştirilmeli.
- ✓ Diğer yandan imalat sanayi alt sektörlerinde, teknoloji ve/veya katma değeri yüksek alt sektörlerin gelişiminin desteklenmesi, enerji yoğunluğunun azaltılması gerekiyor.
- ✓ Sürdürülebilir malzemelerin geliştirilmesi ve döngüsel ekonominin etkin bir biçimde uygulanması, ticaret politikasında açık ve örtülü sübvansiyonlar/maliyetler dikkate alınarak, rekabet gücü yüksek ürün/ürün gruplarının desteklenmesinin yeni sanayi tasarımı içinde yer alması tavsiye edildi.
- ✓ Temel sektörler başta olmak üzere özel olarak imalat sanayi, genel olarak ekonominin bütününde toplam katma değer, fayda artışına yönelik bir arz-talep yapısının oluşturulması da öneriler arasında yer alıyor. Türkiye’nin yeni sanayi tasarımında başta AB olmak üzere önemli ticaret partneri olan gelişmiş ülkelerin Yeşil Yeni Düzen eksenli yeni büyüme paradigmasını dikkate alması önerildi.
- ✓ Ayrıca kısa-orta vadeli ve daha hızlı eyleme geçilmesi gereken Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması’nın imalat sanayi sektörlerine yönelik etkilerinin uzun vadeli dönüşüm ihtiyaçları kap-

samında ele alınarak, politika geliştirilmesine vurgu yapıldı.

- ✓ Raporda, Türkiye için sanayi politikası strateji seçenekleri şöyle sıralandı: Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması, Yeşil Sa-

nayi Stratejisi, İkiz Dönüşüm Stratejisi ve Büyüme Odaklı Sanayi Stratejisi. Bunlar arasında sürdürülebilir kalkınma ile karbonsuzlaşmanın sağlanabilmesi için en bütünlüklü yaklaşım olan Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması önerildi.

Şirketler, küresel vergi reformunun çifte vergilendirmeye yol açmasından endişeli

**EY (Ernst & Young), 2024
Uluslararası Vergi ve Transfer
Fiyatlandırması Araştırmasının
sonuçlarını yayımladı.
Araştırmaya katılanların yüzde
84'ü küresel vergi reformları
nedeniyle, çifte vergilendirme
riskiyle karşı karşıya olduklarını
düşünüyor.**

Araştırma sonuçlarına göre; küresel vergi reformu, teknolojinin verimsiz kullanımı ve ekonomik belirsizlik, işletmelerin transfer fiyatlandırması politikaları üzerinde ciddi bir baskı oluşturuyor. Araştırma sonuçları; işletmelerin potansiyel riskleri yönetmeleri için sağlam bir transfer fiyatlandırması politikasına ihtiyaç duyduğunu ortaya koyuyor. Uluslararası danışmanlık, denetim ve vergi hizmetleri şirketi EY (Ernst & Young), 47 ülkeden 1000 profesyonelin katıldığı 2024 Uluslararası Vergi ve Transfer Fiyatlandırması Araştırmasının sonuçlarını yayımladı. EY araştırması, dünyanın dört bir yanındaki kuruluşlar için kritik işlevleri olan uluslararası vergilendirme ve transfer fiyatlandırması konularına ışık tutarak önemli bulguları gözler önüne seriyor. Araştırmaya katılanların yüzde 84'ü küresel vergi reformunun bir sonucu olarak, orta veya önemli derecede çifte vergilendirme riskiyle karşı karşıya olduğunu düşünüyor. Yüzde 71'i ise küresel asgari vergilerin transfer fiyatlandırması politikaları üzerinde orta veya önemli derecede etkisi olacağı konusunda hemfikir. Katılımcıların yüzde 75'i teknolojinin verimsiz

kullanımını, yüzde 67'si zayıf veri kalitesini en büyük zorluk olarak görüyor. Yüzde 73'ü ise gelişmiş bir operasyonel transfer fiyatlandırması teknolojisine yatırım yapmanın risk yönetiminde orta veya önemli derecede iyileşme sağlayacağına inanıyor.

Transfer fiyatlandırmasını dış faktörler de etkiliyor

Şirketler, aynı zamanda enflasyon, tedarik zincirindeki değişimler ve jeopoliti-

tik gelişmeler gibi çeşitli dış baskılarla da mücadele ediyor. Araştırmaya katılanların yüzde 77'sine göre enflasyon, önümüzdeki üç yıl içinde transfer fiyatlandırması politikaları üzerinde etkili olacak, yine katılımcıların yüzde 51'i ise enflasyon nedeniyle yüksek faiz oranlarının şirketler arası borç fiyatlandırmasını etkilediğini düşünüyor. Tedarik zincirlerindeki değişiklikler ve çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) hedeflerine yönelik taahhütler de daha fazla zorluk ya-

ratıyor. Ankete katılanların yüzde 42'si, kuruluşlarının son üç yılda jeopolitik sorunlar nedeniyle üretimi bir yerden başka bir yere taşıdığını, yüzde 39'u değişen vergi politikalarıyla bağlantılı değişiklikler yaptıklarını belirtiyor. Katılımcıların sadece yüzde 28'i ESG politikalarını hesaba katarak transfer fiyatlandırmasını değiştirmişken, yüzde 70'inden fazlasının henüz ESG hedeflerini karşılamak için tedarik zinciri değişikliklerini değerlendirme sürecinde olduğu görülüyor.

Stratejik değeri artırmak için gelişen teknolojiler benimsemeli

Katılımcıların yüzde 73'ü gelişmiş bir operasyonel transfer fiyatlandırması teknolojisine yatırım yapmanın risk yönetiminde bir iyileşme ile sonuçlanacağı görüşünde. Yüzde 88'i de transfer fiyatlandırmasında teknolojiyi benimsemenin önümüzdeki üç yıl içinde kuruluşlarına tasarruf sağlayacağı inancında. EY 2024 Uluslararası Vergi ve Transfer Fiyatlandırması Araştırmasının en dikkat çekici bulgularından biri de peşin fiyatlandırma anlaşmalarına (APA) olan ilginin çarpıcı biçimde artması oldu. Matrah Aşındırma ve Kâr Aktarımı (BEPS) 2.0 dünyasında daha fazla değer yaratmak üzere bu anlaşmaların gelecekte kendileri için çok yararlı olacağını söyleyenlerin oranı iki kattan fazla arttı.

"İyileştirilmiş standart veriler, işletmelerin iş yükü taleplerini karşılamalarına yardımcı olacaktır"

EY Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortağı, Uluslararası Vergilendirme Hizmetleri Lideri Ateş Konca, küresel vergi reformunun uygulanmasıyla ilgili süreç ve konuların, vergi departmanlarını zorlamaya devam ettiğinden söz etti. Araştırmaya katılan yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Matrah Aşındırması ve Kâr Aktarımına İlişkin Kapsayıcı Çerçeve (BEPS) projesi kapsamında, çifte vergilendirme riskiyle karşı karşıya olduklarını söyleyen Konca, Pillar 2 (İkinci Sütun) kapsamında olan çok uluslu şirketlerin, yüzde 15 oranında yeni bir küresel asgari vergi ile karşı karşıya olduğunu ifade etti. Ayrıca, gerek Pillar 2 (İkinci Sütun) kapsamında açıklanan asgari vergilerin uygulandığı bir vergi ortamına, gerekse raporların kamuya açıklanmasıyla ilgili daha

şeffaf bir dünyaya geçişin; şirketleri, vergi otoritelerinin taleplerini ve İkinci Sütun hesaplamalarını yönetmek için verilerini standartlaştırmaya ittiğini söyleyen Konca, "İyileştirilmiş standart veriler, işletmelerin iş yükü taleplerini karşılamalarına ve potansiyel vergi anlaşmazlıklarını etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olacaktır" diye konuştu.

"Şirketler, teknoloji odaklı otomasyon ve verilerle desteklenen güçlü bir stratejiye odaklanmalı"

EY Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortağı, Transfer Fiyatlandırması Hizmetleri Lideri Serdar Sumay ise şirketlerin artık dünya çapında pek çok yeni ve karmaşık vergi

raporlama gerekliliklerine tabii olmaya başladığından söz etti. Bu doğrultuda, transfer fiyatlandırması denetimlerinin doğasının da değiştiğini söyleyen Sumay, bundan iki veya üç yıl sonra yürütülen denetimlerin muhtemelen şu anda uygulananlardan farklı olacağını, bu nedenle transfer fiyatlandırması yöneticilerinin, mevcut eylemlerini gelecekte incelenen yollar açısından da düşünmesi gerektiğine dikkat çekti. Sumay, "Şirketlerin önce planlama, uygulama ve sonucunda pozisyonları destekler dokümantasyonlar üretme şeklindeki geleneksel yollar ile birlikte teknoloji odaklı otomasyon ve verilerle desteklenen çözüm planlarına sahip olmayı da içeren güçlü bir stratejiye odaklanmalı" şeklinde konuştu.

AFETLERE DİRENÇLİ KENTLERİN ANAHTARI YAPAY ZEKÂDA

Yapay zekâ, Nesnelerin İnterneti (IoT) gibi yeni nesil teknolojiler, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak ve afet yönetiminde etkinliği artırmak için de başat rol üstlenmeye başladı. ResearchandMarkets araştırmasına göre 2023 yılında dünyada 6.7 milyar doları bulan afet yönetimindeki dijital teknoloji pazarının 2030 yılına kadar 5.5 kat artışla 37.3 milyar dolara yükseleceği öngörülmüyor.

Afetlere karşı dirençliliği artırmak için dijital teknolojilerden mutlaka faydalanmak gerektiğini vurgulayan yeni nesil teknoloji şirketi Cerebrum Tech Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdem Erkul, "Deprem, sel, orman yangınları gibi afetlere karşı dünyada erken uyarı sistemlerinin kullanıldığı örnekler her yıl artıyor. Yapay zekâ desteği, risk yönetimi planlamasını ve afet sonrası karar mekanizmalarını hızlandırarak gereken tedbirlerin alınmasında büyük olanaklar sağlıyor. Afetlere dirençli kentler kurmak için dijital teknolojilerden azami ölçüde faydalanmamız gerekiyor" dedi. Günümüzdeki hızlı teknolojik ilerlemeler, doğal afetlere karşı alınacak tedbirler ve afet yönetimi süreçlerinde de yeni bir dönemi işaret ediyor. Yapay zekâ ve nesnelerin interneti (IoT) gibi teknolojilerin desteğiyle geliştirilen yenilikçi yaklaşımlar, gerek afet öncesi planlamalarda gerek afet sonrası yönetim süreçlerinde etkin çözümler vadediyor. Küresel pazar araştırmaları şirketi ResearchandMarkets, 2023 yılında afet yönetiminde dijital teknolojilerin pazar payının 6.7 milyar dolarlık büyüklüğe ulaştığını açıkladı. Araştırmaya göre 2030'da afetlere karşı geliştirilen diji-

tal teknolojilerin pazar büyüklüğünün her yıl yüzde 30 oranında artarak 37.3 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Erken uyarı sistemleri can ve mal kaybının önüne geçiyor

Yapay zekâ, siber güvenlik ve akıllı şehir teknolojileri gibi alanlarda faaliyet gösteren yeni nesil teknoloji şirketi Cerebrum Tech'in Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdem Erkul, afetlere dirençli kentler yaratmak ve etkin bir afet yönetimi için yapay zekâ uygulamalarından faydalanmanın zorunluluk haline geldiğini vurguluyor. Erkul, afet yönetiminin, doğal afetlerin ve acil durumların etkilerini en aza indirme, zararları azaltma ve toplumların hızlı bir şekilde iyileşmelerine yardımcı olma amacını taşıyan kapsamlı bir süreç olduğunu ifade etti. Yapay zekânın, büyük veri analizi ve öğrenme algoritmaları sayesinde, doğal afetlerin erken tespiti ve uyarı sistemlerinde çığır açan gelişmeler sunduğunu söyleyen Erkul, Japonya'da deprem ve tsunami alanında, Çin'de orman yangınlarına karşı, Hindistan'da ise sel baskınlarına yönelik

yerel sensörler ve uydu görüntüleri gibi kapsamlı verilerin analiz edildiği sistemlerin başarıyla işlediğinden söz etti. Böylece bir nebze de olsa insanların güvenli alanlara yönltilmesinin ve enerji santralleri gibi riskli yapıların kullanım dışı bırakılmasının mümkün olduğunu belirtti.

Uydu görüntülerinin analizi ilk müdahalelere hız kazandırıyor

Afet bölgelerinde uydu ya da drone ile çekilen görüntülerin hızla incelenmesinin hasar tespit ve ilk müdahale çalışmalarına hız kattığını belirten Erdem Erkul, böylece, afetin etkilediği bölgede gerekli iş gücü ve malzeme taleplerinin hızlı bir şekilde karşılanabildiğini dile getirdi. Oluşturulan haritalar sayesinde, arama kurtarma ekipleri için öncelikli konumlar belirlenebildiğini söyleyen Erkul, sosyal medya verilerinin toplanarak insanların konumlarının belirlenebildiğini aktardı. Ayrıca yapay zekadan faydalanarak afet öncesinde farklı şiddetteki afetlere yönelik tüm senaryolar için hazırlıklar yapılabildiğini anlatan Erkul, "Geçen sene yüreğimizi yakan, büyük can

kayıplarının ve yıkımın yaşandığı 6 Şubat deprem felaketinde bu olanaklar sınırlı olsa da uygulandı. Cerebrum Tech olarak, uydu görüntülerinin analizi ve haritalama çalışmalarına biz de elimizden geldiğince destek sağlamıştık. Gelecekte bu sistemlerin daha da ön plana çıktığını göreceğiz" ifadelerini kullandı.

Robotlar enkaz altında hayat kurtarıyor

Dünyada afet sonrası çalışmalarda robotların öne çıktığı örneklerin de daha sık görülmeye başladığını söyleyen Erdem Erkul, ekiplerin erişemediği alanlara robotlarla ulaşabilmenin arama kurtarma çalışmalarında başarıyı yükselten çok önemli bir faktör olduğuna dikkat çekti. Sesin ısıya duyarlı görüntüleme sistemleriyle enkaz altında canlı varlığı tespit edilebildiğini söyleyen Erkul, bu robotlarla ilkyardım, gıda ya da su gibi hayati malzemelerin afetzedeye ulaştırılabildiğini anlattı. Tüm bu yeni teknolojilerin, afetlerde can ve mal kayıplarının önüne geçmek açısından büyük ümit vadettiğini dile getirdi.

TOBB2B

BİR TIKLA DÜNYA TİCARETİ

TİCARETTE BİRLİĞİN GÜCÜ

www.tobb2b.org.tr

Satış

Alım

İşbirliği

İhale ve
Özelleştirmeler

TOBB2B - TÜRKİYE ODALAR ve BORSALAR BİRLİĞİ'NİN BÜNYESİNDE
KURULAN BİR ULUSLARARASI TİCARET PLATFORMUDUR.

Türkiye kurumsallaşmış şirketleriyle global e-ticaretin tedarik merkezi olabilir

Türkiye'nin tüm dünyada 4 saat uçuşla trilyonlarca dolarlık ekonomiye erişebilen jeolojik konumu ve gelişmiş üretim yeteneğiyle öne çıktığını vurgulayan Ortak Akıl Danışmanlık Kurucusu Dr. Yılmaz Sönmez, "Türkiye'yi global e-ticaret tedarik merkezine dönüştürme yolunda Türk girişimlerinin önündeki en önemli bariyer kurumsal altyapı yetersizlikleri" dedi.

2022 yılını 5.5 trilyon dolar ile kapatan global e-ticaret hacminin, 2023 yılında yüzde 25'in üzerinde bir büyüme performansı ile 7 trilyon dolara erişmesi bekleniyor. Türkiye'nin bölgesinde 85 milyonluk nüfusu, 800 milyar TL hacmindeki e-ticaret pazarı,

550 bin online işletmesi, jeolojistik konumu ve 4 saat uçuşla trilyonlarca dolarlık ekonomiye erişebilmesi ile en gözde ekonomisi olduğunu kaydeden Ortak Akıl Danışmanlık Kurucusu Dr. Yılmaz Sönmez, "Bu yetenekler, Türkiye'yi potansiyel olarak global e-ticaretin küresel tedarik

merkezi olmak için birinci aday haline getiriyor" dedi. Sönmez, Türkiye'nin hem kendi ürettiği ürünlerin yakın coğrafyalara e-ihracatında hem de Avrupa'dan MENA, Kafkaslar, Balkanlar ve Orta Asya'ya transit e-ticaretinde merkez olabileceğini belirtti.

Türkiye bir e-ticaret "hub"ına dönüşüyor

Amazon'un İspanya'dan sonra Avrupa'daki yegane tedarik üssünü Türkiye'de konumlandırmasının ya da büyük kargo ve lojistik şirketlerinin İstanbul Havalimanı'ndaki yüzlerce milyon dolarlık "hub" yatırımlarının bu doğrultuda okunması gerektiğini söyleyen Yılmaz Sönmez, "Ayrıca Türkiye'nin ilk decacorn'unun da bir e-ticaret sitesi olduğunu unutmamak gerekiyor" diye konuştu. Türkiye'nin e-ticaretin küresel tedarik merkezi olabilmesi için potansiyelini kinetiğe döndürmesinin önündeki engelleri kaldırması gerektiğini belirten Sönmez, bunun için mikro-ihracat

ve e-ticaret konusunda bürokratik esnekliğin sağlanması, küresel yaygın ödeme sistemleriyle entegre olması ve ihracatçıların döviz konusundaki endişelerinin giderilmesi gerektiğinin altını çizdi. Bu sorunlar aşıldığı takdirde, Türkiye'nin bu hedefe rahatlıkla erişebileceğini dile getirdi.

En önemli bariyer kurumsal altyapı yetersizliği

Türkiye'nin küresel tedarik merkezi olma konusunda çok önemli avantajlara sahip olduğunu ve bu avantajların Türk girişimlerinin üretim kalitesinin geldiği noktayı belirttiğini söyleyen Dr. Yılmaz Sönmez, Çin'e nazaran yüksek kalite algısı, uygun işçilik maliyetleri, gelişmiş üretim yetenekleri, nitelikli insan kaynağı ve jeolojistik avantajı Türk girişimlerini küresel rakiplerine karşı öne çıkarsa da, Türk girişimlerinin önündeki en önemli bariyerin kurumsal altyapı yetersizlikleri olduğuna dikkat çekti. Girişimlerin birçoğunun KOBİ ve aile şirketi düzeyinde olduğundan söz eden Sönmez, bunun da ailenin kurucu aktörünün hala kararlarda baskın olduğu ve evrensel yönetim ilkeleriyle tam entegre olmayan yapılar anlamına geldiğini ifade etti. Şirketlerin krizler karşısında bir esneklik kazanmış olabileceğini ancak bu esnekliğin sürdürülebilir büyüme için yeterli olmadığını belirten Sönmez, "Doğayısıyla, şirketlerimiz ölçek ekonomisine geçemiyor ve küresel akranlarıyla eşit

şartlarda rekabete giremiyor" diyerek sözlerini sürdürdü.

Global e-ticaret tedarik merkezi olmak için dijital ve yeşil dönüşüm şart

Küresel tedarik merkezi olma hedefine katkı sağlamaları için Türk şirketlerinin dijital ve yeşil dönüşüm performanslarını güçlendirmeleri gerektiğinin altını çizen Dr. Yılmaz Sönmez, artık gelecek vaat eden şirket kriterinin, sadece finansal göstergelerle tanımlanmadığını aktardı. Dayanıklı ve esnek bir kurumsal altyapı, dijital ve yeşil trendlerle uyumlu performans göstergelerinin ve yetenekler için cazibe merkezi olmanın çok daha önemli olduğunu vurgulayan Sönmez, "İşletmelerimizde hala yapay zeka ve endüstriyel robot kullanım oranları düşük-orta seviyede. Yine birçok KOBİ'miz karbon ayak izlerini bile ölçtürmüştü değil. Bu noktada Türk girişimlerine düşen, öncelikle şapkalarnı önüne almaları ve gerçekçi bir mevcut durum analizi yapmaları" şeklinde konuştu. Şirketlerin yönetim kurulundan organizasyon yapısına, finanstan insan kaynağına kadar tüm şirketi dönüştürecek stratejik vizyon oluşturmaları, aile anayasasından stratejik plana kadar bu doğrultuda profesyonel destek almaları gerektiğini anlatan Sönmez, "Bu dönüşümü gerçekleştirdikleri takdirde, Türk girişimlerinin küresel tedarik zincirlerinde güçlü ve daha da önemlisi sürdürülebilir bir pozisyon elde edebileceklerine inanıyorum" ifadelerini kullandı.

Odalar ve Borsalar

- ▶ Batı Karadeniz Bölgesi TSO'ları BAKAP deklarasyonu yayınladı
- ▶ "Finansmana erişim sorunu çözülmeli"
- ▶ Tarsus TSO, Tarsus'un il olmasını istiyor
- ▶ MUTSO'da sağlık turizmi için yetki belgesi süreci anlatıldı
- ▶ Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB projeleri onaylandı
- ▶ NİTSO "Niğde Tavası" coğrafi işaret tescil belgesini aldı
- ▶ Diyarbakır TSO ve Tunceli TSO arasında Müşterek Meclis Toplantısı düzenlendi
- ▶ Şanlıurfa iş dünyası, uçak seferlerinin azaltılmasına tepkili

Batı Karadeniz Bölgesi TSO'ları BAKAP deklarasyonu yayınladı

Batı Karadeniz Bölgesi Ticaret ve Sanayi Odaları'ndan BAKAP Deklarasyonu Batı Karadeniz Bölgesi Ticaret ve Sanayi Odaları istişare toplantısı Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde Dedeman Otel'de gerçekleşti.

Toplantıya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına Odalar Müdürü Volkan Tufan, Bartın TSO Yönetim Kurulu Başkanı Halil Balık, Bolu TSO Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Alemdar, Düzce TSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdoğan Bıyık, Karabük TSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Cenk Gediklioğlu, Düzce TB Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Karslıoğlu, Kastamonu TB Yönetim Kurulu Başkanı Serdar İzbeli, Akçakoca TSO Yönetim Kurulu Başkanı M. Nazım Pazvant, Alaplı TSO Yönetim Kurulu Başkanı Recep Ocak, Çaycuma TSO Yönetim Kurulu Başkanı Zekai Kamitoğlu, Devrek TSO Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Başoğlu, Gerede TSO Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Kaşka, Kdz. Ereğli TSO Yönetim Kurulu Başkanı Arslan Keleş, Safranbolu TSO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sami Acar ve Deniz TO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Cemil Burak Gürdal katılım sağladı. Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir ve Genel Sekreter Muharrem Sarıkaya'nın hazır bulunduğu istişare top-

lantısında bölgenin ortak sorunları ve çözüm önerileri hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Zonguldak TSO projeleri hakkında bilgi verildi

Toplantı Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir'in açılış konuşması ve sunumu ile başladı. Sunumda genel hatları ile Zonguldak ekonomisi hakkında bilgi veren Demir, geçtiğimiz aylarda gerçekleşen TOBB Genel Kurulunda çeşitli komisyon ve kurullarda görev alan bölge oda başkanlarını tebrik ederek bölgedeki birlik beraberliğin önemi vurgu yaptı. Daha sonra Zonguldak TSO tarafından yürütülen projeler hakkında bilgi veren Demir, Filyos projesi başta olma üzere Sera OSB, Girişim KSS, Vizyon KSS, Dönüşüm KSS, Su Ürünleri Üretim Tesisi ve Kilimli Teknoloji-Yatırım Üssü projeleri ile ilgili geline son noktaları paylaştı. Toplantının devam eden bölümünde bölge odaları tarafından 2015 yılından beri ısrarla üzerinde durulan

"BAKAP" (Batı Karadeniz Projesi) konusu ile ilgili geline son durum değerlendirildi. Bölge illerinin ortak beklentisi olan BAKAP konusunda ortak mutabakata varılarak BAKAP'ın bir an önce gerçekleştirilmesi için bir deklarasyon yayımlandı.

Karabük TSO ve Kastamonu TSO'nun talepleri değerlendirildi

Daha sonra bölge odalarından Karabük Ticaret ve Sanayi Odası'nın; Eskipazar Organize Sanayi Bölgesinin Filyos Limanına entegrasyonunu sağlayacak ve bölge planlarına da geçmiş olan ihracat odaklı Lojistik Merkezinin ve karayolu ve demiryolu bağlantılarının yapılması, Filyos Limanının ihracat ve ticaret yapmak isteyen firmalara ve bölge firmalara açılması, bu yakın bir süreçte olmayacaksa alternatif limanların belirlenmesi, 3 Nisan 1937 tarihinde ilk entegre Demir Çelik İşletmelerinin ve Cumhuriyet Kenti Karabük'ün kuruluşu vesilesiyle "3 Nisan Sanayi Günü" olarak belirlenmesi konularındaki talepleri değerlendirildi. Top-

lantının devamında bir başka bölge odası Kastamonu Ticaret ve Sanayi Odası'nın; Karadeniz'de 170 kilometre sahil şeridinde sahip Kastamonu ilinde somon üretimi ile ilgili alan tahsisi yapılması ve Kastamonu'da bulunan mermer rezerv alanlarının etkili bir şekilde kullanılması için ruhsatlandırma çalışmalarının hızlandırılması konularındaki talepleri görüşüldü.

Tarıma dayalı sanayinin ve kırsal turizmin geliştirilmesi konularında önemli adımlar atıldı

İstişare toplantısını değerlendiren Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir, her geçen gün birlikliklerini ve kardeşliklerini pekiştirdiklerini dile getirdi. Üyelerin müşterek menfaatlerini korumak adına, verdikleri hizmetlerin geliştirilmesi, hizmet kalitesinin artırılması adına iş birliği yaparak tecrübelerini paylaştıklarını söyleyen Demir, "Bu birlikliğimizi diğer bölgelerdeki Oda ve

Borsalarımızla da genişletiyoruz. Bugün çok verimli bir istişare toplantısı gerçekleştirdik. Güncel konularımızı masaya yatırdık ve gelecekte ne gibi projeler gerçekleştirebiliriz fikir alışverişinde bulunduk" diye konuştu. TR81 ve TR82 Bölgesi Odaları olarak 2015 yılından beri bölgeye BAKAP'ı kazandırmak için çalıştıklarını belirten Demir, bu birlikliğin ve ısrarlı takiplerin tam istedikleri gibi olmasa da güzel sonuçlar verdiğini kaydetti. Demir, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca BAKKA ve KUZKA'ya ilave fon aktarımı gerçekleştirilerek tarımsal üretimin artırılması ve üretim altyapısının geliştirilmesi, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi ve kırsal turizmin geliştirilmesi öncelikli başlıklarında projelerin desteklenmesi yolunda önemli adımlar atıldığını aktardı. BAKKA ve KUZKA eliyle bölgeye 100 milyona yakın kaynak aktarımı olduğunu söyleyen Demir, bu konunun birliklik ve ısrarlı takipler sonucunda olduğunu, bu yüzden bu tip toplantılara çok önem verdiklerini belirtti.

"Bölgesel birliklikleri daha sık gerçekleştirmek istiyoruz"

Toplantının sonunda ortak mutabakat ile kaleme alınan BAKAP deklarasyonunu basın ile paylaşacaklarını ve konunun takipçisi olacaklarını ifade eden Metin Demir, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun da çok önem verdiği bu bölgesel birliklikleri bundan sonra daha sık şekilde gerçekleştirmek istediklerini dile getirdi. "Birlikten kuvvet doğar" sözünü aklımızdan çıkartmadan bölge ekonomisi için ortak neler yapılabileceğinin her zaman gündemlerinde olacağını kaydeden Demir, "Bugün toplantıya katılım sağlayan, kendi burada olamasa da vekilini yönlendiren, bizzat katılamayıp görüş ve önerilerini bizimle paylaşan ve toplantımıza destek veren tüm başkanlarımıza tek tek teşekkür ediyorum. Kendileri katılım sağlarmasa da Odalar Müdürümüz Volkan Tufan'ı toplantımıza görevlendirerek destek veren, TOBB Başkanımız M. Rifat Hisarcıkloğlu'na teşekkür ederim" ifadelerini kullandı.

SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

“Finansmana erişim sorunu çözülmeli”

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası (SATSO) Temmuz Ayı Olağan Meclis Toplantısında konuşan SATSO Başkanı A. Akgün Altuğ, iş dünyasının önünü görmekte zorluk çektiğini belirterek, finansmana erişim sorununun çözülmesi gerektiğini dile getirdi.

Temmuz Ayı Olağan Meclis Toplantısında yoklama ve gündem maddelerinin oylanmasının ardından 1210 no'lu Meclis oturumuna ait tutanak görüşülerek oy birliği ile kabul edildi. Haziran ayı Kat'i Mizan ve ekleri ile Bütçe İzleme Raporu, Hesapları İnceleme Komisyonu Başkanı Tuncay Cebeci'nin sunumunun ardından oylanarak, Meclis Üyeleri tarafından tasdik edildi. Yönetim Kurulunun aylık faaliyetleri ve gündeme ilişkin bilgiler vermek üzere kürsüye gelen SATSO Yönetim Kurulu Başkanı A. Akgün Altuğ, iş dünyası olarak malum ekonomik gidişatı her zaman gündemde öncelikte tuttuklarını dile getirdi. Pandemi sürecinden miras kalan sorunların küresel ekonomiye etkilerini bu yılın ilk yarısında da görülmeye devam ettiğini söyleyen Altuğ, finans piyasaları kaynaklı risklerin, yüksek enflasyonun, euro bölgesinin kötüleşen koşullarının, hammadde tedarikinde yaşanan sıkıntıların genel olarak refah ve büyüme için önemli tehdit olmayı sürdürdüğünü ifade etti.

“İlave desteklere daha çok ihtiyaç var”

Ekonomide risk algısının ve belirsizlik oranının yüksek olması ile finansal göstergelerin netleşmemesinin, kalkınma sürecine maalesef ki olumsuzluk olarak yansıtıldığını aktaran Akgün Altuğ, “En önemli olan enflasyon, ekonomideki en büyük

zorluk olarak karşımızda duruyor. Diğer taraftan deprem arz-talep dengesizliği yaratması, asgari ücret artışlarının etkisi, TL'de yaşanan değer kaybı gibi etkiler enflasyonun daha da artmasına neden oluyor” ifadelerini kullandı. Fiyat politikasının, ekonominin gerçeğini yansıtmaz hale geldiğini söyleyen Altuğ, özel sektörün risk ve getiri hesaplamalarını yapamadığını, iş dünyasının önünü görmekte zorluk çektiğini, bunun da yatırım kararlarının ertelenmesine, istihdama, üretime ve ülke ekonomisindeki büyümenin zayıflamasına yol açtığını dile getirdi. Özellikle son zamanlarda gelen zamlar, ön görülmeyen vergi artışları ve artan maliyetler karşısında firmaların, rekabet kabiliyetlerini korumak için ilave desteklere, üretim, istihdam ve ihracat performanslarını yükseltecek unsurlara daha çok ihtiyaç duyduğuna dikkat çeken Altuğ, “Hep söylediğimiz üzere finansmana erişim neredeyse imkânsız hale geliyor” şeklinde konuştu.

Dış ticaret verileri

Her koşulda çalışmaya, üretmeye ve hizmet etmeye gayret eden iş dünyasının dünya pazarındaki durumuna bakacak olursak; Türkiye ihracatçılar meclisi tarafından açıklanan verilere göre Sakarya iş dünyası Haziran ayında 480.5 milyon dolarlık ihracat yaptı. Yılın yarısında kümülatif olarak 2.7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Sa-

karya, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre ihracatını yüzde 23.53 oranında artırırken aynı zamanda ülke ihracatındaki payını da 0.81 puan oranında artırarak ülke ihracatına 2.67'lik bir katkı sağlamıştır. TÜİK tarafından açıklanan güncel Mayıs ayı verilerine göre ise ithalat bir önceki aya göre yaklaşık yüzde 23.7'lik bir artışla 395.3 milyon dolar olarak gerçekleşti. Mayıs ayında Sakarya'da ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 136 oldu. Haziran ayında Sakarya'nın ihracatta lokomotif sektörü otomotiv endüstrisi toplam ihracatın yüzde 87'sini karşıladı.

“İhracatta üretim argümanlarını çeşitlendirmeliyiz”

İhracatın yüzde 87'sinin otomotivden geliyor olmasının verdiği bir önemli mesajın da Sakarya'nın üretim anlamında argümanlarını çeşitlendirmesi ve çoğaltması olduğunun altını çizen Başkan Akgün Altuğ, otomotiv sektörünün Sakarya ihracatında lokomotif sektör olması sebebiyle pandemi döneminde yaşanan çip krizinin Sakar-

ya'nın ihracatına olumsuz yansıdığı veya otomotiv markalarının yeni model üretimleri, hibrit modellerinin piyasaya sürülmesi ile de ihracatta level atlanan dönemler olduğunu dile getirdi. Ama tek sektöre bağlı olarak ihracatı yönettiklerinin bir gerçek olduğunu belirten Altuğ, şöyle konuştu: "Hepimiz bunun farkındayız. Yeni OSB'lerimizde otomotivden farklı ve güçlü sektörlerle yer vermeye gayret ediyoruz. İlimize farklı sektörlerden yatırımcı çekmeye çalışıyoruz. Çevre dostu yeşil OSB'lerimizin her alanında hizmet veren sektörlerden oluşmasına özen gösteriyoruz. Otomotiv sektöründe olası bir küresel/bölgesel aksamanın ortaya çıkaracağı açığı diğer sektörlerdeki üretim ile kapatmalıyız. Hedefimiz, dönemde hem üretimi hem de ihracatı arttırmak."

Metal ve makine Ur-Ge projesi

Uluslararası rekabeti güçlendirmek ve sektörlerle bu konuda kılavuzluk etmek amacıyla başlayan UR-GE projelerine bir yenisini daha eklediklerini aktaran Akgün Altuğ, metal ve makine sektöründe faaliyet gösteren üyelerinin ihracat stratejilerini geliştirmek ve yeni pazarlarda varlık göstermelerine öncülük etmek amacıyla UR-GE projesi başlattıklarını duyurdu. Ticaret Bakanlığı tarafından proje maliyetinin yüzde 75'inin karşılanacağını söyleyen Altuğ, bu konuda hibe desteği aldıklarını belirtti. TÜİK'İN 2023 Mayıs'a ilişkin açıkladığı verilere göre sanayi üretim endeksinin aylık bazda yüzde 1.1 arttığını kaydeden Altuğ, "Yıllık bazda yüzde 0.2 azaldı. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 0.3 puan artarak yüzde 76.8'den 77.1 seviyesine yükseldi" bilgisini verdi. Ticaret Bakanlığında edinilen verilere göre Sakarya, e-ticaret anlamında gelişim gösteriyor. Buna göre; son 3 yılda e-ticaret hacmi 5.5 kat artmış durumda. İşlem sayısında da yine 3.2 kat ciddi bir artış söz konusu. E-ticaret

bilgi platformuna kayıtlı işletme sayısı ise toplam 5 bin 786. Bu konudaki eğitim ve faaliyetleri devam edecek Alibaba, Trendyol, Amazon ile de bu konuda iş birlikleri yoğunlaşarak devam edecek.

"Tüketici bireylerin ekonomiye kazandırılması için envanter oluşturmalıyız"

İŞKUR verilerine göre, Sakarya'da işverenlerin işçi talebinin her geçen gün artmaya devam ettiği görülüyor. Geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran döneminde 25 bin 134 açık iş bulunurken, bu yılın aynı döneminde bu rakam yüzde 4 artarak 26 bin 17'ye yükselmiş durumda. Açık iş sayısının en yüksek olduğu 14'üncü il olan Sakarya. Genel çerçeveden bakıldığında ara eleman ihtiyacı, ülke olarak herkesin ciddi bir sorunu olmaya başladı. İşverenlerin nitelikli ya da niteliksiz istihdam ihtiyacı olduğundan söz eden Akgün Altuğ, "SATSO olarak da bu konuda üniversite, meslek liseleri iş birliği ile çalışmalar yürütüyoruz. Ancak artık topyekûn çözüm odaklı bir harekete ihtiyacımız var. Tüketici bireylerin ekonomiye kazandırılması ve üretimde değerlendirilmesi için şehir olarak bir envanter oluşturmalı, bir çözüm bulmalıyız" ifadelerini kullandı.

Hem özel sektörün hem kamunun ihtiyaçlarını belirleyip, işsiz kesim ile bu envanteri eşleştirmek gerektiğinin altını çizen Altuğ, bu konuda bir çalışma hazırlığında olduklarını dile getirdi. Özellikle ihtiyaca yönelik olarak meslek liselerinin açılmasını, iş arayan kesime talep edilen eğitimler verilmesini, istihdama katılmasını sağlamak gerektiğini söyleyen Altuğ, tüm bunlara karşın özel sektörün gerek ücret politikası gerek çalışana sağladığı imkânlar açısından kamu ile kıyaslandığında avantaj oluşturması gerektiğinin altını çizdi. Gelişen noktada iş dünyasının ciddi bir desteğe ihtiyacı olduğunu belirtti.

SATSO GES faaliyete geçiyor

Çatı güneş enerji santralini oda hizmet kampüsündeki bütün binalara kurduklarını aktaran Akgün Altuğ, 207 kilowattlık güç kapasitesi olduğunu kaydetti. Şu anda tüketilen kadar enerji üretilip sisteme dahil edilemediğini dile getiren Altuğ, tüketilenden fazla üretimi satabileceklerini, böylelikle bir gelir kaynağı haline de dönüştürme imkanı olacağını ifade etti. Sapanca'da son yıllarda bin adedin üzerinde bungalov yapıldığından söz eden Altuğ, "Bungalov turizmi denince akla ilk gelen yer Sapanca. Bu avantajı iyi değerlendirmeliyiz. Bunu her fırsatta gündeme getirdim. Ancak şu da çok önemli; bungalov yaparken ya da işletirken doğa ve çevreye zarar vermemeliyiz" diye konuştu.

"Vergi afları uygulanmamalı"

Türkiye'nin en büyük sorunlarından birinin de mülteci sorunu olduğundan söz eden Akgün Altuğ, bazı illerde mültecilerin çok yoğun ve hatta ilin yerli nüfusunu aşmış vaziyette ve ileride ciddi bir demografik soruna yol açacağına işaret etti. Üzerinde çalışılması gereken bir sorun olduğunu vurgulayan Altuğ, "Şehrimizde de sanıyorum ki 50 bini aşmış mülteci var. Bu sorun bir an önce çözüme kavuşturulamazsa çok sıkıntı yaşayacağız" ifadelerini kullandı. Yıl içinde yapılan ve hiçbir yatırımcının sanayicinin üreticinin evvelinde öngörmediği vergiler sebebiyle iş dünyasının büyük sıkıntı yaşadığını kaydeden Altuğ, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bunları gören tecrübe eden yatırımcılar yeni yatırımlara sıcak bakmaz. Özellikle kurumlar vergisi her geçen yıl artıyor. Artan vergi oranları iş dünyasını mağdur ediyor. Makul seviyelerde olduğunda devletin vergi gelirleri ikiye katlayacaktır. Bu yüzdeleri artırmakla vergi gelirleri artmayacaktır. Bu vergi oranları makul seviyelere gelmeli. Vergi afları uygulanmamalı ve vergisini zamanında ödemeyenlere cezai yaptırımlar yapılmalı."

Tarsus TSO, Tarsus'un il olmasını istiyor

Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu, Tarsus'un il olmasını gündeme alan toplantı düzenledi. Yönetim Kurulu Başkanı H. Ruhi Koçak başkanlığında yapılan toplantıda Tarsus'un mevcut dinamikleri ve elde ettiği yeni fırsatlarla kabuğuna sığmadığına dikkat çekilerek il olma talebi baskın şekilde vurgulandı.

Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu "İlçe gömleği dar gelen Tarsus neden olmalı?" gündem konulu toplantıda Tarsus'un mevcut durumu ve yakaladığı yeni avantajları değerlendirdi. Başkan H. Ruhi Koçak yönetiminde yapılan toplantıda sunum eşliğinde Tarsus'un tüm değerleri ve potansiyeli masaya yatırıldı. Türkiye'nin en büyük ilçelerinden olup hatta birçok ilden büyük olan, yüzölçümü 2 bin 29 kilometrekare olarak bilinen Tarsus'un 179 mahalle sayısı ve 350 bin 732 nüfusuyla önemli yoğunluğa sahip olduğuna dikkat çekilen sunumda nüfus artış hızının göçle birlikte daha da arttığı vurgulandı. Yapılan sunumda nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen bir kilometrekareye düşen kişi

sayısı, Türkiye genelinde 111 iken Tarsus'ta bu sayının 173 kişi ile ülke ortalamasının üzerinde kaldığı görüldü.

Tarsus TSO'nun raporunda, Tarsus'ta ilkökul eğitim seviyesine göre 189 okul, 58 bin 303 öğrenci ve 3 bin 268 öğretmen kadrosunun, ortaöğretim düzeyinde ise 51 okul, 18 bin 222 öğrenci ve bin 591 öğretmen kadrosunun hizmet verdiği, mesleki ve teknik ortaöğretim düzeyinde ise 24 kurumun olduğu görüldü. Tarsus'ta yükseköğretim alanında da biri devlet (Tarsus Üniversitesi) diğeri vakıf (Çağ Üniversitesi) olmak üzere iki üniversitenin hizmet verdiği bildirildi. 2018 yılında kurulan Tarsus Üniversitesi'nde toplam 6 fakülte, 1 adet enstitü ile 3 adet meslek yüksekokulu bu-

lunuyor. 5 bin 22 öğrencisi bulunan üniversitede 246 akademik personel görev yapıyor. Çağ Üniversitesi'nde ise 3 fakülte, bir yüksekokul, 1 meslek yüksekokulu ve 1 enstitü bulunuyor. Öğrenci sayısının 3 bin 534'e ulaştığı Çağ Üniversitesi toplam 169 akademik personele sahip.

"Kültürel mirasa sahip"

Geçmişten günümüze köklü tarihi geçmişi bulunan Tarsus'un St.Paul Kilisesi, Eski Cami, Azil Paulus, St.Paul Kuyusu, Gözlükule, Donuktaş, Altından Geçme (Roma Hamamı), Kleopatra Kapısı (Deniz Kapısı), Onur Yazıtı (Yeni Hamam), Justiniaus Köprüsü (Baç Köprüsü), Tarsus Şelalesi ve Roma Mezarları, Cumhuriyet Alanı Antik Kenti, Roma

Yapı Kalıntısı, Sağlıklı Köyü Antik Yolu ve Kapısı, Gülek Kalesi dikkat çeken ören yeleri arasında bulunuyor. Yeni Tarsus Müzesi ise ziyaretçilerin ilgisini çekmeye devam ediyor. Tarsus'ta 554 yataklı Devlet Hastanesi ile 3 özel hastane, 2 özel tıp merkezi hizmet veriyor. Ayrıca 1 adet ağız ve diş sağlığı merkezi, 1 göçmen sağlığı merkezi, 32 aile sağlığı merkezi, 111 aile hekimliği birimi, 9 acil sağlığı hizmetleri istasyonu hizmet sunuyor.

“Tarımda büyük paya sahip”

Tarsus'un, yüzde 31 ile Mersin ilinin tarımda en büyük paya sahip ilçesi konumunda olduğu bildirilirken, tahıl ve bitkisel üretim, sebze-meyve ve süs bitkileri alanında yoğunlaştığı görüldü. Hayvancılık sektöründe ise Tarsus'ta kanatlı et sektörünün (tavukçuluk) ön planda olduğu görüldü. Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı H. Ruhi Koçak, Tarsus'un geçmişten günümüze köklü tarihi geçmiş, sanayi ve ticari alt yapısı, tarım ve turizme dayalı tüm değerleriyle stratejik öneme sahip yerleşim merkezleri arasında yer aldığını belirtti. Nüfus yoğunluğunun, tarım başta olmak üzere ülke ekonomisine sunduğu katkı ve kültürel mirasıyla ilçe kabuğuna sığmayan Tarsus'a, elde ettiği yeni fırsatlarla ilçe gömleğinin dar geldiğinin artık daha net olarak görüldüğünü söyleyen Koçak, “Tarsus'a il statüsünün kazandırılmasıyla ilgili girişimlerin olumlu sonuçlanmasını bekliyoruz” dedi.

“Yarımların üssü haline geldi”

Başkan H. Ruhi Koçak, Tarsus'un mevcut yatırım projelerinin de göz önünde bulundurulmasıyla yatırımların merkezi konumunda yer almaya başladığını ifade etti. Tarım, sanayi ve ticaret açısından yeni fırsatlar elde ettiklerini dile getiren Koçak, bu avantajlardan en önemlisinin toplam 8 milyon metrekare alanda, 115 bin metrekare büyüklüğünde olan ve uluslararası standartlarda hizmet verecek şekilde tasarlanan Çukurova Bölgesel Havalimanının Tarsus sınırları içerisinde kuruluyor olması olduğunu kaydetti. Bölge ve Türkiye'nin mega yatırımları arasında yer alan havalimanının kargo taşımacılığı hizmeti de sunacak ol-

ması nedeniyle tarım ürünleri ihracatında önemli rol üstlenmesini beklediklerine dikkat çeken Koçak, “Bunun yanı sıra kurduğumuz Türkiye'nin ilk tarım teknoparkı Mersin Agropark, organize sanayi bölgelerimiz, lojistik üs yatırımları ve diğer yatırımlarla Tarsus; Çukurova hinterlandında yapılan tüm stratejik yatırımların merkezi, üssü haline geldi. Şehrin dinamikleri ilçe kabuğuna sığmıyor artık” ifadelerini kullandı. Tarsus'un il statüsüne yükseltilmesini istediklerini ve desteklediklerini söyleyen Koçak, “İl olmak şart oldu. Şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan daha güçlü bir konuma gelmesini sağlayacak önemli bir adım olarak değerlendiriyoruz” şeklinde konuştu.

MUTSO'da sağlık turizmi için yetki belgesi süreci anlatıldı

MUTSO Sağlık Hizmetleri Komitesi, sağlık kuruluşlarına ve acentelere yönelik Sağlık Turizmi Yetki Belgesi Başvuru Süreci ve Teşvikler hakkında bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdi.

İzmir Hastane, klinik, sağlık kuruluşu ve turizm acentesi yetkililerinden yaklaşık 50 kişi katılım sağladı. Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren MUTSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Çahan, sağlık turizminin tüm dünyada yükselen bir trend olduğunu, insanların hem kaliteli bir sağlık hizmeti almak hem de bunu farklı turizm dalları ile birleştirmeyi tercih ettiğinden söz etti. Türkiye'nin bunun için çok tercih edilen bir ülke olduğunu söyleyen Çahan, Muğla Ticaret ve Sanayi Odası olarak buradaki hedeflerinin, sağlık turizmi pastasından daha büyük pay alabilmek olduğunu dile getirdi. Deniz-kum-güneş turizminde zaten bir marka olan Muğla'nın hem başarılı sağlık kuruluşları hem de alternatif turizm alanları ile bu konuda potansiyelinin oldukça yüksek olduğuna dikkat çeken Çahan, söz konusu potansiyeli doğru değerlendirmek adına Oda ve Sağlık Komitesi olarak bu alandaki çalışmalarını önemsediklerini ve desteklediklerini dile getirdi.

“Pastadan aldığımız payı arttırmak için sağlık turizmi yetki belgeli sağlık kuruluşlarını arttırmak gerekiyor”

Pastadan aldıkları payı arttırmak için, sağlık turizmi yetki belgeli sağlık kuruluşu ve tesis sayısını arttırmak gerektiğini dile getiren Mehmet Çahan, Komitenin değerli çalışmalarıyla Ocak ayında Almanya'da gerçekleştirilen sağlık turizmi fuarında da yer aldıklarını aktardı. Burada sektörü gözlemleme ve rakiplerimizi tanıma fırsatı bulduklarından söz eden Çahan, “Kendimize belli hedefler koymuştuk. Bu hedeflerin ilk adımı olarak organize edilen bu toplantıda görüşülen konular, atılması gereken somut adımlar için bir vizyon oluşturacaktır” şeklinde konuştu. Başkan Çahan'ın ardından konuşma yapan Komite Başkanı Muazzez Günizi şu ifadelerle yer verdi: “Türkiye, son yıllarda sağlık turizminde önemli bir ivme yakaladı. Sağlık hizmeti için Türkiye'yi tercih eden turist sayısı her geçen yıl ciddi bir artış göstermekte. 2021 yılında sağlık hizmeti

Muğla Ticaret ve Sanayi Odası (MUTSO) Sağlık Hizmetleri Komitesi, Muğla Sağlık İl Müdürlüğü işbirliğinde bir toplantı düzenledi. Muğla'da sağlık turizmi yetki belgeli kuruluş ve tesis sayısını arttırmak amacıyla düzenlenen 'Sağlık Turizmi Yetki Belgesi Bilgilendirme Toplantısı' 11 Temmuz Salı günü MUTSO Hizmet Binasından gerçekleştirildi. Top-

için Türkiye'yi tercih eden kişi sayısı 670 bin 730 kişi iken 2022 yılında bu sayı 1 milyona ulaştı. Bu artışta Türkiye'nin sağlık kalite standartlarını sürekli artırması, Türkiye'de sağlık hizmetlerinin ulaşılabilir olmasının yansira vize alımının görece kolay olmasının etkisi büyük."

"Amacımız, Muğla'yı sağlık turizminde daha tercih edilen bir il olarak tanıtmak"

Uluslararası hastaların ülkemizde öncelikle tercih ettikleri branşlar arasında kadın hastalıkları, dahiliye, göz hastalıkları, tıbbi biyokimya, genel cerrahi, diş hekimliği, ortopedi ve travmatoloji, enfeksiyon hastalıkları ve kulak-burun-boğazın yer aldığını söyleyen Muazzez Günizi, Türkiye'nin klinik branşlardaki başarılarının yanı sıra estetik ve kozmetik amaçlı ikincil sağlık hizmetlerinde de kendisine önemli bir yer edindiğini belirtti. Bu alanda rekabet edilebilirlik düzeyi yüksek olan ülkemizin yakın zamanda önemli bir sağlık destinasyonu olacağını altını çizen Günizi, MUTSO Sağlık Komitesi olarak, Türkiye'nin bu alanda elde ettiği başarıyı Muğla'da daha çok hissetmenin öncelikli hedefleri olduğunu dile getirdi. Coğrafi konumu, yaz turizmindeki tanınırlığı, yer altı ve yer üstü zenginlikleri ile zaten gözde olan Muğla'nın sağlık turizmi için gelen ziyaretçi sayısını arttırmak için önceliklerinin sağlık turizmi yetki belgeli tesis ve kuruluş sayısını arttırmak olduğunu ifade eden Günizi, "Tarihinde de önemli tıbbi gelişmelerin var olduğunu bildiğimiz ilimizde, son derece kaliteli hizmet veren başarılı tesislerimiz ve dünyaca ünlü, tercih

edilen hekimlerimiz var. Muğla'da sağlık kuruluşlarının yanı sıra medikal firmalar sayesinde, tedavi aşamasında ihtiyaç duyulan her türlü ekipman ve medikal malzemeye ulaşım kolay, ekonomik ve güvenilir. Bu potansiyeli de elbette doğru değerlendirmeliyiz" ifadelerini kullandı.

Sağlık Hizmet Komitesi olarak çalışmalarına bu doğrultuda yön verdiklerini belirten Günizi, Almanya sağlık turizmi fuarında yer aldıklarını, sonrasında gündemlerinde bir küme çalışması yaptıklarını anlattı. Bu amaçla, belgeli sağlık kuruluşu ve tesis sayımızı arttırmak adına ilk adım olarak bu toplantıyı gerçekleştirmek istediklerini söyleyen Günizi, "Farkındalığın artması ve Muğla'yı sağlık turizminde daha tercih edilen bir il olarak tanıtmak amacıyla desteğinize ve işbirliğinize ihtiyaç duyuyoruz" diye konuştu.

"Bunun amacı istenmeyen bazı olayların önüne geçilmesini sağlamak"

Son olarak kürsüye gelen İl Sağlık Müdürü Dr. Ali Burak Mülayim, yaklaşık 4 saatlik uçuşla dünyanın yarısından Türkiye'ye ulaşımın mümkün olduğunu dile getirdi. Muğla'nın gerek havalimanları gerek karayolu ağı gerekse denizyolu ile ulaşımın kolay olduğu bir il olduğunu belirten Mülayim, "Reklamın iyisi kötüsü olmaz mantığı sağlık alanında geçerli bir durum değil. Sağlık alanında yaşanan bir olumsuzluk hem ülke olarak hem il olarak son derece olumsuz dönüşlere sebep olabiliyor. Bu yüzden biz bu yetki belgesini hem aracı kuruluşlar için hem kamu ya da özel sağlık

hizmeti sunucuları için çok önemsiyoruz" şeklinde konuştu. Bu işin bazı kuralları olduğundan söz eden Mülayim, bunun amacının istenmeyen bazı olayların önüne geçilmesinin sağlanması olduğunu, bu konuda Sağlık Bakanlığının Muğla'daki temsilcileri olarak her türlü iş birliğine ve iletişime açık olduklarını kaydetti. Konuşmaların ardından kürsüye davet edilen Sağlık Hizmetleri Uzmanı Sabiha Alper, Yetki Belgesi başvuru şartları hakkında; Duygu Balcı ise Sağlık Turizminde teşvikler konusunda bilgilendirmede bulundu. Katılımın yoğun olduğu toplantı soru-cevap bölümünün ardından sona erdi.

Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB projeleri onaylandı

Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı M. Arif Parmaksız, Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB, genel yerleşim planı ve üst yapı modül projeleri Tarım Ve Orman Bakanlığı tarafından onaylandığı bilgisini verdi.

Nevşehir TSO Başkanı M. Arif Parmaksız açıklamasında, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Nevşehir Valiliği öncülüğünde; Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası, Nevşehir İl Özel İdaresi, Nevşehir Ticaret Borsası, Nevşehir Belediyesi, Kozaklı Belediyesi, Nevşehir Ziraat Odası'nın kurucu ortak olarak yer aldığı Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB'nin, Nevşehir İli, Kozaklı İlçesi, Karahasanlı Mahallesi'nde bin 352 dekar alan üzerine kurulacağını dile getirdi. Parmaksız, Türkiye'nin 2'nci en büyük jeotermal kaynaklı sera organize sanayi bölgesinin Genel Yerleşim Planı ve Üst Yapı Modül Projelerinin onaylanmasıyla ilgili olarak başta Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı'ya, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Ebubekir Gizligider'e, Nevşehir Vali İnci Sezer Becel'e, Nevşehir Milletvekillerine ve Tarım ve Orman Ba-

kanlığının kıymetli çalışanlarına ve projede emeği geçen herkese teşekkürlerini sundu. TDİOSB alanında 46 adet sera parseli ve 16 adet sanayi parselinin yer aldığını anlatan Parmaksız, "Yatırımcıların yoğun talebi olan TDİOSB'de parsel tahsisi için ön talep başvuruları alınmaya başlanmıştır" dedi.

"Nevşehir'in tarımsal ihracat değerini artıracak"

Proje ile katma değeri yüksek yaş sebze üretiminde artış sağlanarak ilin tarımsal ihracat değerinin artırılması suretiyle bölgenin sosyo-ekonomik yapısının geliştirilmesinin hedeflendiğini söyleyen M. Arif Parmaksız, jeotermal kaynakların, bir kümeleme faaliyeti olan TDİOSB'lerde kurulacak modern teknolojik seraların ısıtılmasında kullanılmak suretiyle tarımsal üretime entegre edilmesinin ve daha verimli kulla-

nılmasının amaçlandığını kaydetti. İlçenin jeotermal kaynak potansiyelini değerlendirecek olan Nevşehir Kozaklı Jeotermal Kaynaklı Sera TDİOSB Projesinde, yeni yatırımcıların ve yatırımların gelmesiyle TDİOSB faaliyete geçtiğinde kaliteli ve güvenilir üretimin ve istihdam olanaklarının artacağına da dikkat çeken Parmaksız, "Türkiye ve Nevşehir sevdamız ile devam ettiğimiz bu yolda Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası olarak bu büyük proje içerisinde yer almak ve kuruluşuna katkı sağlamaktan duyduğumuz haz ile çalışmalarına devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

NİTSO “Niğde Tavası” coğrafi işaret tescil belgesini aldı

Niğde Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Şevket Katırcıoğlu, coğrafi işaret çalışmalarının uzun soluklu bir çabanın ürünü olduğunu dile getirdi.

Niğde Ticaret ve Sanayi Odası (NİTSO) tarafından coğrafi işaretler konusunda başlatılan çalışmalar kapsamında Niğde yöresine ait çok eski zamanlardan gelen damak tadının vazgeçilmez Niğde Tavası'nın Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde Niğde TSO adına tescil edildiği bildirildi. Niğde TSO'dan yapılan açıklamada, Niğde'nin yöresel ürünlerinin coğrafi işaretler aracılığıyla tescil edilerek koruma altına alınması ve ekonomik katma değerinin artırılması amacıyla başlatılan coğrafi işaret çalışmalarında hızla yol alındığı ifade edildi. Niğde Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Şevket Katırcıoğlu, coğrafi işaret çalışmalarının uzun soluklu bir çabanın ürünü olduğunu dile getirdi. Ürünleri tescil ettirdikten sonra üretimin yaygınlaştırılması ve ekonomiye en verimli biçimde entegre edilmesi hususunun böylelikle önem kazandığına dikkat çeken Katırcıoğlu, “Biz de konunun bütün taraflarıyla bir araya gelerek çalışmalarımızı bu alanda yoğunlaştıracağız” dedi.

“Kentimiz ürünlerini bu şekilde markalaştırarak marka şehir olacak”

Böyle ürünleri güvenilir olarak piyasaya lanse etmenin ancak böyle tescille olabildiğini ifade eden Katırcıoğlu, geleneksel metotlarla elde edilen bu ürünlerin kalite standartlarını yakalayan ‘Coğrafi İşaret’ ile mümkün olabildiğini, bu sayede bu ürünlerin markalaşarak, rakiplerinden ayrıldığını ifade etti. Dolayısıyla Niğde'nin bu ürünleri markalaştırmasıyla kentin bir marka şehir olacağını belirten Katırcıoğlu, “Bu ürünleri ne kadar arttırsak kent için ekonomik anlamda fayda tescil etmiş olacağız” diye konuştu. Katırcıoğlu, Oda olarak Niğde Tahinlisi, Niğde Kalsiti ve Niğde Tavası coğrafi

işaretlerini tescil ettirdiklerini, Niğde Kelle Söğüş coğrafi işaret başvuru sürecinin de devam ettiğini, önümüzdeki süreçte de Niğde Kelle Söğüş'ü tescil etmiş olacaklarını

duyurdu. Katırcıoğlu, “Niğde Tavası coğrafi işaret tescilinin tüm üreticilere ve Niğde halkına hayırlı olmasını dilerim” diyerek sözlerini tamamladı.

Diyarbakır TSO ve Tunceli TSO arasında Müşterek Meclis Toplantısı düzenlendi

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) ile Tunceli Ticaret ve Sanayi Odası (TTSO) Müşterek Meclis Toplantısı düzenlendi. Toplantıda iki kent arasında birliktelik ve iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla 10 maddede iş birliği sağlandı.

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası kentler arası iş birliğini geliştirmek amacıyla yaptığı çalışmalar sonucunda Tunceli Ticaret ve Sanayi ile Müşterek Meclis Toplantısı düzenlendi. Tunceli'de düzenlenen Müşterek Meclis Toplantısına DTSO Meclis Başkanı Nevin İl, Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, DTSO Yüksek İş-tişare Kurulu Başkanı Burç Baysal, İş Konseyi Başkanı Mustafa Vural, DTSO Kadın Meclis, TTSO Meclis Başkanı Sevim Şengezer, Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Hüseyin Coşkun, her iki odanın meclis üyelerinin yanı sıra TOBB Oda ve Borsa Daire Başkanı Hasan Erbay katıldı. Meclis toplantısı DTSO Meclis Başkanı Nevin İl ve TTSO Meclis Başkanı Sevim Şengezer'in açılış konuşmalarıyla başladı. Daha sonra TTSO Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Hüseyin Coşkun ile DTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, Odaların organları, faaliyetleri ve projeleri hakkında bilgilendirmede bulundular. Her iki odanın meclis üyelerinin görüş ve önerilerinin ardından toplantıda 10 maddede işbirliğinin sağlanması kararlaştırıldı.

Hangi kararlar alındı?

Toplantıda alınan kararlar; Diyarbakır Gastronomi Fuarı'nda TTSO'ya ücretsiz stand desteğinin verilmesi, Diyarbakır OSB'de TTSO'nun tahsis taleplerinde ön-

celik verilmesi, TTSO'nun talep etmesi halinde proje eğitim desteğinin verilmesi, DTSO Bilim Eğitim Vakfı tarafından TTSO'ya Mesleki Eğitim desteğinin verilmesi, kooperatiflerle ilgili her iki odanın ortak çalışma yürütmesi, tekstil atölyelerinin kurulması için çalışma yürütülmesi, doğal afetlere karşı hazırlık ve risk analizleri ile ilgili çalışma yürütülmesi, Diyarbakır ve Tunceli Sivil Toplum Kuruluşları arasında işbirliğinin geliştirilmesi, iki kent arasında otelcilik, konaklama ve hizmet sektöründe destek sağlanması için çalışma yapılması, her iki kent arasında kültür sanat faaliyetlerinin yürütülmesi. İki kent arasında iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla Meclis Üyelerine sunulan 10 madde oy birliğiyle kabul edildi.

Şanlıurfa'da son zamanlarda yaşanan uçak seferlerinin azaltılması kent gündemindeki yerini korurken seferlerin azaltılmasına bir tepki de Şanlıurfa iş dünyasından geldi.

Son günlerde kademeli olarak düşürülen Şanlıurfa uçuş seferleriyle ilgili tepkiler sürüyor. Şanlıurfa GAP Havalimanında uçak sefer sayılarının azaltılması yaşanan bu problemin çözümü için Şanlıurfa İş Dünyası Temsilcileri, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nda (ŞUTSO) bir araya gelerek bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen basın açıklamasında uçak sefer ve ulaşım konusunda yaşanan mağduriyetlere dikkat çekildi. Açıklamayı yapan ŞUTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yetim, Haziran ayında 49 olan haftalık toplam uçuş sefer sayılarının temmuz ayında 37'ye düşürüldüğünü, alınan bu kararın, şehrin ekonomik, sosyal, turizm ve iş dünyasındaki potansiyelini olumsuz etkileyeceğini ifade etti. Şehrin uçak seferlerinin azaltılmasının turist sayısını düşüreceğini ve ilgili tüm sektörler için ciddi bir daralmayı da beraberinde getireceğini dile getiren Yetim, "Turizmin can damarı olan ulaşım noktasında yaşanan bu olumsuz gelişmeler, şehrimizin turizm ve iş dünyası ekseninde gelişmesine büyük darbe vuruyor. Şanlıurfa'nın 2 buçuk milyonluk nüfusu, hızla büyüyen ekonomisi, daha sık ve düzenli uçuş seferlerini gerektirirken, maalesef uçak seferlerindeki azalma göz ardı edilemeyecek kadar önemli" diye konuştu.

"En büyük beklentimiz, Şanlıurfa'dan Almanya'ya direkt seferler düzenlenmesi"

Tarihi ve kültürel zenginlikleri, misafirperver insanları ve benzersiz doğal güzellikleriyle Türkiye'nin kadim şehirlerinden biri olan ve aynı zamanda 2023 Dünya İslam Birliği Turizm Başkenti unvanı sahibi Şanlıurfa için uçak seferlerinin tekrardan artırılması gerektiğini vurgulayan Başkan Mehmet Yetim, ayrıca; Şanlıurfa-Ankara akşam seferleriyle Şanlıurfa-İzmir sefer sayılarının artırılmasının, Şanlıurfa-Antalya seferleriyle Almanya'da yaşayan vatandaşların yoğun talebi üzerine Şanlıurfa'dan Almanya'ya direkt seferlerin düzenlenmesinin en büyük beklentileri olduğunu kaydetti. Bu minvalde, uçak seferlerinin artırılmasının, hem yerli-yabancı turistlerin şehri daha kolay ve hızlı bir şekilde ziyaret etmelerini sağlayacağını, hem turizm gelirlerini hem de iş dünyası yatırımlarını artıracığını ifade etti. Ayrıca, iş dünyasının gelişimine katkı sağlayacağını ve yatırımcıların şehre olan ilgisini de artıracığını belirten Yetim, Şanlıurfa'nın güzellikleriyle iş dünyasındaki potansiyelini dünyaya daha geniş bir perspektiften sunabilmenin ve şehrin kalkınmasına destek olmanın herkesin görevi olduğunu belirtmek, bu konuda tüm ilgilileri duyarlı olmaya

ve yaşanan sorunun çözümü için iş birliği yapmaya davet etti.

Kimler katıldı?

Gerçekleşen basın açıklamasına, ŞUTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yetim, Meclis Başkanı Serhat Karadağ, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mustafa Taş, Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Önkol, Meclis Üyeleri Serhat Gerger, Salih Kirboğa, İbrahim Halil Arıcı, Halil Savaş, M.Yaşar Bozkurt, Mustafa Sonekinci, ŞUSİAD Başkanı M.Korkut Polat, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Fikret Çakır, Ziraat Mühendisleri Odası Şube Başkanı Mustafa Yılmaz, Mimarlar Odası Şube Başkanı Deniz Demir, ŞUTUDER Başkanı Cihat Gürüz, Evren Sanayi Kooperatifi Başkanı Mustafa Arslan TÜRSAB İl Temsilcisi Ali Canbek ile sektör temsilcileri katıldı.

FAZLADAN BİR KALEM DAHA
#OlmasadaOlur
AMA EĞİTİM OLMAZSA OLMAZ.

*Siz de Darüŝsafaka'ya destek olun,
annesi ya da babası hayatta olmayan çocuklarımızın
geleceğini aydınlatın.*

www.darussafaka.org

Darüŝsafaka
1863
CEMİYET

Sektör Meclisleri

- Gıda Sanayi Meclisi, gıda güvenliğinin önemine değindi
- Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi, biyosidal ürünlerin ruhsat sorunlarını istişare etti
- Tarım Meclisi, biriken KDV alacakları, artan girdi maliyetleri gibi sorunları masaya yatırdı
- Eğitim Meclisi, Mustafa Otrar'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu
- Sağlık Hizmetleri Meclisi, Eren Usul ile sektör sorunlarını görüştü

Gıda Sanayi Meclisi, gıda güvenliğinin önemine değindi

TOBB Türkiye Gıda Sanayi Meclisi Toplantısı; TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Işinsu Kestelli'nin katılımı ile Meclis Başkanı Necdet Buzbaş başkanlığında video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi. Meclisten sorumlu TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Işinsu Kestelli; sektörün COVID-19 pandemisi, ardından Rusya-Ukrayna savaşı ile birlikte tedarik zincirinde kırılma ve lojistikte yaşanan problemler ile karşı karşıya kaldığını belirterek, sektörün gelişimi için Ar-Ge olanaklarının artırılması, AB'ye uyum sürecine yönelik çalışmaların yapılması, finansman ve nitelikli iş gücüne desteklerin artmasının büyük önem arz ettiğini ifade etti. Meclis Başkanı Necdet Buzbaş, sektörün 2023 yılının Ocak ayında net ihracatçı konumunu korumasına rağmen ithalat ve ihracatın birbirine yakın olarak gerçekleştiğini ve geçtiğimiz yıla kıyasla dış ticaretteki yavaşlamaya dikkat çekti. Ayrıca Buzbaş, gıda sektöründe ürün katma değerinin ve gıda güvenliğinin artırılması, ürün ambalajının iyileştirilmesi, yeni

tasarımların oluşturulması ve planlama faaliyetlerinin önemine değindi.

Şeker fiyatlarına yapılan zam istişare edildi

Sektörün genel değerlendirmesinin yapıldığı toplantıda; tarımsal girdi enflasyonunda artışın sürdüğü, tereyağına uygulamaya devam eden ihracat kısıtlamasının sektöre zarar verdiği, çiftçinin hasat döneminde yardım alması için gerekli krediye ulaşımının

kolaylaştırılması ve şeker fiyatlarına yapılan zam istişare edildi. Toplantıda ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teknoloji Eğitimleri Dairesi Başkanı Sümeyye Elif Subaşı tarafından "Sektör Kampüste" programı hakkında bilgilendirme sunumu gerçekleştirildi. Sunumda, iş dünyası ile iç içe bir eğitim modeli geliştirilerek, firma ve üniversitelerin karşılıklı olarak gelişimlerine katkıda bulunulmasına yönelik çalışmalardan bahsedildi. Görüş ve öneriler değerlendirildi.

Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi, biyosidal ürünlerin ruhsat sorunlarını istişare etti

TOBB Türkiye Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi, Halk Sağlığı Genel Müdürü Prof. Dr. Sedat Kaygusuz'u makamında ziyaret etti. Meclis Üyeleri; Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayiciler Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Melike Özener, Hayat Kimya A.Ş. Global Regülasyon ve Kurumsal İlişkiler Grup Müdürü Mehmet Fuat Morgül ve Reckitt Benckiser Ev ve Hijyen Ürünleri A.Ş. Ruhsatlandırma Direktörü Fatih Çelik, TOBB Türkiye Sektör Meclisleri Müdürü Ayşe Çelebi Doğan, TOBB Sektör Uzmanı İrem Ardiç'in katılımlarıyla gerçekleştirilen ziyarette, biyosidal ürünlerin ruhsat süreçlerine ilişkin yaşanan temel sorunlar, sektörün beklentileri ve kurum ile yapılabilecek olası iş birlikleri değerlendirildi. Taleplere ilişkin değerlendirmede bulunan Kaygusuz, yapılan çalışmalar hakkında bilgi vererek sürecin hızlanacağını ve sorunların çözüme kavuşacağını vurguladı. Yapılan istişarelerle toplantı sonlandırıldı.

Tarım Meclisi, biriken KDV alacakları, artan girdi maliyetleri gibi sorunları masaya yatırdı

TOBB Türkiye Tarım Meclisi Toplantısı; Meclisten Sorumlu TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri Ali Çandır ve Işınso Kestelli'nin katılımı ve Meclis Başkanı Ülkü Karakuş başkanlığında özel sektör ve sivil toplum

kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin yoğun ilgisi ile video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi. Açılış konuşmalarında Meclis Başkanı Ülkü Karakuş, Meclisin geçmiş dönem faaliyetlerine yönelik üyelere bilgi

verirken önümüzdeki dönemde neler yapılabileceğine dair sektör temsilcileri ile istişarenin önemini vurguladı. TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ali Çandır, Avrupa Birliği düzenlemeleri başta olmak üzere iklim değişikliği, savaş, emtia fiyatlarında artış gibi küresel gelişmelerin ülkemize yönelik etkilerinden bahsetti. Açılış konuşmaları dâhilinde söz alan Işınso Kestelli, sektörde gerekse kur hareketlerindeki dalgalanmalar nedeniyle acil çözüm bekleyen sorunlar olduğunu belirterek, kısa vadeli sorunların yanı sıra uzun vadeli bir yol haritası hazırlanmasının önemine değindi. Açılış konuşmalarının ardından tarım sektörünün farklı alanlarında faaliyet gösteren Meclis Üyeleri, sektöre yönelik kendi alanlarında yaşadıkları problemleri dile getirirken, ihracat kısıtlamaları, biriken KDV alacakları, artan girdi maliyetleri, sulama alanlarında yaşanan problemler, buğday rekoltesi, tarım ürünleri ithalatı, yağlı tohum üretimi gibi konular hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Eğitim Meclisi, Mustafa Otrar'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Türkiye Eğitim Meclisi, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Doç. Dr. Mustafa Otrar'a yeni görevi nedeniyle hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. Meclis Başkanı Dr. Yusuf Ekinci, Meclis Üyesi Sabahattin Yıldız ve sektör uzmanı Duygu Kılıç Çanakcımaksutoğlu'nun katıldığı ziyarette sektörün güncel sorunları istişare edildi.

Sağlık Hizmetleri Meclisi, Eren Usul ile sektör sorunlarını görüştü

TOBB Türkiye Sağlık Hizmetleri Meclis Başkanı Banu Küçükkel, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü Doç. Dr. Eren Usul'u makamında ziyaret etti. Küçükkel'e Fiyatlandırma Alt Komitesi Başkanı Mustafa Işık, TOBB Sektör Meclisleri Müdürü Ayşe Çelebi Doğan ile Meclis Sorumlusu Neslihan Doğan eşlik etti. Sektör sorunlarının masaya yansdığı hayırlı olsun ziyaretinde, kamu ve özel sektör iş birliğine vurgu yapıldı.

TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜNÜ BEKLEYEN RİSKLER VE FAYDALAR

Dünya çapında ortaya çıkmakta olan geleceğin telekomünikasyon iş modellerini inceleyen KPMG'nin raporunda, sektörde faaliyet gösteren şirketlerin gelecekteki büyümesine yardımcı olabilecek yollara ve bu yolda beklenebilecek risklere ve faydalara yer veriliyor.

Telekomünikasyon dünyasında müşteri beklentileri ve pazar sürekli değişirken hem geleneksel hem de geleneksel olmayan oyuncular arasında rekabet de artıyor. Günümüzün belirsiz piyasa koşulları telekomünikasyon oyuncuları için zorlu zamanlar yaratıyor. Müşteri beklentileri ve pazar değişirken hem geleneksel hem de geleneksel olmayan oyuncular arasında rekabet de kızışıyor. Yaklaşan resesyon ve düzenleyici baskılar da belirsizlik yaratıyor. Bu önemli endişeleri gidermek için önde gelen küresel telekomünikasyon oyuncuları iş ve işletme modellerini yeniden tanımlamak için büyük adımlar atıyor. KPMG de yayımladığı "Telekomünikasyonun Geleceği" raporunda sektördeki mevcut durumu ve gelecekte ortaya çıkabilecek değişimi mercek altına alıyor. KPMG Türkiye Telekomünikasyon Sektör Lideri, Strateji ve Operasyonlar Şirket Ortağı Bükre Bektaş, değişim sinyallerinin geleneksel telekomünikasyon iş modelleri üzerinde baskı oluşturdukça, çeşitli stratejik zorunlulukların ortaya çıktığını dile getirdi. Telekom liderlerinin karşılaştığı başlıca zorluklardan birinin, gelecekteki büyüme potansiyellerini artırmak için bu değişiklikleri nasıl ele alacaklarına karar vermemesini belirten Bektaş, "Raporumuz, şu anda dünya çapında ortaya çıkmakta olan geleceğin telekomünikasyon iş modellerini ortaya koyuyor" dedi.

Rapor her iş modelinde başarılı olmak için gerekli temel yetenekleri tanımlıyor

Raporda her bir modelde başarılı olmak için gerekli olduğuna inandıkları bazı temel yetenekleri tanımladıklarını söyleyen Bükre Bektaş, bugünün telekom liderlerinin geleceği öngörmelerine ve hatta şekillendirmelerine yardımcı olacak pratik adımlar sunduklarını ifade etti. Vaka çalışmalarıyla desteklenen ve KPMG uzmanlarının bu alandaki liderlerle çalışma deneyimlerine dayanan raporun, telekomünikasyon şirketlerinin gelecekteki büyümesine yardımcı olabilecek yolları ve bu yolda beklenebilecek riskleri ve faydaları açıkça ortaya koyduğunu aktaran Bektaş, "Telekom liderlerinin geleceğe dair net bir vizyon çizmelerine ve bu dönüşümü hızlandırmalarına yardımcı olmayı amaçlıyoruz" ifadesini kullandı.

Sektörü bekleyen değişimler

Rapora göre sektörü bekleyen bazı önemli değişimler şu şekilde:

- Telekomünikasyon sektöründe değişimi tetikleyen faktörler sürekli olarak değişiyor. Rapora göre telekomünikasyon şirketleri yıllardır profesyonel hizmetler, medya/içerik ve dijital reklamcılık gibi alanlara yapılan büyük yatırımlar da dâhil olmak üzere daha yüksek katma değerli hizmetlere yöneliyordu. Şimdi ise başka seçenekler ortaya çıkıyor. Örneğin, artık telekomünikasyon şirketleri için araba bayileri ve hastaneler gibi küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ'ler) yönelik özel 5G ağları sunma potansiyeli söz konusu. Telekomünikasyon

şirketlerinin bu sistemlerin uygulanmasından siber güvenliğine ve donanım bakımına kadar farklı yönlerinden gelir elde edebileceği belirtiliyor.

- Müşterilerin beklentilerinin farkına varan birçok telekomünikasyon şirketi deneyim kalitesine de odaklanıyor. Örneğin, daha otomatik ve amaca yönelik deneyimler geliştiriliyor.
- Global teknoloji devleri ve telekomünikasyon şirketleri arasındaki rekabet dinamiği de hızla değişiyor. Microsoft ve AT&T'nin 5G ve uç bilişim çalışmalarını birleştirmek için bir araya gelmelerinde olduğu gibi, bazı telekomünikasyon şir-

ketleri bu değişimi ele almak için ağlarından ve hizmetlerinden en iyi şekilde yararlanmalarına yardımcı olmak üzere global teknoloji devleriyle ortaklıklar kuruyor.

- ▶ Enflasyon ve faiz oranlarının yükselmeye devam etmesi ve bir resesyonun yaklaşma ihtimali de sektörde değişimi tetikliyor. Birçok pazarda, yükselen faiz oranları muhtemelen sermaye maliyetini artıracak ve telekomünikasyon şirketlerinin borçlanma kapasitesini ve taze sermayeye erişimini etkileyecek. Sonuç olarak, bazı telekomünikasyon şirketleri, maliyetli aę ekipmanlarının dağıtım maliyetlerini paylaşmak ve eri-

şimlerini genişletmek için rakipleriyle ortak girişimler kuruyor.

- ▶ En önemli ve maliyetli teknoloji yatırımları aę yükseltmeleri olmaya devam edecek. 5G, telekomünikasyon şirketlerinin konut tüketicilerinin bant genişliği ihtiyaçlarını karşılama çalışmalarının merkezinde yer alsa da bu teknolojinin yaygınlaştırılmasının maliyeti çok yüksek.
- ▶ 6G konusunda da 5G ile aynı büyüklükte yatırım gerekiyor ve bu teknolojinin hala 3 ila 5 yıl uzakta olduğu tahmin ediliyor.
- ▶ Telekomünikasyon şirketleri hizmet ve

işletme iyileştirmeleri için yapay zekâ ve makine öğrenimi gibi gelişen araçları en iyi nasıl kullanabileceklerine odaklanmaya devam ediyor.

- ▶ 5G'nin (ve nihayetinde 6G'nin) kullanıma sunulması, aę trafiğini artırmaya yardımcı olacak bir dizi yeni uygulamayı ve Web 3.0 teknolojisini ortaya çıkaracak.
- ▶ Nesnelerin İnterneti (IoT) ve gelişmekte olan sanal gerçeklik (VR) metaverse bağlı akıllı cihazların benimsenmesini artırırken Alçak Dünya Yörüngesi (LEO) ağları gibi yeni bağlantı teknolojileri de yeni coğrafyalar ve müşteri pazarlarının önünü açabilir.

Türkiye, Avrupa'nın en uzun çalışma süresine sahip ülkesi

Bir kişinin işine ayırdığı süre ülkeden ülkeye farklılık gösterir. Bazı ülkelerde uzun çalışma saatleri bazılarında ise kısa çalışma saatleri vardır. Tabii uzun ile kısa tanımının ülkelere göre göreceli olduğu göz ardı edilmemelidir. Bir ülkeye göre ortalama 40-45 saatlik (hatta daha fazla) çalışma haftası kısa olarak kabul edilebilirken, başka bir ülkede bu süre hoş karşılanmayabilir ve uzun olarak değerlendirilebilir.

Ülkelere göre ortalama çalışma saatlerinin belirlenmesinde sosyoekonomik, tarihi ve kültürel faktörler önemli rol oynar. İşsizlik, artan enflasyon ve yavaşlayan ekonomik büyüme ile ilgili uzun süredir devam eden

korkular da insanların haftada daha uzun saatler çalışması anlamına gelir. Asya ülkeleri uzun saatler çalışır. Hindistan, Hong Kong, Malezya, Singapur, Japonya, Tayland en çok çalışılan Asya ülkeleri arasındadır. Hindistan gibi birçok ülkede yasal olarak

garanti edilen asgari yıllık izin miktarı yoktur; bu, işgücündeki kişilerin ortalama yıllık çalışma saatlerini etkileyen bir faktördür. Uzun çalışma haftalarına sahip ülkeler, daha az işçi güvenliği korumasına ve azaltılmış olanaklara sahiptir. Bu ülkeler genellikle

çalışkan ülkeler olarak sıralanır ama daha az mutlu olunan ülke eğilimi olma gösterirler. Avrupa'da durum biraz farklıdır. Çünkü Avrupa'nın büyük ve en güçlü ekonomisine sahip olan ülkeleri gelişmiş ve oldukça sanayileşmiş bir ekonomiye sahip olduklarından gelirlerini artırmak için daha uzun saatler çalışmak konusunda aynı çaresizliği hissetmezler. Örneğin daha kısa çalışma saatlerine rağmen Alman işçiler, Fransa hatta Finlandiya'daki işçilerin önünde, dünyanın en üretken işçileri arasındadır. Daha az saat çalışmak, bir ülkenin daha az üretken hale geldiği anlamına gelmez. Öyle olsaydı çalışılan saat sayısının en fazla olduğu ülkelere biri olan Hindistan, üretkenlik düzeyinin en düşük değil en yüksek olduğu ülkelere biri olmayı başarırdı. Bu nedenle zirvede kalmayı planlayan ülkeler, çalışma saatlerinin sayısından çok üretkenliği artırma odaklanmalıdır.

ILO'ya göre çalışma haftası süresi maksimum 48 saat

Kültürel olarak iş/yaşam dengesine ve yeterli boş zaman/aile zamanına önem veren yüksek gelirli ve/veya gelişmiş ülkelerde genellikle daha kısa resmi çalışma haftaları (bazıları dört gün kadar kısa) ve daha fazla tatil günü vardır. Bu ülkeler aynı zamanda daha cömert ek mesai ücretlerine, daha işçi dostu düzenlemelere, daha elverişli ebeveyn izni yasalarına sahiptir. Bu da onların dünyanın en mutlu ülkeleri listesine girme şansını artırır. Örneğin Danimarka güçlü iş kanunlarının yanı sıra iş-yaşam

dengesine vurgu yapan ülkeler arasındadır. Pek çok ülkenin haftalık maksimum çalışma saatleri için evrensel bir ulusal sınırı yoktur. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) çalışma süresine ilişkin uluslararası çalışma standartları 1919'dan beri yürürlüktedir ve çalışma haftası için maksimum eşik 48 saat olarak belirlemiştir.

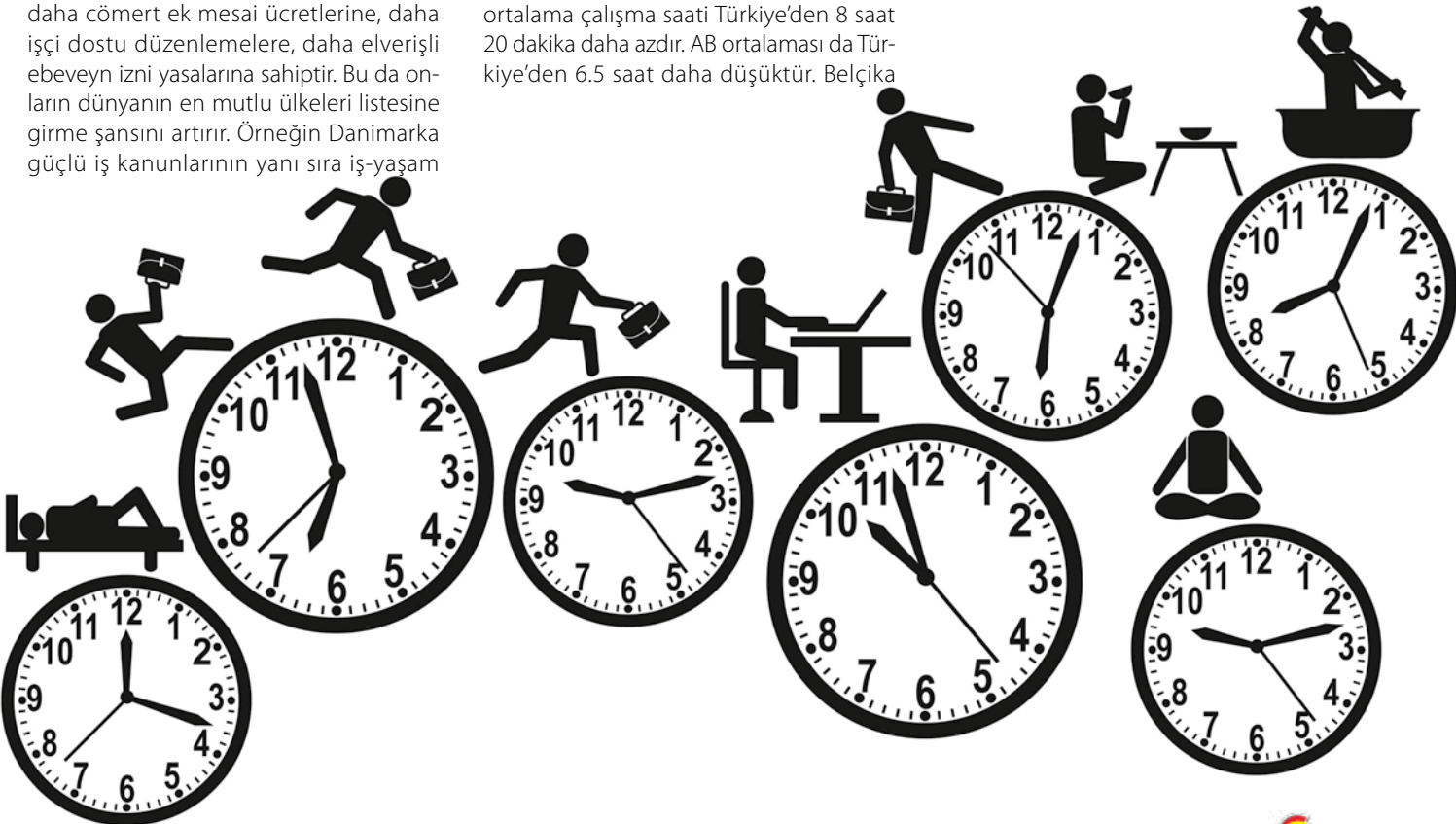
Uzun çalışma saatine sahip olan ülkeler

AB İstatistik Ofisi'nin 2022 yılı verilerine göre çalışılan saat açısından (haftalık) Türkiye ortalama 42.9 ile en uzun çalışma süresine sahip ülkedir. AB ülkelerinde bu süre haftalık ortalama 36.4 saattir. Türkiye'nin en güncel verisi 2020 yılına ait olduğu için 42.9 saat ile 35 ülke içinde ilk sıradadır. Türkiye'de istihdamdakilerin yüzde 28.1'i uzun çalışma saatlerine sahiptir. Bu oran AB genelinde yüzde 7.4'tür. Türkiye'yi Karadağ (42.8 saat), Sırbistan (42.3 saat), Yunanistan (39.7 saat) ve Romanya (39.7 saat) takip eder. Hollanda 32.4 saat ile haftalık çalışma saatinin en düşük olduğu ülkedir. Hollandalılar iş ve özel hayatlarını ayrı tutmayı severler ve genellikle iş kanunları ve yönetmelikleri ile iyi korunurlar. İspanya 36.5; İngiltere 36.4; Fransa 36.2; Almanya 34.6 ve Norveç ise 34.1 saat çalışıyor. Almanya'da haftalık ortalama çalışma saati Türkiye'den 8 saat 20 dakika daha azdır. AB ortalaması da Türkiye'den 6.5 saat daha düşüktür. Belçika

gibi bazı Avrupa ülkelerinde, yasal çalışma haftası 38 saatle sınırlanmış olsa da, işçilere fazla mesai için uygun ücret verildiği sürece şirketlerin kendi özel gereksinimleri doğrultusunda çalışma saatlerini değiştirmelerine izin verilir.

Batı ülkeleri çalışma sürelerini azaltıyor

Aşırı çalışma, modern toplumun en büyük rahatsızlıklarından biridir. İşle ilgili stres ve yükümlülükler, boş zamanlarımıza da sızma eğilimindedir. Ancak ilginçtir ki, Batı ülkeleri bir süredir çalışma saatlerini azaltıyor. Bu eğilimin, farklı görevlerin otomasyonu ve bilgisayarların çalışma alanlarında yaygın olarak kullanılabilir hale gelmesiyle çok ilgisi vardır. Pazartesi günleri başlayan ve Cuma günleri biten çalışma haftasının ortak anlayışı oldukça yaygındır. Ancak, bu anlayış dünya çapında evrensel değildir. Bazı ülkelerde 6 günlük çalışma haftası vardır. Hindistan, Meksika ve Singapur bunların arasındadır. Bu nedenle, bu ülkelerdeki şehirler, dünya çapında en çalışkan ilk 5'te yer alıyor. Teknolojik olarak daha gelişmiş ülkelerin haftalık saatlerini azaltma eğilimi devam ederken daha az otomasyona (ve daha fazla el emeğine) sahip ülkelerin hala kat etmesi gereken bir yol vardır.

“OEM sayesinde iş hayatına dair neyi isteyip neyi istemediğimi daha net anladım”

TOBB ETÜ Mezunlar Derneği röportajlar köşesinin Ağustos ayı konuğu, İşletme Bölümü 2013 lisans ve 2021 yüksek lisans mezunu Tuğçe Aydoğan Çete. Ortak Eğitim Modeli'nin TOBB ETÜ'yü tercih etme nedenleri arasında birinci sırada yer aldığını söyleyen Çete, “Ortak eğitim dönemi boyunca üç farklı yerde çalıştım ve bu sayede iş hayatına dair neyi isteyip neyi istemediğimi daha net anladım” dedi.

Tuğçe Aydoğan Çete, TOBB ETÜ'nün iş dünyası ve akademiyi bir araya getiren Ortak Eğitim Modeli'nin öğrenciler için çok önemli fırsatları barındırması sebebiyle tercihini TOBB ETÜ'den yana kullandığını bizlere anlatıyor. Bölüm seçiminde ise TOBB ETÜ İşletme Bölümünün kıymetli akademisyenlerden oluşmasının kendisini bu bölümü okumaya yönlendirdiğini belirten Çete, üçüncü sınıfta öğrencilerin finans-muhasebe ve pazarlama gibi uzmanlaşabileceği alanlara yönlendirilmesi ve bu alanlara yönelik özel dersler açılmasının bölümü okuyan öğrencilerin ilgi duydukları alanlarında uzmanlaşma imkânı sağladığından söz etti. Ortak eğitim programı sonrasında edindiği tecrübelerle nerede çalışmak istediğine dair fikirlerini netleştirdiğini dile getiren

Çete, SPK, BDDK ve Merkez Bankası gibi üst kurumların sınavlarına çalıştığından, sınavlar sonrası 2014 yılında da SPK'da Uzman Yardımcısı olarak göreve başladığından bahsetti. Öğrencilik yıllarında ATO ve TOBB'da girişimcilik ve girişimcilik finansmanı alanlarında tecrübe edinen Çete, yaklaşık 9 yıldır çalıştığı SPK'da girişimcilik ve girişim finansmanı üzerine düzenlemelerde çalıştığını ifade etti. Bunun yanı sıra Çete, TOBB ETÜ İşletme yüksek lisans programında "Girişim Finansmanında Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının Rolü ve Önemi" adlı tezinin, girişim sermayesi yatırım fonlarına ilişkin Türkiye'de yazılan ilk kaynak niteliği taşıdığını söylüyor. Tuğçe Aydoğan Çete'nin başarılarla dolu akademik hayatını, çok yönlü kariyerini ve sosyal yaşamına dair ipuçlarını gelin kendisinden dinleyelim:

Bize biraz kendinizden bahsedebilir misiniz?

Öncelikle, 1990 yılı Ankara doğumluyum. 2013 yılında İşletme bölümünden mezun olduktan sonra 2014 yılında Sermaye Piyasası Kurulu'na başladım ve halen burada çalışıyorum. 2021 yılında TOBB ETÜ İşletme yüksek lisansından mezun oldum. 2023 yılı Bahar döneminde TOBB ETÜ'de yarı-zamanlı öğretim görevlisi olarak "Para ve Sermaye Piyasalarında Özel Konular" adlı dersi verdim. Mezunu olduğum okulda yıllar sonra öğretim görevlisi olarak ders vermek benim için ayrı keyif ve gurur oldu.

TOBB ETÜ'yü tercih etmeniz de önemli etkenler neler oldu? Üniversitede yıllarınız ile ilgili neler paylaşmak istersiniz?

2008 yılı üniversite sınavı Türkiye 510'uncusu olarak, üniversite tercihi her öğrenci gibi benim için de son derece kritik ve karar vermesi zor bir süreçti. O dönem birçok üniversitenin tanıtımlarına katıldım ve yetkilileri ile görüştüm. TOBB ETÜ tanıtımına katıldığımda kafamdaki çoğu sorunun yanıtını bulduğum gördüm. Benim için okulun akademik başarısının yanı sıra iş olanakları da çok önemliydi. Bu anlamda, TOBB ETÜ'nün iş dünyası ve akademiye bir araya getiren Ortak Eğitim Modeli öğrenciler için çok önemli fırsatları barındırıyor. TOBB ETÜ benim için her zaman okuldan fazlası oldu. Bölümden mezun olduğumdan bugüne TOBB ETÜ ile olan bağım hiç

kopmadı diyebilirim. Özellikle kendi bölüm olduğu için çok rahat söyleyebilirim ki İşletme Bölümü hocalarımızın her zaman sohbet için dahi kapıları açıktır. Hem öğrenci olarak hem de yarı akademisyen olarak her zaman kendimi TOBB ETÜ'ye ait hissettim, okulumuzdaki çoğu öğrencinin ve akademisyenlerinde bu şekilde hissettiğini düşünüyorum.

Sizi İşletme alanını seçmeye yönlendiren bir hikâyeniz var mı?

Açıkçası, bölüm tercihi yaparken ne istediğimden daha ziyade ne istemediğimi net olarak biliyordum. Ayrıca, TOBB ETÜ tanıtımına geldiğimde İşletme Bölümünün akademik camiada kendini kanıtlamış ve aynı zamanda sektörü de takip eden kıymetli akademisyenlerinin olması beni bu bölümü okumaya yönlendirdi diyebilirim. İşletme Bölümünün zaman zaman tam olarak neye karşılık geldiği ya da meslek olup olmadığına yönelik tartışmalar da olsa, bölümün içerisinde iktisadi ve idari bilimlere dair birçok konuyu barındırması nedeniyle birden fazla alanda bilgi edinilmesi aslında önemli bir avantajdır. Ayrıca, TOBB ETÜ İşletme Bölümünde üçüncü sınıfta öğrencilerin finans-muhasebe ve pazarlama gibi uzmanlaşabileceği alanlara yönlendirilmesi ve bu alanlara yönelik özel derslerin açılması bölümü okuyan öğrencilerin ilgi duydukları alanlarında uzmanlaşma imkânı sağlıyor. Nitekim bu durum benim için de böyle oldu. Küçükülüğümden beri rakamlarla aram hep iyiydi ve ekonomiye karşı meraklıyım. TOBB ETÜ İşletme Bölümünde de finans-muhasebe alanını seçerek üçüncü sınıftan itibaren ağırlıklı bu alana yönelik dersleri almamın bugün olduğum yer itibarıyla iş hayatımda pozitif katkılarının olduğunu görüyorum.

TOBB ETÜ'nün Ortak Eğitim Modelini nasıl değerlendiriyorsunuz? Öğrencilerin bu dönemi daha verimli geçirebilmeleri için ne tavsiye edersiniz?

Ortak eğitim programı benim TOBB ETÜ'yü tercih etmemin nedenleri arasında birinci sırada yer alıyordu diyebilirim. Ortak eğitim dönemi boyunca üç farklı yerde çalıştım ve bu sayede iş hayatına dair neyi isteyip neyi istemediğimi daha net anladım. İş hayatında beklentilerin ne olduğuna dair yerinde inceleme fırsatım oldu ki yak-

laşık bir yıllık farklı yerlerde edinilen tecrübeyle mezun olmak sizi rakiplerinizden daha avantajlı kılıyor. Ayrıca, ortak eğitimde birçok insanla tanışıyorsunuz ve mezun olduğunuz anda hem deneyim hem de network anlamında rakiplerimize kıyasla daha avantajlı oluyorsunuz. Nitekim, ben de ortak eğitimde çalıştığım yerlerde tanıştığım insanlarla halen görüşüyorum hatta bazen ortak iş alanlarımız dahi doğuyor ve güzel bir sinerji ortamı yakalıyoruz.

Mezun olduktan sonra iş hayatına başlama süreciniz nasıl gelişti? Şu an görev yapmış olduğunuz Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'daki çalışma ortamınız ve görev pozisyonunuz ile ilgili neler paylaşmak istersiniz?

Ortak eğitim programında edindiğim tecrübeler ve gözlemler neticesinde okuldan mezun olmadan nerede çalışmak istediğime dair fikirler kafamda oluşmaya başlamıştı. SPK, BDDK ve Merkez Bankası gibi üst kurumların sınavlarına çalışmaya başladım ve sınavlar sonrası 2014 yılında SPK'da Uzman Yardımcısı olarak göreve başladım. Ortak eğitim dönemleri boyunca çalıştığım yerlerin ikisi olan ATO ve TOBB'da girişimcilik ve girişimcilik finansmanı alanlarında tecrübe edinme fırsatı bulmuştum. Yaklaşık 9 yıldır çalıştığım SPK'da girişimcilik ve girişim finansmanı üzerine düzenlemelerde çalışıyorum. Bugün çalıştığım konularda şüphesiz, ortak eğitimde edindiğim tecrübelerin ve networkun de etkileri vardır. Bunun yanı sıra, TOBB ETÜ İşletme yüksek lisans programında "Girişim Finansmanında Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının Rolü ve Önemi" adlı tezimin, girişim sermayesi yatırım fonlarına ilişkin Türkiye'de yazılan ilk kaynak niteliğindedir.

SPK, Türkiye'nin en önemli ekonomi kurumlarından biri olmakla birlikte aynı zamanda kendi alanında her an gelişime ve değişime açık bir okul gibidir. Günümüzde dijitalleşmenin, finansal okuryazarlığın artması ve genç nüfus ile birlikte borsaya olan ilgi artmış durumda ve her geçen gün de bu artış devam ediyor. Bu anlamda SPK'da edindiğim hem teknik hem de pratik bilgileri bir zamanlar benim de öğrenci olduğum okulumda masanın diğer tarafına geçerek öğrencilerle paylaşma fırsatı bulmam da benim için ayrı bir heyecan kaynağı oldu.

İşletme Bölümünden mezun olacak ve kariyer planlaması yapmak isteyen TOBB ETÜ'lülere verebileceğiniz tavsiyeler nelerdir?

İşletme Bölümünün, ekonomi, hukuk, muhasebe ve pazarlama gibi birçok alanın temel hususlarını barındıran bir bölüm olması öğrencilere hem avantaj hem de dezavantaj sağlıyor. Bu anlamda, öğrencilerin ilgi alanları üzerine sadece akademik olarak değil dünyada olup biten gelişmeleri takip etmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Tezimde de araştırmasına somut verilerle ortaya sunduğum üzere ülkemizde müthiş bir girişimcilik potansiyeli var ve bu girişimcilik ateşinin çoğunlukla üniversite yıllarında kıvılcım aldığı görülüyor. Kaldı ki, TOBB ETÜ Garaj gibi yapılarıyla kendi içerisinde girişimciliği çok destekleyen bir okul olma özelliğine sahiptir. Bu anlamda, akademinin yanında güncel gelişmeleri de

takip etmenin işletme bölümü öğrencileri için önemli olduğunu düşünüyorum. TOBB ETÜ hem lisans hem yüksek lisans mezunu ve aynı zamanda yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak sadece teknik bilginin iş hayatında yeterli olmadığı kanaatindeyim.

Sosyal hayatta neler yapıyorsunuz? Yorumcu iş temponuzda kendinize nasıl vakit ayırıyorsunuz?

Açıkçası, son yıllarda giderek artan iş temposunun yanında devam eden akademik süreçler ile birlikte kendime vakit ayırmakta zorlansam da hayatta her şeyin bir denge içerisinde olması gerektiğine inanandanım. Zaman bulabildiğim her an küçük tatiller gibi etkinliklerle kendimi ödüllendirmeye çalışıyorum. Bunun yanı sıra, son zamanlarda biraz bozulsa da genel anlamda düzenli olarak spora gitmeye çalışıyorum. En önemlisi ise, ailem ve arka-

daşarımla kaliteli vakit geçirmek benim için olmazsa olmazlar arasındadır.

TOBB ETÜ Mezunlar Derneği hakkındaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenebilir miyiz?

Mezunlar Derneğinin çalışmaları bizler için çok kıymetli. Bu yüzden hem bütün çalışmalarınız hem de bu sayı da bana yer verdiğiniz için teşekkürlerimi sunuyorum. Mezunlar Derneği etkinliklerinin bazılarında öğrencilik hayatımda hiç karşılaşmadığım çok başarılı arkadaşlarımla tanışma fırsatı buldum ki bu durum benim ve benim gibi birçok mezun için önemli bir etkileşim oluşturuyor. Bu sayede, iş hayatında TOBB ETÜ mezunları olarak çok daha güçlü ve birlik içerisinde olabiliyoruz. Son olarak, TOBB ETÜ Mezunlar Derneğinde emeği geçen tüm arkadaşlarıma tekrar teşekkür ediyorum, Mezunlar Derneğinin çalışma ve başarılarının daha da artmasını temenni ediyorum.

MAVİNİN HER TONUNDA KRAVAT

#OlmasadaOlur

AMA EĞİTİM OLMAZSA OLMAZ.

*Siz de Darüŝsafaka'ya destek olun,
annesi ya da babası hayatta olmayan çocuklarımızın
geleceğini aydınlatın.*

www.darussafaka.org

Darüŝsafaka
1863 **CEMİYET**

TOBB President M. Rifat Hisarcıkıoğlu:

We Will Fully Support the NDP Aimed at Change and Transformation

Turkey announced its National Development Plan (NDP) for the years 2024-2026, declaring to the world that it will be in a state of change and transformation. As the business community, we will provide full support to achieving the goal of sustainable growth, gradually reducing inflation, strengthening macroeconomic and financial stability, increasing employment, and transforming into a high value-added economy.

Turkey has announced its Medium-Term Program (NDP) covering the period 2024-2026. The business world needs a roadmap for the future and has been expecting it. The NDP was critical both in this regard and in reducing uncertainty and increasing predictability. Some notable points include new initiatives through public-private partnerships to improve the business and investment environment, focusing on green and digital transformation, strengthening the entrepreneurship ecosystem, and emphasizing qualified production.

It is essential for reforms to progress according to schedule

We expect the reforms outlined to achieve the program's key objectives to be implemented within the specified timelines. Implementing these reforms, taking into account the needs of the business world, especially in terms of access to finance, production, and investment, will enhance the program's success. Additionally, the NDP emphasizes an approach that ensures price stability and financial stability, targets sustainable and inclusive economic growth, enhances efficiency in the free market and competitive environment, maintains macroeconomic balances, and is supported by structural reforms, all within a transparent, consistent, predictable, and internationally normative framework.

Significant steps to improve the business and investment environment in the country are crucial. In order to support growth that fosters investment, employment, production,

and exports, reform measures in the areas of monetary, fiscal, and income policies will be gradually implemented in coordination. An inventory of suitable investment locations, benefiting investors, will be established. This will facilitate the improvement of the business and investment environment in Turkey and increase potential growth by establishing a more favorable structure for sustainable growth.

While reconstruction efforts following earthquakes continue rapidly, an integrated development approach combining resilience to disasters with regional development dynamics, particularly leveraging port industries, will be pursued. During the program period, achieving annual growth between 4% and 5% through a growth strategy based on investments in productive areas and supported by increases in productivity is aimed, with the goal of elevating Turkey from the middle-upper income group to the upper-income group in terms of per capita income.

Data-driven industrial policies enhance resource efficiency

In this context, targets and policies have been set. Accordingly, data-driven industrial policies will be formulated to ensure more informed investment decisions and efficient use of resources. Technology-focused investments will be supported through a sectoral prioritization approach aimed at structural transformation in the industry. New industrial zones and logistics lines will

be established considering disaster risks, and existing railway infrastructure will be utilized more effectively to strengthen connections with industrial zones and ports.

In line with the Development Plan and the National Technology Move goals, efforts will be made to enhance domestic production and technological capabilities, and product-based investment roadmaps will be prepared for strategic products and technologies. The transfer of patented technologies to the industry will be supported. Research and development incentives will be directed towards contributing to the accumulation of expertise in strategic technology areas in the country. The use of digital technologies such as artificial intelligence, autonomous systems, cloud computing, and big data analytics, as well as green technologies, will be promoted. Production, research and development, and export infrastructure in the pharmaceutical and medical device sectors will be supported, and supply security will be strengthened. Investments in critical technology products such as semiconductors, electric vehicles, batteries, and their value chain will be encouraged, and efforts will be supported for critical

materials and components required in strategic sectors such as electronics, aviation, defense, and biomedical.

Efficiency is increasing in agriculture, aiming for stability in food prices

Measures will be taken to protect agricultural lands, prevent their misuse, and promote their effective utilization through compelling and incentivizing regulations, thereby increasing cultivable and irrigable areas. Minimum and maximum production areas will be determined on a product and agricultural parcel basis, and frameworks for farmer applications, production permits, and cultivation control will be established. To ensure stability in food prices and food supply security, target sufficiency rates will be determined for strategic agricultural

products, considering land productivity, rainfall, and irrigation opportunities, and production planning will be conducted.

Investments in the establishment of 'Greenhouse Organized Agriculture Zones' will be accelerated in suitable areas with geothermal energy sources to ensure the continuity of supply of fresh fruit and vegetable products, and new greenhouse installations and greenhouse renovation investments will be supported. Urban agriculture will be encouraged on the outskirts of major consumption centers to reduce logistic costs and ensure that consumers have access to agricultural products at affordable prices, thereby facilitating the employment of young people in the agricultural sector.

In the construction sector, projects for

housing, workplaces, and land directed towards low and middle-income groups will be implemented nationwide to mitigate the effects of disasters and meet the demand for social housing, ensuring growth in the sector while maintaining price stability and contributing selectively and strategically.

In conclusion, Turkey will become a more sustainable, competitive, and higher value-added economy through the determined implementation of change and transformation, which will ensure sustainable growth, gradual reduction of inflation, strengthening of macroeconomic and financial stability, and increased employment. As the business community, we will continue to work tirelessly to contribute to our country's goals.

As productive artificial intelligence (AI) is rapidly applied across a growing number of industries, the numerous lawsuits, summits, legislation, and regulatory actions that have emerged recently unfortunately support efforts to create scarecrows for technology. While some of the challenges posed by artificial intelligence may be relatively easy to address, we observe traditional policymakers outside the AI circle persistently shouting "STOP!" to innovation,

thus potentially delaying the great AI revolution. Indeed, there is a pervasive sense of an oligopolistic atmosphere (where 2, 3, or 4 sellers dominate the entire market as producers, intermediaries, and sellers) in the AI pipeline, signaling dangerous implications for such a vast field. Nevertheless, policymakers need to take action and demonstrate additional strong political will for the greater good of the world.

Now, we will attempt to explain the

recent challenges faced by the 'Big AI revolution' with two questions. Firstly, why is the big AI revolution being opposed? Secondly, why is a fear wall being persistently erected regarding artificial intelligence? Before answering these questions, it is necessary to emphasize a few points. Firstly, there is no shortage of hope and excitement regarding what artificial intelligence can achieve for productivity and economic growth. However, we must bear in mind the possibility of "global

policies being so dysfunctional that they cannot even manage the most obvious threats to our future, as well as the risk of being misdirected into the wrong hands and towards the wrong targets" as we seek answers

MAJOR PLAYERS AT WORK

In the current world, the major players of big technology are using artificial intelligence models to strengthen their current positions. We all know this now. However, it is premature to make embellishments suggesting a scenario akin to Terminator or The Matrix, where robots take over the world or we're all under the control of a sleeping program. Because we need to reach that point first to truly understand what we are discussing, moving beyond a state of uncertainty. Additionally, the lack of expertise in artificial intelligence among policymakers and other decision-makers results in inadequate policy responses to certain issues. Thus, we may find ourselves on the brink of a controversial AI revolution influenced by lobbying activities in the wrong hands. Recognizing these distinctions and fostering an AI tradition that serves everyone is essential for reducing inequalities in the world.

THE MAKERS AND OWNERS DIVIDE: AN INEQUALITY INSURANCE

The artificial intelligence revolution will unfortunately divide into "the makers and owners." This situation heralds a sharp division in terms of income inequality. Primarily, innovations will amass significant wealth by saving significantly on labor costs. Therefore, "inequality insurance" is now vital as AI regulations, including striking increases in productivity, will exacerbate the wealth gap. However, it's necessary to acknowledge that the power of a few private actors over AI development and applications will have significant consequences for scientific research, including climate science. Yet, policymakers need to be cautious as these new tools, such as "computational infrastructure," are solely in private hands, ensuring they serve the public interest as well as private benefits. Alternatively, some argue that the unique challenges

posed by AI necessitate a coordinated global approach to governance. Achieving the comprehensive legitimacy required to organize such a response lies solely with the United Nations.

LARGE LANGUAGE MODELS INCREASED HOPE AND EXCITEMENT WITH THE SUPPORT

The concept of "productive artificial intelligence (GenAI)" was one of the most discussed topics at this year's World Economic Forum (WEF) meeting held in Davos. With the recent adoption of large language models (such as those supporting ChatGPT), the flames of hope and excitement about what artificial intelligence can do for productivity and economic growth in the future have been raised significantly.

But there's a problem at hand. The world today is drifting towards chaos with a governance style that is more based on human ambitions than artificial intelligence. The proliferation of mega threats, each a component of a broader "multiple crises," confirms that our policies are dysfunctional and misdirected, unable to address even the most serious and obvious risks to our future. Among these, climate change leading to significant economic costs, failed states exacerbating waves of climate refugees, and recurring, deadly pandemics that could be far more damaging economically than

COVID-19, are noteworthy.

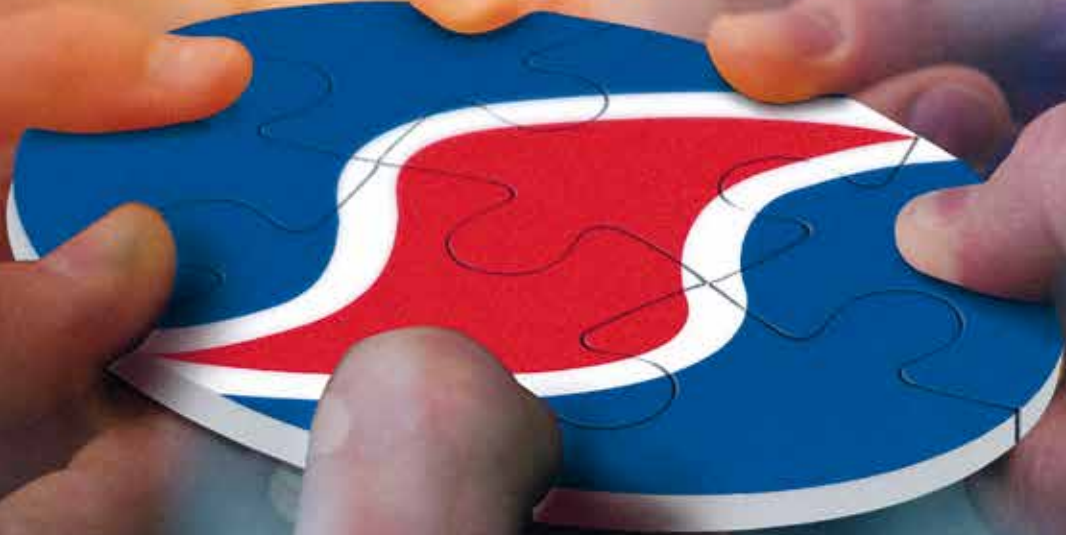
Even worse, dangerous geopolitical rivalries are turning into new cold wars, such as between the United States and China, and potentially explosive hot wars, as in Ukraine and the Middle East. Globally, income and wealth inequality, exacerbated in part by hyper-globalization and labor-saving technologies, have triggered a backlash against liberal democracy, creating opportunities for populist, autocratic, and violent political movements.

Unsustainable levels of private and public debt pose a danger of accelerating debt and financial crises, yet we may also see the return of inflation and stagflationist negative supply shocks. The broader trend globally is moving towards protectionism, disengagement from globalization, fragmentation, and the elimination of the dollar. Moreover, the same bold new artificial intelligence technologies that could contribute to growth and human welfare also have great destructive potential. They are already being used to accelerate disinformation, deepfakes, and election manipulations, as well as to increase fears of permanent technological unemployment and even sharper inequality. The rise of autonomous weapons and AI-enabled cyber warfare is equally alarming. Thus far, we've attempted to outline the current concerns.

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

*Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından biriyiz.
Bir asrı aşan başarılı geçmişimizle geleceğe güvenle
bakmanın haklı gururunu yaşıyoruz.*

*Farklı sektörlerde, binlerce çalışanımızla her adımda
daha güzel bir dünya hedefi ile ilerliyoruz.*

HAVADA, KARADA, AÇIK DENİZLERDE

► “DÜNYANIN REDÜKTÖRÜ”

“A World of Gearboxes”
for the universe from “YILMAZ”

> Dünyanın tercih ettiği redüktörlerden “Dünya Kadar” üretiliyor ve tüm dünyanın kullanımına sunuyoruz. Avrupa’dan Asya’ya, Amerika’dan Afrika’ya tüm dünyada 100’den fazla ülkeye yaptığımız ihracatla “YILMAZ REDÜKTÖR” adını gururla tanıtıyor, ekonomiye değer katıyoruz.

> By producing whole lots of gearboxes as “YILMAZ” and exporting to more than 100 countries all over the world from Europe to Asia, from America to Africa, we are proud of serving the universe and adding value to the economy.

Yılmaz Redüktör San. Tic. A.Ş.,
Atatürk, Lozan Cd. No:17, 34522 Esenyurt/İstanbul
Tel : +90.212 886 90 00
E-Posta yilmaz@yr.com.tr

www.yr.com.tr